

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasuti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő

Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.

TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 788.

Kiadóhivatal 706.

Az optimista nyilatkozik.

Budapest, augusztus 3.

Mikor fürge pennák megírták a miniszterelnök úrról, hogy optimisztikusan néz a jövőre: mosolyogtunk. Hát volt valaha olyan miniszterelnök a világon, aki — legalább mikor nyilatkozni kellett — ne lett volna optimista? Pessimista miniszterelnök éppen úgy nincs, mint pessimista tudóbajos. Az mind kivételnek hiszi magát. A miniszterelnök, mint tudóbajos, tudja ugyan, hogy az ő betegsége föltétlenül halálos, de önmagára nézve csodában bizik. Minden miniszterelnök optimista, hiszen ha nem volna az, mindjárt be is kellene adnia lemondását. Ha tehát Lukács László megjelent a munkapárti klubban és azt mondta, hogy ő optimista, az csak természetes. Hiszen másként hogyan önthetett volna lelket az ő csüggedt táborába.

Valahogy csak lesz, mert sehogyan még sohasem volt: mondta valamikor a miniszterelnök egyik öse, aki szintén optimista volt. S valami ilyenforma önbiztatást képzeltünk a miniszterelnök úr optimizmusa mögött is. Mert valóban a miniszterelnök úr joggal gondolhatja, hogy rosszabbul már úgy se lehet, több felhő már úgy se tornyosodhatik a feje fölött, mint most. Míg tehát csak így általánosságban volt optimista a miniszterelnök úr, nem zavartuk örömeiben. Tegnap azonban a miniszterelnök úr nyilatkozott egy újságíró előtt és részleteiben is magyarázni próbálta, hogy ő mért optimista. S most már nem lehet hallgatni. Ez az optimizmusa kissé ingatag alapokra épült fel. Ez az optimizmus nem tízenhárompróbás, hanem hamisítvány s nem is valami ügyes hamisítvány. A miniszterelnök úr veszedelmesen fésüli, javítja, ránczigálja és torzítja az igazságokat, csak hogy valamilyen képpen kedvezőnek láthassa a helyzetet és elhitethesse magával és másokkal, hogy van oka optimisztikusan nézni a jövőre.

Vizsgáljuk csak meg kissé közelebbről azt a hamisítványt, melynek alapján a miniszterelnök úr a jövőre optimista szemmel nézi.

Hát, ugye, elsősorban az a fontos, hogy a közvélemény miképpen gondolkozik a kormányról, politikájáról és juniusi nyaktörös akadályversenyéről? Mi és velünk még egynéhány millió ember mindezeideig abban a hitben élünk, hogy ez a közvélemény pálcát tört a kormány és a juniusi botrányok fölött. Lukács László miniszterelnök úr más véleményen van. Ő azt mondja, hogy akik a kormány ellen nyilatkoztak, azok nem jelentik a közvéleményt. A népgyüle-

sek? Népgyületet éppen úgy lehet rendezni a kormány mellett, mint a kormány ellen. A sajtó? Az is úgy oszlik meg, hogy van, amelyik a kormány mellett ir és van, amelyik ellene ir. S éppen ez volna a közvélemény? Már akkor sokkal jogosabban nevezhetők közvéleménynek a törvényhatóságok, mert azokban különböző felfogások mérköztek egymással és mégis egész sor törvényhatóság foglalt állást a kormány mellett. Így vigasztalja magát a miniszterelnök úr. De mi azt feleljük rá, hogy hát vajjon az ügyvédi kamarákban nem mérköztek-e különböző felfogások? És mi történt? Egyszerűen az történt, hogy a kormány megsemmisítette az ügyvédi kamarák határozatait. Pedig hát úgy mégis csak könnyű kedvező közvéleményt teremteni, ha a népgyülesek részben betiltjuk, részben leszereljük, az ügyvédi kamarák határozatait megsemmisítjük s a törvényhatóságok közül csak azokat fogadjuk el intelligenseknek, melyek a kormány mellett nyilatkoztak. Ha csak az neveztetik közvéleménynek, ami a kormányra nézve kedvező, akkor osszuk fel az országot két részre: adófizetőkre, akiknek van joguk fizetni, de nincs joguk gondolkodni és közvéleményre, mely elenyésző kisebbség ugyan, de számíthat a kormány elismerésére, mert ő is elismeri jónak, bölcsnek és alkotmányosnak a kormányt. Állapítsuk meg tehát először is, hogy a miniszterelnök úr huszmillió ember közül azt az ötszázat nevezi közvéleménynek, aki a törvényhatóságokban neki bizalmat szavazott. És ennek az önkényesen kinevezett közvéleménynek bizalma alapján optimista a miniszterelnök úr.

De menjünk tovább. A miniszterelnök nem sajnál átfésülni egy másik igazságot sem, csak hogy optimista szemmel nézhessen a jövőre. Ha ugyanis az ellenzék a kibontakozás kilincséhez se hajlandó nyulni, míg az erőszak fővezérei ki nem állnak az utból: a miniszterelnök úr azzal vigasztalja magát, hogy hála a gondviselésnek, a kormány kinevezése és eltávolítása egyelőre még a király és a többség dolga. Hát ez se egészen így áll. A király kinevezte Fejérváry Gézát is és ugyan mit ért vele? Megmondjuk, hogyan oszlik meg ebben a tekintetben a király joga s az ellenzék joga. Megoszlik úgy, hogy azt az ajtót, melyen át egy miniszterelnök jön, csak a király nyithatja ki, de azt az ajtót, melyen át egy miniszterelnököt kidobnak, viszont csak az ellenzék nyithatja ki. S a miniszterelnök úr jöhetett a király kegyelméből, — ámbar hiszen még ebbe is belefolyt egy kissé a Justh-párt állásfoglalása — de az is bizonyos, hogy a miniszterelnök úr igenis

távozhatik, ha az ellenzék köti magát ehhez a föltételhez. De Lukács László nem maradhatna optimista, ha elismeré az a lehetőséget, hogy az ellenzék kibuktathatja őt a miniszterelnöki székből. Azzal az átfésült igazsággal visszatolja magát, hogy őt bizony semmiféle földi hatalom sem vetheti ki a nyeregéből, míg a király meg van vele elégedve. Jó isten, hát így ismeri a miniszterelnök úr a Habsburgok s általában a királyok természetrajzát? Mondjuk, hogy az ellenzék nem tudja megbuktatni Lukács Lászlót, pedig hát még ez se bizonyos a mi speciális viszonyaink között, mert menesztettek már a Belvedere felől olyan embereket is, akikkel a király nagyon meg volt elégedve. De ha igazán minden csak a király meglegedésén múlna is, hát vajjon a király meglegedése nem némul-e el mindjárt, ha normális viszonyok óhajta új meglegedést kívánatna meg vele? Ha a király normális viszonyokat óhajtana s ha ezek a normális viszonyok csak a miniszterelnök távozása árán volnának elérhetőek: akkor a király aláírja egy kéziratot, mely Lukács urat a korona legmagasabb meglegedésének biztosításával úgy kiröptené a hatalomból, mintha sosem is ült volna benne. Hát bizony az is csak hamisítvány, hogy a király bizalma teheti optimistává a miniszterelnök urat.

Végezetül pedig van a miniszterelnök urnak még egy nagy bizodalma, amiért aztán igazán optimisztikusan néz a jövőre. Mi ez az ő utolsó bizodalma? Hát ugyan mi volna más, mint a rendőrség és a katonaság. Wenn alle Stricke reißen — mondják a politikai kávéházakban, ahol a miniszterelnök is eltanulhatta a gyönyörű mondást — akkor még mindig megmarad a rendőr és a katona. A miniszterelnök úr optimisztikusan néz a jövőre, mert ott látja a parlamentben az ő kedves rendőreit s a parlament előtt az ő kedves katonáit. Őt akarja az ellenzék lehetlenné tenni? Nos hát próbálja meg. De akkor előbb gyürje le Pavlik embereit és törje át a katonaság szuronyerdőjét. Mert csak ezen az uton keresztül juthat el a parlamentbe s a miniszterelnök úr lehetlenné tevéséhez. Hát ezen a ponton, telismerjük, jogosult a miniszterelnök úr optimizmusa. A rendőrségben nem fog csalatkozni és a katonaságban szintén nem. Pavlik hü marad hozzá, míg csak miniszterelnök lesz. Azontul egy percze sem. De a szuronyokra támaszkodhatik a miniszterelnök úr csakugyan. Támaszkodjék is rájuk, mert másra aligha fog támaszkodhatni. S ha a nemzet akkor is nyugodtan marad, ha a miniszterelnök úr egyszer

riően állandósítja a magyar törvényhozás körül a katonai garnirungot; ha a nemzet flegmával türi, hogy Lukács László a legszűkebb családi körben kormányozza Magyarországot és hogy az ellenőrzést furkosbottal, rendőrrel és katonával zárják ki a parlamentből: akkor ám örüljön a király az ilyen kormányoknak és ám örüljön a kormány az ilyen parlamentnek, de akkor ez a nemzet nem is érdemel mást, minthogy pokrócznak használják nagyurak lábai alatt.

A miniszterelnök ur nyilatkozott s most már ismernünk illenek az okokat, hogy ő miért optimista. De csak annyit tudunk, hogy a miniszterelnök bizik a koronában, melyet erőszak árán is szolgál és bizik a fegyveres erőben, melylyel ő rendelkezik. Ez elég lehetne talán, ha a koronának az volna az egyetlen érdeke, hogy Lukács ur legyen a miniszterelnök. De van és lehet a koronának más érdeke is. És ha van, ha a korona egyetértésbe akar jutni a nemzettel: akkor a miniszterelnök az ő optimizmusával együtt úgy el fog mulni, mint egy kellemetlen álom. El fogja ejteni a korona és másnak fog rendelkezésére állani a fegyveres hatalom. A miniszterelnök ur pedig már nem lesz se optimista, se miniszterelnök.

Budapest, augusztus 3.

A hadbírói tisztikar kiegészítése. Az új katonai bünyvádi perrendtartás közeli életbelépésére való tekintettel a közös hadügyminisztérium a hadbírói tisztikar kiegészítése céljából nagyszámú hadbírójelölt felvételére hirdet pályázatot. A hivatalos lapban megjelent hirdetmény szerint a pályázók katonai személyeknek kell lenniök, kik sorhadi kötelezettségüknek eleget tettek, szolgálatra alkalmasak és a három jogi államvizsga, illetve Magyarországon a jogtudományi államvizsga letételéről szóló bizonyítványt megszerezték. A pályázók a szolgáltatuk megkezdését követő hónap első napjától évi 1200 korona segélydíjban és 400 kor. pótdíjban részesülnek. A cs. és kir. hadügyminisztériumhoz ítézendő folyamodásokat a cs. és kir.

hadbírószág szervezeti szabályzata XI-ik fejezetének utasítása szerint kell felszerelni és szolgálati uton benyújtani.

Holló Lajos megyebizottsági tagsága. Munkapárti forrásból néhány lap közölte, hogy Pest megye bíráló-bizottsága valami formahibát talált Holló Lajos legutóbbi pest megyei bizottsági taggá választásánál, mert állítólag az elnök a szavazásnál a szavazólapokat megnézte, a bizottság tehát ez okból a választást megsemmisítette. Holló Lajos már több, mint negyedszázad óta tagja Pest megye törvényhatósági bizottságának. Most legutóbb is Pétegyháza város egyik kerülete kétszeres szavazattöbbséggel választotta meg. A felebbezés már ott feküdt a megyénél hónapok óta, de véletlenségből éppen azon a nyári napon került tárgyalásra, mikor az ellenzéki tagok egytől-egyig nyaralnak és távol vannak. Így aztán a két munkapárti szavazat eldöntötte, hogy a választásnál csakugyan formahiba történt. De a dologban végérvényesen nem ők döntenek, hanem a közigazgatási bíróság. Ez pedig nem pártoskodik, hanem igazság szerint ítél. Természetes, ha bármi formahiba is történt volna, egy új választásnál megint kétszeres és háromszoros többsége volna ott a függetlenségi pártnak. De nincs is formahibáról szó, mert amiatt, hogy a választási elnök néhány szavazólapot állítólag megnézett, mégse lehetne a választást megsemmisíteni. A törvény ugyanis nem rendeli el a titkos szavazást. Ez a közigazgatási bizottsági tagok választásánál van a törvényben világosan benne, ellenben a megyei bizottsági tagválasztásoknál a törvény ezt nem követeli, csakis a szavazólapokkal való szavazást.

A vonatosapat új önkéntes-iskolái. A közös hadügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint az új véderőtörvény határozományaiból kifolyólag az egyévi önkéntesek a jövőben minden vonatosztálynál — minden vonatosztály részére külön meghatározott maximális számban — szolgálhatják le tényleges szolgálati idejüket. Ezzel kapcsolatban az egyévi önkéntes kiképzésnek az egyes vonatosztályoknál való összképzéstől is el fog tekinteni és az egyévi önkéntes-iskolák felállítása minden vonatosztályon fokozatosan fog megtörténni. Az esetben, ha a szükséges számú egyévi önkéntes meg lesz, a hadügyminisztérium ez év őszén az eddig a wieni 2. számú vonatosztálynál, a gráci 3. számú, a budapesti 4. számú, a prágai 8. számú és a joesfstadti 9. számú vonatosztálynál felállítandó egyévi önkéntes iskolákhoz még a következő sorrendben és pedig a zágrábi 17., a lembergi 14. és a pozsonyi 5. számú vonatosztálynál 30 egyévi önkéntesből álló maximális állományval szándékozik az új egyévi önkéntes iskolát felállítani.

Élénkül a politika.

— Nyilatkoznak a parlamenti vezérek. —

A kormány nem akarja a békét.

— Változatlan helyzet. —

Budapest, augusztus 3.

Hosszu hallgatás után ma megszólalt a miniszterelnök s egy interjú keretében elmondja a maga éppen nem szerény nézetét a helyzetről. Így mindenekelőtt leszólja a népgyűléseket s megállapítja, hogy a nemzeti akaratot a behódoló törvényhatóságok képviselik. Azután leszólja az ellenzéket s megleczkézteti, hogy a kormányt bántani nem szabad, mert ezt a király nevezi ki. Miután így elbánt az országgal — amelynek tiltakozását semmibe sem veszi, — kijelenti, hogy a júniusi eredményeket fönn fogja tartani. Tehát a nyári álmát alvó rendőrruralom az őszszel új életre fog ébredni. Nem kevésbé mulatságos, amikor Lukács azt hangoztatja, hogy a munkapárt nem fél a házfelosztástól sem, de mi lesz akkor a választójogi reformmal? Hát nem nagyszerű Lukács, mint a választójogi védelmezője szemben az ellenzékkel, amely évek óta ezért harcol. Ha valakire, hát ő rá illik a saját mondása, hogy „egyrészt sürgeti, másrészt megakadályozza“ a jogkiterjesztést. A miniszterelnök még azt is kijelentette, hogy méltányossággal tartozik az ellenzéknek. Vajjon mit ért ez alatt? A szigorított házszabályok érvényesítését, a folytatatlagos kizárásokat s a mandátumfosztó egyszakaszos megszavazását? Lukács végül elárulja, hogy a parlamenti munkálkodás az őszszel csak a delegáció lezajlása után fog kezdődni s főprogrammal a választójogi reformot igéri. És a javaslat, szerinte liberális és demokratikus lesz, de vajjon ki hiszi el ezt neki a tavasszal történtek után?

Tisza is jónak látta ma hangot adni. Levelet írt egy újságnak s abban urlovasi fölényvel polemizál Andrássyval és Apponyival. A nála megszokott göggel és rabuliszti-

A debreczeni nagyszabadságon.

Írta: Móricz Pál.

(Utánnyomás tilos.)

A régi debreczeni vásároknak volt népies nevük a „nagyszabadság“. Századok óta négy ilyen vásárja van a civis-közletársaságnak. Januárban esik a Remete-Antal, áprilisban a Szent-György, augusztusban a Nagybaldogasszony- és októberre a Dienes-napi vásár. A régi világban még hétszámra elnyultak ezek a vásárok. Négytől hat hétig eltartott egy-egy ilyen debreczeni vásár. A különféle rendszabályok mellett, különféle alkalmak és kivételes szabadságok nyíltak itt ilyenkor nemcsak minden elképzelhető, sőt ma már szinte elképzelhetetlen adásvételekre, hanem a szórakozásokra, a mulatozásokra is. Az ország minden részéből összesereglett földnépére, az uraságokra, a hazai és külső országú kereskedők karavánjaira, a koreszmárosok, cigányok, komédiások lármás, tarka tömegére ünnepként folytak le ezek a szép napok. Az ünnepiesség nemcsak a lelkekben, hanem a külső díszes viseletben is felpomázott.

A számlálhatatlan milliónyi értékek, amelyek itt a barom-, a ló-, a birka-, a disznóvásárlásokon állatokban és a kalmárság csarnokaiban, a kirakodó iparosok sátorában összehalmozódtak, kápráztató és felemelő erővel hatottak mindenkire. Én még csak gyermek voltam akkor, de átéreztem az öregek büszke elégtelenségét, öntudatos nyugalomát, a kövér jólét szélesre terpedt derűjét, mely abból támadt, hogy a magyar föld és

magyar szorgalom termelte mindezeket a kincseket és hogy ezekért hálával egyedül az Ur Istennek tartozunk.

A magyar föld és kéz termelte kincsek-nél, melyeknél nem volt semmi szemfényvesztés és ezizomás kirakatablakra dolgozás, az összesereglett emberek sem voltak utolsóbb értékűek. A férfiak és a nők nyílt tekintete, délezer tartása, méltóságos komoly viselkedése és csendes halk, egymást megtisztelő érintkezése ebben az óriási sokadalomban gyönyörűen bizonyították, hogy ez nemes faj.

Az asszonyokról nem is beszélve, a férfias erő és szépség olyan példányképei sorjáltak itt fel, aminőket csak egy uralkodó és uralkodásra teremt nép képes kiválasztani lelkéből és véréből tisztán.

Hintók, brieskák, sallangos gazdakocsik, a kisgazda járomfás ökörfogatja érdekes szekértáborba verődtek a külső vásártér porosinfüves mezőjén. Az öblös szabad kutak gémei nyikorogva szippantgatták a vizet. A legárhátú, földbe épített óriás téglapincézknél zajlott a vig világ. A laziakonyhák során ott sült a bőrs malacpecesenye, kolbász, debreczeni fomatos. A hűtött sör, savanykás bor ott patakzott a kecskelábu asztalról az áldomástartó magyarok előtt. A kisebb gazdák és különösen a pásztorok kedves kifogóhelyei voltak ezek a földpincézék: ahol a pocokbandák reggeltől estéig, estétől reggelig szünetlen ezizogták Magyarországot legkülönbözőbb pásztor- és befnyárnótáit. Bereza Dáni komiszáros nyolez-tíz lovaspandurral féken tudta tartani ezt a huszonöt-harmincz-ezer főnyi embersokadalmat. A városi belső vásárban inkább fordult elő izgágaság. Itt

a gyepszelen némelykor a pásztorok akaszkodtak össze. Egy időtájt, tudom, a mi számadójuhásznunk, Czifra-Nyakó Sándor juhász, soha ki nem maradt volna az ilyen esetepálékból. Czifra szürét többször benthagyta, a birkái ára is odamaradt, ellenben a koponyáján évről-évre szaporodtak a lécek, noha esztendő közben Sándor gazda példás juhászi életet élt.

Az uri nép természetesen nem a laziakonyhánál, hanem a városban az Arany-Bika. Fehér ló-vendéglőkben találta szórakozását. Boka Károly, Balázs Kálmán híres cigányok — később a Magyarok és Rác Károly — vagyonokat összemuzsikálgattak ilyenkor, csak még a Beöthy Gyurka, Kállay Gusztó, Budaházy Bandi, Dalny Laeziék fénykorában is. Az Arany bika különtermében — gyönyörű földesurasszonyok és urleányok részvételével — alkalmi bálakat is rögtönöztek. Sok fiatal szív egymásra akadt ilyenkor. A debreczeni vásári tánc többször végződött lakodalommal egy-egy távoli kúriában.

Egy nyári vásár után, melyre többrendbeli lábasjóságot hajtattott fel az apám, alkonyatkor hazafelé indultunk. Hátat fordítottunk Debreczennek. A vastag porfelhőkön át a nyilázó napsugár bucsu sugaránál a két-áru torony aranyesillagai különös földre szállt égi jelként ragyogtak. Az oszladozó nyájuk bögtek. A lovak nyihogtak, midőn egy-egy kancza élesen nyertve hívta a kis csikóját. A kecsikon jókedvű emberek kacarásztak vagy nótaszóval dicsérték a sikerült vásárt. Apámék több uri kocsival verődtek össze, a dorogi Farkas Pál és bösörmeűyi

kával utasítja vissza a két ellenzéki vezér érveléseit, rövid igyekszik lenni a lekicsinylése jeléül, s az igazsággal mit sem törődik. De hát azért ő a geszti Napoleon.

Még a nap folyamán megfelelt ugy Lukácsnak, mint Tiszának kiváló ellenfelük: gróf Andrássy Gyula. Nyilatkozatában odaesördít a miniszterelnöknek s figyelmezteti, hogy az elbizakodottság a bukás legbiztosabb előjele és legbiztosabb oka. Elismeri, hogy a kormányt a király nevezi ki, de viszont az ellenzék megbuktathatja a kormányt és a király is csak addig tartja, amíg az országnak haszna van belőle. Andrássy nem hiszi, hogy az a „liberális demokratikus“ választójog, amelyet Tisza is elfogadott, magy vonzóerővel bírhatna az ország liberálisaira és szocialistáira, s hogy ezért cserében szó nélkül elfogadnák a megtörtént alkotmány-sértéseket. A házfelosztásra vonatkozóan Andrássy azt gondolja, hogy a kormánynak eszeágában sincs ilyesmi, mert okult az 1904-es eseményeken. Végül ezt mondja Andrássy:

— Ami a kibontakozást illeti, véleményem szerint csak úgy lehetne most kijutni a zsákutcából, melybe nem az ellenzék, hanem az egész ország jutott, hogy legokosabb volna most megalkudnunk az alkotmány-sértelmek teljes reparációja s a kormány távozása alapján.

Andrássynak tökéletesen igaza van, de éppen az a baj, hogy Lukács mindenről akar hallani, csak arról nem, hogy ő távozzék. Inkább schase legyen béke! Ő ugy látszik, meg van győződve arról, hogy ő reá föltétlenül szüksége van az országnak. Pedig hát fordítva van. De különben, akár akarja Lukács, akár nem, hamarosan tapasztalni fogja, hogy az országnak semmi szüksége nincs reá.

Hireink itt következnek:

A miniszterelnök a királynál.

Mint biztos forrásból értesülünk, közvetlenül a király születésnapja után Lukács miniszterelnök Gasteinba utazik és oda való utaztában Ischlben megjelenik királyi kihall-

gátáson. A királyi kihallgatást a sablonos kommuniké fogja megelőzni s a félhivatalos jelenteni fogja, hogy a miniszterelnök a szokásos nyári audienzián jelenik meg a király előtt, hogy a kabinet üdvözlését tolmácsolja. Ezuttal azonban a kihallgatásnak nem lesz ilyen ártatlan karaktere, mert ezen az audienzián tisztán a legutóbb félben maradt katonai reformok megvalósításáról, az újabb katonai terhekről és a felmerült differenciák elintézéséről lesz szó. A miniszterelnök kihallgatását megelőzően ma megjelent Auffenberg községi hadügyminiszter a királynál, majd következni fog gróf Berchtold külügyminiszter is. De majd csak a Lukács audienziáján fog eldőlni a legújabb katonai terhek sorsa és itt fog eldőlni az is, hogy az újabb katonai terhek megszavazását hogyan fogja Lukács a magyar nemzetnek feltálatni.

Félhivatalosan jelentik, hogy a miniszterelnök ma este Tátralomniczra utazott. Beszámolója után, amely tudvalevőleg e hó 15-én lesz Nagyenveden, a miniszterelnök ismét visszatér Budapestre, ahonnan e hó 20-a után Gasteinba megy.

Gróf Berchtold a Tátrában.

Otátrafűrederől jelentik: Gróf Berchtold közös külügyminiszter neje, leányával és fiával ma reggel hosszabb tartózkodásra ideérkezett és a Grand Hotelben szállott meg. Ugyancsak ma utazott a Tátrába Lukács László miniszterelnök is. Kétségtelen, hogy a két államférfiu találkozni fog s lesz is mit megbeszélnek az ország szomorú helyzetéről.

Lukács és Tisza tanácskozása.

A napokban, amikor Tisza István Budapesten átutazott, megirták a lapok, hogy egy napos itt időzése alatt másfél órás tanácskozást folytatott Lukács Lászlóval, aki Tiszát a képviselőház elnöki fogadótermében felkereste. Politikai körökben élénk kombinációkra adott alkalmat ez a tanácskozás, amelyről még aznap este Lukács nyilatkozott a munkapárt tagjai előtt.

Elmondta, hogy a Tiszával való megállapodás szerint nagyenyedi beszámolójában nagyjából ismételni fogja mindazokat a kijelentéseket, amelyeket Tisza nyílt levelében is hangoztatott. Megállapodott továbbá Tiszával arra nézve is, hogy Kos-

suth, Apponyi és Andrássy czikkeire nyilatkozataira vonatkozóan mi módon fog reflektálni. Végül kijelentette, hogy a béke tekintetében más megoldás el sem képzelhető, mint az olyan, amely Lukács és Tisza együttműködését biztosítja s hogy az elkövetett alkotmány-sértésekre semmiféle formában visszatérni nem lehet. Kijelentette Lukács még azt, hogy nagyenyedi beszámolójában ki fogja fejteni a béke létrehozásának módjait is, de ezek között benn fog foglaltatni az a két feltétel, hogy az ellenzék kapcsolja ki a személyi kérdéseket és mondjon le a restituczióról.

Ennyit árult el Lukács. Valójában azonban ugy áll a dolog, hogy Tisza megmondotta határozottan a miniszterelnöknek, hogy egyedül nem távozik helyéről, — csakis Lukácssal együtt hajlandó visszavonulni. A Házelnök tényleg kész távozni, de nem akar maga lenni az áldozat, Lukács viszont hallani sem akar arról, hogy elmenjen. Ennélfogva megállapodtak abban, hogy mindketten megmaradnak s erre egymást kölcsönösen kötelezték.

Geszti kompromisszum-terv?

A M. H. jól értesült forrásból ma, Lukács László és gróf Tisza István legutóbbi találkozása kapcsán, a házelnök egy kompromisszum ajánlatát közli:

Eszerint Tisza kibontakozási terve egy választójogos javaslaton alapszik, előjárója pedig az, hogy jóval a magyar képviselőház őszi ülésének megnyitása előtt egy Lukács László miniszterelnök, valamint ő, mint a képviselőház elnöke, elhagyják helyüket. Tehát:

- a) a mostani kormány egy választójogos tervezetet készít, amely tetszetősebb az eddigi Lukács-félenél és nagyban hasonlatos ahoz, amelyet a szövökzött ellenzék terjesztett elő június elején, amikor a választójogos program alapán egyesült.
- b) a mostani kormány megszerzi ehhez a tervezethez a király előzetes jóváhagyását;
- c) ugyanekkor adja be lemondását Lukács László miniszterelnök és kormánya és azt ajánlja a királynak, nevezzen ki egy olyan új kormányt, amely a már jóváhagyott választójogos tervezetet, mint törvényjavaslatot, a képviselőház elé terjeszti.

Csufosan kurjogattak, röhéseltek hátra, az apám végül már puskájához kapott: — Mégis csak közé durrantok a lovuknak, — mondta. — Kár volna azokért a jó lovakért, — szólt a vén Balogh.

— Igaza van, öregem! — az apám némileg lecsendesült, de mivel a bősörményi bieskások tovább komizkodtak, ismét fellobbant az erős vére. A bieskások közül egy hórihorgas, nagy bajuszu hajdu volt a leghangosabb. Ez kurjogatta a legesufondárosabb szókát, ez ostorozta a lovakat a legirgalmatlanabbul, mikor már majd hogy melléjük kerültünk, — Ezt a betyárt mégis csak megserétezem! — mondta apám.

— Ilyen ürgések*) miatt csak nem szerzem magának bajt az én kedves uram, — vélelkeszette halkán Balogh, — inkább tessék rámbizni! Majd móresre tanítom én őket, hogy máskor ne kössön ki rendes uri emberrel az ilyenfajta hitvány paraszt...

Az apám a rossz Balogh berzenkedésére elnevette magát: — Jól van no! Lássuk! Mit tud kend?

Balogh rövid ideig megcsendesítette a lovakat. Midőn ezt látták, nagy hujongatva megcsendesítették a menést a bősörményi bieskások is. Balogh valamit motyogott a lovaknak. Az arabsok hegyezni kezdték a füllüket. Mintha valahol kigyó szisszentett volna, a vén kocsis hátborzongatón különös hangjára, összeágaskodtak. Azután...

*) A bősörményi pusztákon mindig sok volt az ürge s a bősörményi hajdukat a többi hajdu-cestverek azzal csufolták, hogy a husáért fogdossák és megeszik az ürget.

őreg Fábián Antalékkal. Mi vezettük a kocsisort. A mi vastengelyes bieskánkat egyszéltére fogott három erdélyi fajló repítette. Ezek a szikárfejú, karesu lábú arabsvérkeverék paripák voltak a kedvencei az apámnak. Kocsiba és, mint szenvedélyes agarász, hátsárlónak is ezeket a kecses, nemes, bámulatosan okos, csupa ideg- és tüz-jóságokat használta. A Hajduságról Brassóig kész volt lekoscsizni kedves paripáért. A lókupez örvények, a szilágysági és erdélyi híres lótenyésztők kedvel szolgáltak neki, kedvvel adták kezére ezeket a fejedelmi állatokat, mert az igazi árát nem sajnálta egy-egy remek lónak. Száz lovat is összesereberélt addig, míg a kedve szerinti négyes- vagy hármasfogatot összepárolta. Hanem azután az ilyenekre illett is a „tüzes sárkány“ név. Meg kellett válogatni a kocsist is melléjük, aki értett a nyelvén ezeknek az érzékeny jóságoknak. A vén Balogh kocsisunk ez az ember volt. Istenes ember hírében éppen nem állott Balogh, sőt „rossz“ Baloghnak nevezték a kissé hajlott hátú, madárhúsp, csupa izom vén embert, akinek szinte szurt a sárgásbarna szeme. Horgas keselyűorra alatt kunkorgásra esavarta bajuszát. Őreg szikár ember volt. Mintha Botond vezér kalandos seregéből maradt volna vissza az agyafart vén huszár, aki 48 előtt vagy tizenkét esztendeig fogyasztotta a császár kenyerét, 48-ban meg a magyar zászló alatt verekedett többi vén Württemberg huszárczimboráival. Azontúl a kocsimáknak meg a német zsandároknak lett réme a rossz Balogh. Lovat lopott, verekedett, betyárkodott mindenfelé. A mi lovaink körül is szerencsét próbált egyszer az öreg, azonban az éber kocsisok rajta-

— Gyihé! — közécaptak a tüzes négy lónak. Ők a betyárok vigan iramlottak tovább a vert ut kövér porában, míg minékünk a göröngyös, döcögős utszélen szinte lehetetlen volt a verseny. Az apám sajnálta lovait, a kocsit is féltette, hogy összeszakad. Számoltuk ezzel a bősörményi zsványok is, amikor megcsendesedtünk, visszatartották a lovakat. Amikor pedig elejűnk akartunk vágni, kötekvőleg ismét nekiengedték a gyeplőt.

d) Gróf Tisza István is lemond a képviselőház elnökségéről;

e) Az új kormány szeptember derekán terjeszti elő az általános választójogra vonatkozó összes javaslatokat a képviselőháznak és kéri sürgős tárgyalásukat az új házszabályok alapján. A választójogos kormány a békét hirdeti és kész királyi felhatalmazásból a véderőjavaslatokat illetőleg reparáló nyilatkozatokat is tenni;

f) Az új kormány feltételezi, hogy az ellenzék a Házban az új házszabályokat nem fogja akarni elfogadni s azért a béke kedvéért annyira kész lesz, hogy kijelenti, hogy az új házszabály a választójogos javaslatok tárgyalásain nem nyer még alkalmazást és csak junktim lép életbe az új választójogi törvényvel.

Lukács László erre kijelentette, hogy ezt a megoldási tervet a király előtt annál kevésbé hajlandó képviselni, mert ragaszkodik ahhoz, hogy a választójogos javaslatokat, amelyek egy része már majdnem el is készült, a magyar parlamentben ő nyújtsa be és mint belügyminiszter ő is képviselje. Így áll a helyzet gróf Tisza István és Lukács László között ma.

A M. H. közleményét este a kormány felhivatalosa kategórikusan megczáfolta.

Bécsi hangok a békéről.

A *Neue Freie Presse* mai számában hosszabb cikkben foglalkozik a magyar politikai helyzettel és a parlamenti béke lehetőségével. A cikk elmondja, hogy komoly magyar politikai körökben állandóan foglalkoznak avval a gondolattal, miképpen lehetne a parlamenti béke alapjait megteremteni. Ez idő szerint egy új tervet mérlegelnek, amely egyes kormánypartii és ellenzéki politikusok körében a lap szerint máris visszhangra talál. E terv szerint honorálnák az ellenzék azon kívánságát, hogy a június 4-ikén történtek ne szolgálhassanak precedensül, és pedig olyképp, hogy a házszabályokban szigorúan körülírják az elnök jogkörét, amivel elejét veszik annak, hogy a jövőben hasonló események megismétlődhessenek. A házszabályok ilyen módosításához a kormánypartii kész volna hozzájárulni, természetesen avval a feltétellel, ha a technikai obstrukciót lehetetlenné tevő új paragrafusok is benmaradnának. Az ellenzék tehát ilyen formán intézményes garanciát kapna arra, hogy a júniusi események nem ismétlődnek meg; ez az

— Urficskám, kapaszkodjék meg! — szölt még figyelmeztetőn az öreg. A kocsis oldalába kapaszkodtam. Azt hittem, szétszakad a föld; olyan irtózatossal erővel zudultak neki a lovak. A büszkéményi bicskások a vert uton hiában ostromozták a jó négy lovukat. Már a saroglyát elértük. Már a kocsis kocsis mellett csörgött.

— Huj, Mirza! — az aranyszőrű osterhegyesre, mint valami átkozódó vén pogány pap, élesen rikkantott az öreg. Mintha csak neki is szárnya nőtt volna, úgy lobogott a felvállára akasztott fekete dolmány. Az osterrel még — amugy visszajára — közcsapott az elfehéült arcú bicskásoknak. Pillanatig a két kocsis, mintha egymáshoz ragadt volna... Behunytam szememet. Óriási csattanást, recsegést hallottam. Rémléteset zökkent a mi kocsink is; de azért tovább száguldtunk. A fojtogató porfelhő elborított mindent. Embéri jajkiáltások, a lovak vészes nyerítése süvöltött a hátunk mögöl.

— Teringettél! — kiáltotta apám, mert a pipacsutorát is majd kettédet harapta az irtózatossal zökkenéstől, — mi volt ez, öreg? A horgas orru szikár vén magyar halkán felnevetett:

— Ehe, he! Ez bizony egy kis tengeiyvégszegakasztás volt, kedves gazdám...

Dorogi Farkas Pál bátyámék, akik a Vilmányi Sára fogadóiban még beértek bennünket, beszélték, hogy a bicskások kocsija az országútról az árokba fordult. Beszakadt fejével, zúzódott bordával, tört karokkal és kérekkel csinálták azt a borzalmas jaggatást.

ellenzék szempontjából is hasonlíthatatlanul értékesebb volna, mintha egy megbélyegző országgyűlési határozatot hoznának, amin egy másik országgyűlés könnyen tulthetné magát. A terv megvalósulásával átjutnának azon a másik nehézségen is, hogy t. i. az ellenzék ragaszkodik a házszabály-revizio visszaszívásához. — A házszabály-revizio ugyanis e terv szerint az első lépés volna a békehez és ennek alkalmával az ellenzék kívánságait is figyelemre méltathatnák. Kétségtelen, mondja a N. Fr. Pr., hogy evvel még nem háritották el a béke utjából minden akadályt. Nehezíti a megoldást, hogy az ellenzék Lukács visszavonulását követeli. A többség ilyen lealázó feltételbe nem mehet bele. A másik nehézség a nagy politikai kérdések körül van. Az ellenzék, legalább is egy része, ragaszkodik azon követeléshez, hogy az esetleges parlamenti békekötéssel egyidejűleg a jövő kormánypolitika is megállapíttassék, különösen a választói jog tekintetében. A választói jog tekintetében azonban igen nagyok az ellentétek — a két szélsőséget gróf Tisza István és Justh Gyula felfogása képviselik — azért a kérdés egyetértő megoldása alig mutatkozik lehetségesnek.

A bécsi *Politische Korrespondenz* budapesti értesülése szerint konstatalható volt, hogy Lukács László miniszterelnök egyetértőleg gróf Tisza István felfogásával, természetesen mindenféle restitutio in integrumnak és obstrukciónak, de épp úgy minden szubjektív szempontnak is kizárása mellett minden pillanatban kész előmozdítani a többség és kisebbség közt létrehozandó becsületes békét és ez által biztosítani azt, hogy az országgyűlésen ismét normális állapotok uralkodjanak. A többség, amelyet ugyanez a kívánság hat át, egyáltalán nem pályázik arra, hogy a kisebbséget megálázza; de még kevésbé jogosult volna a kisebbségnek az az ambíciója, hogy a parlamenti többség diktátorává tolja fel magát; ez tulajdonképpen megtagadása volna annak a parlamentáris érületnek, amelyvel az ellenzéki pártok dicsekszenek. A parlamentáris többségi élet nem szabad megbolygatni és amit az alkotmányos király szentesített, azt nem lehet restituálni. Kossuth Ferenc legutóbbi vezérezikre már erősen közeledik a kormány ezen álláspontjához, ami a nemzeti munkapárton azt a reményt keltette, hogy az országgyűlésnek újból való egybegyűltéig az ellentétek ki fognak egyenlítettetni.

A hadügyminiszter kihallgatása.

Lovag Auffenberg Móricz közös hadügyminiszter Gasteinből, ahol szabadságon volt, tegnapi délután Ischlbe érkezett. A hadügyminiszter ma délelőtt kihallgatásra járult a király elé. Auffenberg *resszortügyekről* tett jelentést. A hadügyminiszter este nyolcz napi tartózkodásra a Laibach mellett fekvő rutzingi birtokára utazott.

Más forrásból még ezeket jelentik:

Auffenberg hadügyminiszter kihallgatáson jelent meg ma délelőtt ő felsége előtt. A kihallgatás egyedüli tárgya a *tüzérség reformjának kérdése*. Ismeretes ugyanis, hogy a hadügyminiszter nagy összeget kért a közös minisztertanácstól a tüzérség reformjára, amelyet a közös minisztertanács megtagadott azzal, hogy a kérdés szövegére vetése nem aktuális. Auffenberg közös hadügyminiszter a minisztertanácsnak ezen határozata ellen óvást jelentett be s most azért jelent meg a király előtt kihallgatáson, hogy óvásának indokát és memorandumában foglalt különvéleményének okait ismertesse. Politikai körökben a közös hadügyminiszter mai kihallgatását rendkívül nagyfontosságúnak tartják, még pedig azért, mert lehet, hogy ez egy messze kiható politikai akciónak a kiinduló pontja lesz. A kihallgatás eredményétől függ, hogy megmarad-e Auffenberg hadügyminiszter helyén, vagy sem. Így az ágyukérdés könnyen válhatik kormányválságnak okává. Az uralkodó egyelőre fentartotta magának a döntést.

Az audiencia után a hadügyminiszter gróf Paar főhadsegédnél és lovag Bilinski közös pénzügyminiszternél látogatást tett. Lovag Auffenberg hadügyminiszter és adjutánsa, Fongarolli kapitány meghívást kaptak a családi dinerre.

Ischlből jelentik: A király, és az uralkodó-

család tagjai a családi dinert követő cserlénél Auffenberg lovag hadügyminisztert és szárnysegédjét, Fongarolli lovagot kegyes megszólitásaiikkal kitüntették. A hadügyminiszter este 7 órakor Salzburgba utazott.

Apponyi Albert Somorján.

Sághy Gyula országgyűlési képviselő, a negyvennyolczas függetlenségi Kossuth-párt alelnöke, értesítette választóit, hogy augusztus 25-ikén beszámolót fog mondani a kerület székhelyén, Somorján. A gyűlésen jelen lesz gróf Apponyi Albert is, aki szintén hosszabb beszédben fog nyilatkozni a politikai helyzetről.

Gróf Tisza Kálmán is beszámol.

Nagyszalontáról jelentik: Gróf Tisza Kálmán országgyűlési képviselő a hó 18-án tartja beszámoló beszédét kerülete székhelyén Nagyszalontán. A beszámolón hir szerint gróf Tisza István is meg fog jelenni.

Kristóffy újra szerepelni akar.

Kristóffy József volt belügyminiszter — mint a „Budapester Tagblatt“ jelenti — ma visszatért a fővárosba Abbáziából, ahol gyógykezelte magát. Az őszszel meginduló választójogi campagne azt sejteti, hogy Kristóffy, aki a monarchia választójogi mozgalmanak kezdeményezője volt, az ősi ülészakban ki fog lépni a magaparancsolta visszavonultságából és élénken részt fog venni az általános választójogért való harcokban.

Időközi választások.

Az országgyűlési nemzeti munkapárt végrehajtó-bizottságának megállapodása szerint a margittai választókerületben Madarassy Gábor pénzügyi államtitkár, a bácsótvárosi kerületben pedig Eretovics János bácsi plébános a hivatalos jelöltje.

Nagyváradról jelentik: A Márkus László halálával megüresedett margittai kerület függetlenségi közönsége holnap, vasárnap, délelőtt jelölőgyűlést tart a kerület székhelyén, Margittán. A függetlenségi párt Szatmáry Mórt fogja jelölni, aki a kerületnek azelőtt több czíkluson keresztül volt a képviselője. A függetlenségi biztosra veszik Szatmári főlényes győzelmét, mert népszerűsége most is csorbitatlan a kerületben és a legutóbbi választásnál is, a munkapárt minden terrorizmusa és pénzélése ellenére csak néhány szavattal maradt kisebbségben. Szatmári a jelölőgyűlés után körutra indul a kerületben. Utjában a függetlenségi pártnak több tagja fogja elkísérni.

Zomborból jelentik: Bács-Bodrog vármegye központi választmánya a bácsótvárosi választás napját augusztus 17-re tűzte ki. Szabovlyevits megyei főjegyző munkapárti programmal lép fel. Győzelmét bizonyosra veszik. És akkor mi lesz Eretovics-csal, akit a központ kandidált? Vagy két kormánypartii jelölt lesz a többség egységének legélénkebb bizonyosságául?!

A nyomorékok hadserege.

A hadügyminiszter sorozási rendelete, amely a testi nyomorékok ujonczozását kötelezővé teszi, általános nagy megütközést és visszatetszést keltett. Most ezt a gyászos eljárást magyarázni és menteni próbálják.

Egy magas katonai hatóság a kérdéstről mágy nyilatkozott:

— Nem kell azt képzelnünk, hogy a hadseregnek demonstratív vagy harcászati célokból van szüksége a testi hibákban szenvedőkre. A katonai szolgálatra való alkalmasság fogalmát azért kellett ennyire kiterjeszteni, hogy ez által anyagot kapjunk a nem harcoss, hanem belső szolgálati, kezelési, ápolási és ipari teendőik elvégzésére, amihhez eddig a hadsereg erőt kifejtő részétől vontuk el az ombereket. A csapatszolgálatot teljesítő létszáma ezentúl is a régi marad, csak hogy mindig teljes lesz. A testi hibások nem lesznek a csatorba beosztva, sőt gyakorlatilag sem fogják őket tökéletesen harsz kiképzéssel farszagtani, hanem a polgári foglalkozások szerint megfelelően szétosztva, egész külön csoportokat alkotnak majd — természetesen azért az ezredek alá rendelve — és e csoportokból szükség szerint dirigálják majd őket oda, ahol használhatók. Ez a külön csoportosítás a német hadseregben is megvan, ahol Arbeiter-Abteilung a neve. Beosztásaikkban azután polgári foglalkozásaikat képességeik szerint üzhe-

ti. A testi hibákban szenvedők közvetve emelik a hadsereg harczképességét és mód lesz arra, ami eddig nem volt lehetséges, hogy a teljes létszámú századok az eredeti szervezésnek megfelelőleg minden harczászati teljesítményt tökéletesen megtanuljanak a kiképzésben. Külső megjelenésében tehát imponzánsabb lesz ezután a hadsereg és erőki-fejtésben annyi teljesen harczképes egyénnel erősebb, mint a hány nyomorék kerül a kötelékébe.

A kormány félhivatalosa is igyekszik szépitni a szörnyű rendeletet s a közvéleményt szeretné megnyugtatni.

„Hogy mennyire ok nélkül riasztók az elterjesztett hírek — írja a könyvatos — annak legjobb bizonyosága a következő: Az új utasítás az orvos lelkiismeretére bizza az alkalmasság megítélését. De az orvos csak véleményező faktor lévén, maga a bizottság dönti el az alkalmasság vagy az alkalmatlanság kérdését. Ennek a döntésnek egyhangúnak kell lennie; a polgári, a közös hadseregbeli és a honvédségi elnökök egyaránt hozzá kell járulnia. Ez nagy haladás az eddigi gyakorlattal szemben, amikor egyetlen sorozó-bizottsági tag kívánsága elég volt arra, hogy az állításköteles az összes többi sorozó-bizottsági tagok ellenkező véleménye dacára is végleg besoroztassék. Az új egyhangú, akkor az állításköteles automaticus felül a polgári elnök hirdeti ki. Ha a határozat nem egyhangú, akkor az állításköteles automaticus felülvizsgálatra kerül. Vagyis: egyetlen bizottsági tag aggálya elegendő, hogy a besorozás megakadályoztassék. Arról, hogy a sorozási utasítást azért szigorították volna, mert attól tartanak, hogy a felémelt létszámot nem bírják majd kihozni, tájékozott ember már azért sem beszélhet, mert az eddigi évek sorozási eredményei teljes megnyugvást nyújtanak az iránt, hogy a felémelt ujonczlétszám is minden forszorozás nélkül kiállítható.“

A török krízis.

— Az albán lázadók győzelmei. —

Békétárgyalások készülnek Olaszország és Törökország között.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 2.

Tegnap csendesebb hírek érkeztek Konstantinápolyból és úgy látszik, mintha egy pillanatnyi csend állott volna be a törökországi helyzetben. Ez azonban korántsem jelenti a békés helyzet felé való haladást, hanem inkább azt, hogy Törökország válsága még hosszabbra nyúlik. Az albániai kérdés megoldása a legnehezebb feladata, minden török kormányának. És minél tovább húzódik a jelenlegi helyzet és minél tovább halogatják a kamara feloszlását, annál nagyobb önbizalmat öntenek a lázadó albánokba, akik már Albánia teljes autonómiáját akarják kivívni.

Az albán lázadók magatartása a legnagyobb aggodalomba ejti Törökországot. Olyannyira, hogy már attól is félnek, hogy Issa Boljetinac az albánok vezére Szaloniki megtámadására készül.

Mindezek a fenyegető momentumok erős hatással vannak az olasz-török háborúra. Itália igyekszik kihasználni ellenfelének súlyos helyzetét és éppen ezért téves az a hit, mintha Olaszország a béke iránti szeretetétől áthatva bocsánjtkozna azokba a békétárgyalásokba, amelyek a két állam között állítólag meg fognak indulni. Olaszország a mostani időt találja a legalkalmasabbnak arra, hogy Törökország szorult helyzetét kihasználja.

Mai távirati tudósításainkat itt adjuk:

Törökország válsága.

Szaloniki, augusztus 3. Tekintettel az arnauták azon szándékára, hogy a kamara feloszlásának elmaradása esetén a lázadást tovább folytatják és Üszküben ellen vonulnak, komitékörökben azt mondják, hogy az üszkübi 19. hadosztály, a dedeagacsi hadosztály, a verizovicsi csapatok, a kacsaniki szorosot megszállva tartó 6. zászlóalj, valamint az ipeki helyőrség teljesen megbízhatók. E szerint ösz-

szesen 30 zászlóalj áll rendelkezésre, amelyeket az arnautákkal szembe lehetne állítani, a szaloniki hadtesttől eltekintve, mely a komitét nem fogja cserben hagyni. Még ha azok a csapatok, amelyek az albán mozgalomhoz csatlakoztak, az albánokkal együtt előnyomulnak, bizonyossággal lehet számitani arra, hogy a csapatok nem fognak lövöldözni egymásra. A komitét az arnauták tervében nem lát nagy veszélyt és arra akarja a kabinetet rábírnai, hogy nézzen szembe a további alakulással.

Konstantinápoly, augusztus 3. A „Szabali“ intervjút folytatott a kabinet egyik tagjával. A miniszter a következőket mondotta: A Fremdenblatt ismert cikke bizonyítja, hogy ma az albán kérdés megoldása dolgában kedvezőbb helyzetben vagyunk, mint a kormány átvételekor. Mindazonáltal a nehézségek nem szűntek. Hiába, nem áll varázserő rendelkezésünkre és nem tudunk egy nap alatt ily nagy nehézségeket az utból elkáritani. A miniszter határozottan megczáfolja a volt kormány egy tagjának egy külföldi lapban megjelent azon intervjúját, amely szerint az albánok Abdul Hamid visszahívását kívánják. Ezek a hírek a visszalépett koszovói válítól erednek. Hogy ő mire alapítja ezt az állítást, azt szölvő nem tudja. Ha az albánok ilyet követelnének, akkor a kormány rögtön félbeszakítaná velük a tárgyalásokat. A dél-albánok ugyan néhány szokatlan követelést állítottak fel, de senki sem beszél az előbbi szultánról. Igyekszünk a lakosságot fölvilágosítani. Tudtára adtuk a lázadók vezéreinek, hogy ha fáradozásaink eredménytelenek maradnának, kénytelen vagyunk katonai operációhoz folyamodni.

Konstantinápoly, augusztus 3. A kamarában Haladzian örmény képviselő volt miniszter és más ifjutörök képviselők interpellációt akarnak intézni a hadügyminiszterhez, miért nem alkalmazta a törvényt a Halatkianligához tartozó tisztek ellen, kik az ujságoknak proklamációkat küldtek, továbbá miért nem büntette meg azt a tiszteket, aki a kamarai elnök házába fenyegető levelet oempészett, végül miért bizta meg a ligához tartozó tiszteket az őrszolgálat, miért akarta a kamara őrpapancnokát ily tiszttel kicserélni, miért vezette be a ligához tartozó tiszteket mint rendőröket a házba és engedte meg, hogy ugyanakkor a liga egyéb tagjai a kamara folyosóján sétáljanak.

Szureja albán képviselő ezt kiáltja: Veszélyes a tüzzel játszani! Miután az országot a legnagyobb zilaftóságba döntötték, most folytatni akarjátok üzelméteket. Ez gyalázat! (Nagy láрма.)

Haladzian képviselő felszólítja az elnököt, hogy Szureja képviselő ellen, aki a kamarát gyalázza, alkalmazza a házszabályokat!

Szureja: Ismétlem, ez gyalázat!

Haladzian képviselő határozottan ellene fordul e kijelentésnek. Lármás szóváltás keletkezik a két képviselő között. Szureja ezt kiáltja: Gyalázatos kulya! Haladzian ezt válaszolja: Gyáva spiceli! Szureja: Beestelen gyáva!

Sok képviselő a viszálykodók köré gyűl, míg mások az elnököt szólítgatják, hogy alkalmazza a házszabályt.

A nagy lármában Szureja ezt kiáltja: Lemondok mandátumomról!

Felkiáltások: A lemondást elfogadjuk!

Elnök kijelenti, hogy Szureja és Haladzian képviselők ellen a házszabályban megállapított büntetést fogja alkalmazni.

Haladzian megmagyarázni igyekszik Szureja elleni magatartását.

A kamara elhatározza, hogy csak Szureját fogja megrendszabályozni. Szureja eközben elhagyta a termet.

A kamara majdnem egyhangulag elhatározza, hogy meginterpellálja a hadügyminisztert és felszólítja a hadügyminisztert, hogy azonnal jelenjen meg a kamarában.

Konstantinápoly, augusztus 3. Azon hírek, amelyek szerint a ligához tartozó tisztek Kiathane-nél gyűlést tartottak, hogy a kaman fölösztatását sürgessék, hamisak. Tény azonban, hogy 80 tiszte, akik ellenségei a ligának, a Pera közelében lévő

szabadságdombon gyűltek össze, hogy a liga ellen és a kamara mellett tüntessenek.

Az olasz-török háború.

Bécs, augusztus 3. A „N. Fr. Presse“ diplomáciai körökből eredő értesülése szerint a török kormány már kinevezte az új kiküldötteket, akik a svájci békelanácskozást folytatni fogják. Hír szerint az olasz kiküldöttek Lausanne-tan s a török kiküldöttek a tulsó parton lévő Evian francia fűrdőben tartózkodnak, s a tanácskozást fölváltva Lausanne-ban és Evianban tartják. Bizalmas értesítések szerint a megszakított tárgyalást már legközelebb újra meg fogják kezdeni.

Athén, augusztus 3. Egy ideérkezett vitorlás jelentése szerint, Icaria-szigeten, melyet az olaszok nem szálltak meg, a lakosság föllázadt a kajmakám és a török hatóság éles intézkedései ellen. A lakosság a török csendőröket és hatóságokat elfogta és az autonómiát proklamálta.

Róma, augusztus 3. A „Popolo Romano“ rámutat azon tényekre, amelyekből kitűnik, hogy azon hírek, mintha Törökország és Olaszország között békétárgyalások volnának folyamatban, nem egyebek kacsánál.

Róma, augusztus 3. Mivel Franciaország és Oroszország között új egyezmény létesült, tekintettel ezen egyezmény ama fontosságára, melyet az a Dardanellák áthajózásának kérdésében bírhat, mivel ezen egyezményben ezen kérdéstről is esik szó: ma délelőtt a Tribuna egyik szerkesztője Krupenski orosz nagykövethoz ment, hogy őt e tekintetben meginterjúvolja. Én — válaszolt Krupensky — mint nagykövet, nem tudok semmit egy egyezményről. Midőn a hírlapíró a nagykövettől legalább a személyes nézetét óhajtotta hallani az ujságokban közölt hírekről és kommentárokról, Krupensky válaszolt: Személyes nézetem szerint csak formális aktusról lehet szó, melynek az a célja, hogy kiegészítse a szövetségi szerződést, anélkül azonban, hogy azon bármínő változtatást vagy modifikációt tennének. Ismétlem önnek, hogy egyezményről semmit sem tudok. Egy dologról azonban biztosíthatom: Bármínő kifejezésekben legyen is tartva az új francia-orosz egyezmény, ahol olasz érdekeket érint, ott azokra a legnagyobb tekintettel lesz és az olasz érdekeket a legnagyobb barátsággal és rokonszenvvel kezeli. Erről ön éppugy meg lehet győződve, ahogy én ezt most önnek kijelentem Oroszország el van ragadtatva Olaszországtól. Mi a legnagyobb rokonszenvet érezzük iránta. Nous sommes trés Italiens. (Mi nagyon is olaszok vagyunk.) Ezen szavakkal a nagykövet elbucszott a szerkesztőtől.

Róma, augusztus 3. A Stefáni-ügynökség jelenté: Egy bécsi lap ama hire, hogy Bresciában mult hó 31-én háboruellenes nagy népgyűlés és utána nagy tüntető körmenet tartatott volna, melynél több összeütközés támadt a rendőrség és a tüntetők között, nem felel meg a tényeknek. A mult hó 31-én Bresciában egy jelentéktelen magánösszejűvetel volt, úgy hogy a tüntetők és rendőrség közti állítólagos összeütközések híre minden alapot nélkülöz. Egy másik bécsi lap cikket közölt volt, mely szerint számos olasz szökevény, köztük 20 bersaglieri is egyenruhában, kik a Monte-Gaffaróból Rivála érkeztek, hogy a libiai hadjárat elől meneküljenek, a Trentinóba szökött. Ezen cikket minden alapot nélkülöz.

KÜLFÖLD.

Alfonz király Párisban. Párisból jelentik: Alfonz spanyol király angliai útjában Párist is érintette és tudatta a francia kormánynyal, hogy mihelyt a Marokkót illető tárgyalások Franciaország és Spanyolország között befejezést nyernek, el fog látogatni Párisba.

Gróf Berchtold és a német kancellár. Berlinből jelentik: Bejárta a lapokat az a hír, hogy Beethmann-Hollweg birodalmi kancellár gróf Berchtold közös külügyminisztert a gróf délmargyarországi birtokán fogja meglátogatni. A találkozás helye és ideje még nem biztos, lehetséges,

hogy a kancellár Berchtold grófot morvaországi kastélyában fogja felkeresni. Beethmann-Hollweg kancellár ma fogadta Hohenzinowban Tschirschky bécsi német nagykövetet.

A pápa jubileuma. Rómából jelentik: A lapok ma X. Pius pápáról pápai megválasztásának holnapi kilencedik évfordulója alkalmából meglehangú cikkekben emlékeznek meg. Az *Osservatore Romano* írja: A kilencz év alatt a hívők lelkiéletében a hála érzelmei, melyek Pius megválasztásakor kísérték, jelentékenyen mélyebbek lettek. A *Corriere d'Italia* írja: Pius mint a kegyeskezü pápát jelezték. Kegyessége erőteljesen megóvja a szentszék hatalmát és tekintélyét. A *Tribuna* írja: Pius pontifikátusa eddig a vallásos restauráció pontifikátusa volt a politikaival szemben, melyet Léó pápa akart megkísérteni.

A német hadsereg páncélos repülőgépei. Párisból jelentik, hogy a „Matin” legutóbbi számában érdekes közlemény látott napvilágot, amely szerint a német vezérkar több páncélos repülőgépet készített a német repülő-flotta kiegészítése céljából. A 130—140 P. H. erejű motorokkal felszerelt repülőgépek egyes alkatrészeit, a motorokat, a benzintartályokat és a kormány szerkezetet a közlemény szerint olyan páncélokkal látják el, amelyek a 200 méter távolságból kilőtt golyók sem hatolnának keresztül. Ezek a páncélos repülőgépek, amelyeknek óránkénti sebessége 125—130 kilométer, háboru esetén arra volnának hivatva, hogy az ellenséges repülőgépeket üldözőbe vegyék és megsemmisítsék. A német vezérkar a legnagyobb titokban nyolcz ilyen páncélos repülőgépet rendelt, amelyeket gyorsüzemű ágyúkkal és messzehordó fegyverekkel szereltetett fel. A németek nagy titkolódzása ellenére azonban úgy az orosz, mint a francia kormány tudomást szereztek a német hadvezetőség eme legújabb intézkedéséről és ennek ellensúlyozására az orosz kormány most a francia Nieuport-czegnél 200 kétüléses repülőgépet rendelt, amelyek óránként 120 kilométeres sebességgel tudnak haladni és amelyek szintén felderítő szolgálatot fognak végezni. Ugyancsak az orosz kormány a Morane-Saulnier-czegnél nagy számú kétüléses páncélos repülőgépet rendelt meg, amelyek szükség esetén annak idején a nyílt harcot is felvehetik a német páncélos repülőgépekkel. A német sajtó természetesen mesének mondja a francia lap eme hírére és kijelenti, hogy a német hadvezetőségnek eszé ágában sincsen, hogy ilyenfajta költséges kísérletekkel foglalkozzék. Hiteles kimutatás szerint a nemzeti gyűjtés 4 és fél millió márkát eredményezett a katonai aviatika fejlesztésére, tehát kétszer annyit, mint Franciaországban.

Kalandoz egy német-angol háborúról. Londonból jelentik: Canadai jelentés szerint Mackenzie tábornok, a canadai csapatok vezérkari főnöke visszaérkezett angliai utjáról Torontóba és több vezető politikus előtt úgy nyilatkozott, hogy a német birodalommal való háboru veszedelme sokkal nagyobb és közelebb áll, mint azt általában gondolják. Mackenzie ezért a hadsereg erejének növelését ajánlja és felszólítja a kormányt, hogy Angliát minden erejével támogassa Németország ellen. Ez a nyilatkozat nagyon feljűnő és nem tekintik egyébként, mint buzdításnak arra, hogy a canadai flotta kiépítése által az angol haditengerészet újabb erősítést nyerjen.

Az orosz-francia szövetség kibővítése. Pétervárról jelentik: Izvolszki párisi nagykövet augusztus 7-én ideérkezett. Az itteni hivatalos körököt csodálatba ejti az a láрма, melyet a német sajtó az orosz-francia tengeri egyezmény miatt csap, amit annál kevésbé értenek, mert csak természetes dolog, hogy szövetségesek hatalmi eszközeik felől eszmecserét folytassanak.

Nemzetközi hajózási törvény. Londonból jelentik: A hollandi kormány jegyzéket intézett az egyes államokhoz, hogy tartsanak nemzetközi konferenciát egy azonos szövegű nemzetközi hajózási törvény meghozatala céljából. A cél az, hogy törvényesen tegyenek intézkedéseket a hajók, a legénység, az utasok és az áruk biztonságáról.

A mexikói véres felkelés. Az a hír, mintha a mexikói felkelést teljesen leverték volna és Madero elnök immár biztosan ül székében, tévesnek bizonyult, mert egy újabb jelentés a felkelés nagy erővel való fellebbanasáról és a felkelők nagy győzelméről ad hírt. — Kedden volt a nagy ütközet Chihuahua közelében és a harc a kormánycsapatok súlyos vereségével végződött. A csatában körülbelül

2000 forradalmár vett részt, Orozco tábornok vezetése alatt, míg a kormánycsapatok 500 emberét Blanco tábornok vezette. Blanco tábornok a Sanjines tábornok parancsnoksága alatt álló kormánycsapatokkal akart egyesülni és eközben ültöttek rajta a forradalmárok. Blanco csapataiból kétszázánál többen estek el, a többiek pedig vad futásban elmenekültek. A tábornoknak és kíséretének sikerült Sanjines táborába jutni. Orozco tábornok különben nyilatkozatot adott ki, amelyben tiltakozik az ellen, hogy az amerikaiak lemeszárulásával vádolják, ez annál kevésbé felel meg a valóságnak, mert ő a maga részéről kikerülni óhajtja az Unió beavatkozását. Madero elnök viszont az amerikai kormány jegyzékére adott válaszában kijelenti, hogy a kormány csapatai a már is erősen visszszorított forradalmat a legközelebbi időt belül teljesen elfojtják (?) és az összes forradalmi vezérek a kormány kezébe kerülnek. A fölkelők az ellenszegülőkkel szemben a legnagyobb kegyetlenséggel járnak el és többek közt két német állampolgárt fel is akasztottak.

Kottingbrunn után Baden.

— Ujabb turfbotrányok. —

A vizsgálat folytatása.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 3.

Még mindig nincsen teljesen tisztázva Reeves Herbert ügye. A doping botrányról mélységesen hallgat a bécsi sajtó, de egy sportkörökben, mint a nagyközönség soraiban sok szó esik a csunya csalásokról. A zoké-klub — mint már megszoktuk — most is erősen begombolódik, a tárgyalások ugyan nagyon erősen folynak, de csak nagyon kevés dolog szivárog ki a vizsgálatokról. A csalásokat és a titos manipulációkat most már elsimitani nem lehet, maga a közönség örködik, hogy a bünös ne meneküljön és megkapja a büntetését. A bécsi zoké-klub valószínű, hogy hamarosan befejezi már a vizsgálatot és ekkor a magyar zoké-klubnak is akcióba kell lépni, hogy nálunk is rendet teremtsen.

A kottingbrunni botrány mögött ugyan eltörpül, de a badeni ügetőversenynek is megvan a maga szomorú botránya. Egy istállótulajdonos manipulációjára jöttek rá. Azonnal igazságot szolgáltatottak, a csalót kitiltották a versenyterrről.

A turfbotrányok újabb fordulatairól és az újabb eseményekről a következőket jelenti bécsi tudósítónk:

Folytatják a vizsgálatot.

A Springer-istálló botránya ügyében tovább folytatják a vizsgálatot. Az ügy még nincs egészen tisztázva, de egy-két nap alatt befejezik a vizsgálatot és akkor a bünösöknek pusztulniuk kell. Az osztrák Jockey-klub érdekes kísérletet tett tegnapi három-negy Springer-lovak hivatalosan dopoltatott, hogy megtudja, vallon nem tévedett-e a vegyész, amikor ráfogta a Springer-lovakra, hogy dopolták őket. Kiderült, hogy igaza van a vegyésznek: a Springer-lovakat dopolták. Természetesen még egy pár napig eltart a hivatalos vizsgálat, de akkor nyilvánosságra hozzák az egész ügyet, nem úgy, mint tavaly, amikor ugyancsak titkolóztak a Planner-üggyel. A botrány kipattanása óta az osztrák Jockey-klub permanenciájában van és a legközelebbi módon folytatja a vizsgálatot. Érdekes, hogy az arisztokraták egyrésze, akik még a Planner-affér óta neheztelnek Baltazzira, a legszigorúbb büntetést követelik. Sokan rebesgetnek közülük ilyesmit:

— Ha Festetichre és Battthyányra nem voltak tekintettel, úgy ezt a pénzeszsákot sem kimélikük.

Baltazzi pedig eltávozott az ülésről és az osztrák stewardot Söllinger igazgatósági tag képviseli. Mindjebban kitűnik, hogy a dopolásokat rendszeresen üzték a Springer-istállóban. Ujabb Batildéről is kisütötték, hogy csak depoltan győzött. Nagyon valószínű, hogy lassanként a többi Springer-lóról is kiderül a dopolás.

Baltazzi nem mondott le.

A mai számunkban bécsi forrás alapján jelentettük, hogy Baltazzi Arisztid, az osztrák Jockey-Club igazgatósági tagja lemondott állásáról. Ez a hír, ha igaz volna, különösen a magyarok körében okozna nagy örömet, mert Baltazzi bizony a magyarok előtt nem ürvendett népszerűségnek. Köztudomású róla, hogy a magyarokat gyűlölte, és ahol lehetett, elnyomta. Az ő közbelépésének köszönhetően Janek, hogy a Rascal-lal megnyert Király-díj után bizonytalan időre kitiltották, mert a verseny hevében a Dreher által Baltazzitól vásárolt Lógós-t egy kissé érintette. Az sem tartozik érdemei közé, hogy míg az egész magyar közönség a pénzt Nem-re helyezte el, addig ő az utolsó pillanatban 10:1-hez fogadta istállójának másik lovát, Lesbos-t, s a Planner-ügyben tanúsított magaviselete sem volt olyan, amely őt előttünk szimpátiussá tette volna. Távozását tehát igazán nagy örömmel üdvözlönnék, de sajnos, erre egyelőre nincs kilátás, (mert Baltazzi Arisztid nem mondott le.)

Lemondásának híro úgy került forgalomba, hogy a doping-ügy vizsgálatát végző bizottsági tag-ságiról mondott le azért, mert a lapok az ügybe belekeverték öcsésének, Baltazzi Sándornak nevét. Baltazzi helyére a vizsgáló-bizottságba Söllinger századost, ezt a régi sportsmant hívták meg, aki az ügy megvizsgálásában most már napok óta résztvevő.

A Jockey Club hanyagsága.

Az osztrák császárvárosban mindenfelé azt beszélnek, hogy a Jockey-Club hanyagsága, oka mindennek. Amikor ugyanis az első dopolást megtudta, nem lépett erősen föl a csalók ellen, hanem lanyhán kezelte a dolgokat. Amikor bebizonyult Galliáról, hogy dopolták, rögtön nyilvánosságra kellett volna hozni a gatszást és irgalmatlanul eljárni a bünösök ellen. Ehelyett nyugódtan nézték, hogy Reves II. tovább ánolja a lovaikat és nyakra-főre nyerje más istállók orra előtt a díjakat. A többi istálló pedig most megtudta, mert nem nyerhet nagy versenyt, sőt kis versenyt is alig. Mert a dopingolt lovak viszik el sorra a díjakat.

Most került csak nyilvánosságra, amikor már biztos volt, hogy a Springer-istállóban dopoltak, az osztrák Jockey-Club detektívekkel szállta meg a Kottingbrunban levő Springer-istállót, hogy házkutatást tartson. Kedden a második futam után jelentek meg a detektívek két igazgatósági taggal a Springer-istállóban, de a kutatásnak semmi eredménye sem volt. Oly ügyetlen már még sem lesz a bünös — bárki is legyen — hogy megfogassa magát. Azóta is állandóan figyelik a Springer-istállót és valamennyi alkalmazottját. Most azonban már alig tudnak meg valamit. A detektívek elkéstek.

Sokat beszélnek most három tavaszi esetről, amelyben a Springer-istálló vagy Baltazzi aktív vagy passzív szerepet játszott. Az egyik a Nákó-díjban, amikor Nemezis másfél reával startolt, de tulajdonosa nem a saját lovát, hanem Radoteurt fogadta, amely meg is nyerte a versenyt. A másik a bécsi Kladrubi-díjban okozott óriási feltűnést, amikor a négyes mezőnyben a 2½ reás Lesbos épp utolsó lett. De sokan tudták már futam előtt, hogy Lesbos lemarad. Ugyancsak kínos meglepetést kellett a budapesti Tenyésztők-díjában, hogy a 2 reás Britannia Lesbostól — amely istállótársa volt — kapott ki. Ezt is sokan tudták, mert a nagy favorit Britannia helyett Lesbost fogadták. Az ilyen eseteknek se szeri se száma. Nem is lehetne egyenként felsorolni.

A vizsgálat kiterjesztése.

A Springer-istálló botránya a figyelmet ráirányította többi istállókra is. Így a Badesco-istállóban, amelynek lovai az idén nem egy óriási meglepetést okoztak. Az eredmény azonban azt igazolta, hogy a Kaposi-istállóban dopolásról szó sincs, csak a lovak vannak kitűnő formában. Ezért pedig igazán nem lehet tréner vagy a jockeyt felelősségre vonni. Így a Kaposi-istálló nincs már gyanuban.

A vizsgálatot — mint kottingbrunni tudósítónk jelenti — még ma vagy legközelebbi holnap befejezik. Akkor nyilvánosságra hozzák a botrányos ügy részleteit, amely szenzációsak ígérkeznek.

Botrányok Badenben.

Míg a lósporttal foglalkozó közönség a Springer-ügyre vonatkozó híreket lesi, addig szinte észrevétlenül és jóformán titokban egy másik, végérvényében nem kevésbé szenzációs botrány játszódott le a badeni pályán. Az üggetőversenyegyesület igazgatósága itt hamar végezt és a bűnöst, *Bauer Rudolfot lovával együtt kitiltotta a badeni pályáról.*

A szerdai badeni üggetőversenyek után megírtuk, hogy a Traber Sport Club versenyeredménye nem maradhat következmények nélkül, mert a verseny lefolyása nagyon is valószínűvé teszi, hogy az nem volt tiszta munka. Felemlítettük, hogy Lexington tulajdonosa és hajtója, Bauer Rudolf szemmel láthatóan visszatartotta lovát és felemlítettük, hogy különösen gyanús az a körülmény, hogy az ismeretlen baleset után az újra lefutott versenyben Lexington nem is indult. Ugy látszik, az igazgatóságnak is föltűnt az ügy s erélyes vizsgálatot indított, melynek első pozitívuma, hogy Ex-libris az 1:35.2-ös idővel csak abban az esetben nyerte meg a versenyt, ha Lexington hajtója is ugyan akarja. Ezen a nyomon elindulva, vizsgálat alá vették a bookmakerek könyveit és úgy látszik, rájöttek az igazságra, mert hamarosan és radikálisan végeztek: *Bauer Rudolfot és lovait kitiltották a badeni pályáról.*

A lóversenyyel foglalkozók körében annyi a féltés elem, hogy az igazgatóságok igazán nem lehetnek elég éberek s azért igen helyes, hogy ott, ahol valami tudomásukra jut, habozás nélkül a legszigorubbán végezzenek. A badeni igazgatóság megmutatta, hogy hogyan kell ezt csinálni, ajánljuk a jó példát a magyar igazgatóság figyelmébe, mert nagy tévedés azt hinni, hogy a most leleplezett csalások csak egy pillanatra is megijeszítik azokat, akik kisebb, vagy nagyobb csalások révén a lóversenytéren akarnak boldogulni.

Gróf Wenckheim nyilatkozata.

Gróf *Wenckheim* Dénes, a Jockey Club al-elnöke így nyilatkozott a botrányról:

— Érdemileg választ még mindig nem adhatok. A vizsgálat még folyik. Nemesak *Reeves H.* és *Carslake* ellen, hanem mások ellen is. Amint be lesz fejezve a vizsgálat, az egész ügyet nyilvánosságra hozzuk. Előre is mondom, hogy bárki legyen a bűnös, súlyosan bünhődik. Mindenesetre nagyon gyanús, hogy mindegyik Springer-ló csak egy-kétszer mutatott jó formát, azután elromlott. *Adulár*, *Jacotot*, *Per bacco*, *Jaromir*, *Szépítő*, *Quenelle*, *Jaquemart*, *Chilperic*, *Merryman* stb. egy-kétszer jól futottak, azután vége. *Per bacco* a Károlyi emlékverseny, *Jaromir* a Metropole-díj óta nem is jöhetnek pályára, míg a többi, ha futott is jó formája után, nagyon gyengén szerepelt. Teljesen elromlottak *Busheller*, *Oiseau*, *Chilperic*, *Jaquemart*.

Báró Springer a botrányról.

Ma báró *Springer* is nyilatkozik egy újságról, akiben mindig megbizott, nem tudja elhinni, hogy az ő bizalmával visszaélt volna. Az érdekes nyilatkozat így hangzik:

— A hír, mintha istállóim összes lovai ellen vizsgálatot vezetnék, nem felel meg a valóságnak. Tudomásom szerint a vizsgálat mindössze két lóra terjedt ki, az egyik egy két éves, a másik egy négy éves (*Gallia*, *Merryman*). A vizsgálatnak eredménye előttem még ismeretlen. Trénerem, *Herbert Reeves* bűnösségében nem hiszek, mert ő, pgy, mint eddig is, teljes bizalmamat bírta és bírja. Ha a lovakat dopingolták, akkor ez meggyőződésem szerint a tréner háta mögött, az istállószemélyzet által történt. Hogy miért követték el ezt a csalást, azt nem tudom és nem is sejttem.

— Elhatározott szándékom, hogy amely nyíban a szállongó hírek beigazolást nyernek, a turról végleg visszavonulok. Az ügygel valójában torkig vagyok, mert mindenre számítottam, csak arra nem, hogy az én nevemmel kapcsolatban ily dolgok kerüljenek napfényre. Hogy mi lesz az istállómmal, afelett még nem döntöttem s nem is fogok addig, míg a Jockey-Club ítélte nincs a kezem között.

EGYHÁZAK.

— (Kevesebb lesz az ünnep.) Arra a felterjesztésre, melyet a magyar püspöki kar intézett *X. Pius* pápához, hogy az ünnepek régi, megszokott rendjén változás ne történjen, a közelmúltban érkezett meg a válasz a hercegprímáshoz. A válasz, mint az *Vasary* Kolosnak most közzétett XII. számú körleveléből kitünik, elutasító. Mert a pápa fentartja a mult év július 2-án kiadott rendelkezését, mely szerint a szokásos egyházi ünnepek redukáltassanak. Magyarországra külön intézkedést tartalmaz Szent István király ünnepének megülése nézve. E napot ugyanis hazai törvényeink is az országos ünnepek és a munkaszünetes napok közé sorozzák s a kongregációi döntés szerint a jövőben is megülhető, de kivételt erre nézve sem tett a pápa, mert nem tiltja el bűn terhe alatt e napon a szolgai munkát. A hercegprímás a pápai motu proprio értelmében körlevelben értesítette a magyar püspöki kart, hogy az alább felsorolt ünnepek elvesztik külső ünnepjellegüket s azokon a miséhallgatás és a szolgai munkától való tartózkodás nem kötelező:

Karácsony, husvét és pünkösöd másodnapja, Gyertyaszentelő Boldogasszony (február 2.). Gyümölcsoltó Boldogasszony (márczius 25.). Kisasszony napja (szeptember 8.), ugyszintén mindenféle ország, nemzet, egyházmegye, tartományközség különleges védőszentjének fogadalomból vagy szokásból származó ünnepei, még ha egyháziilag eddig meg is voltak erősítve és nyilvánosan megültek. Ez ünnepnapok az ünnepek sorából törölendők.

A bibornok hercegprímás elrendeli egyttal azt is, hogy a pápa motu proprioját — minthogy az arra való tekintettel, hogy a Szentszékekkel a tárgyalások folyamatban voltak, nem volt még kihirdetve — a pünkösöd utáni XII. vasárnapon, vagyis október 27-én a papok a szószékről az esztergomi főegyházmegye minden templomában a nép előtt kellő magyarázatok kíséretében kihirdessék.

— (Baltazár püspök és egy zsidó világmozgalom.) Néhány hete mozgalmat indítottak, hogy a *Zangwill* Izrael elnöke alatt működő Ito (Jewish Territorial Organisation) világmozgalomhoz a magyar zsidók is csatlakozzanak. E mozgalom célja tudvalevőleg független territorium megszerzése az üldözött zsidók számára. A magyar zsidóság lelkesen fogadta a kezdeményezést. A mozgalomhoz most a magyar szabadelvűség egyik legkiválóbb keresztény vezéréfűrá, dr. *Baltazár* Dezső debreceni püspök is csatlakozott, aki a következő nagyérdéki levelet intézte a mozgalom vezetőjéhez:

— Igen tisztelt Úram! Amint az Ito mozgalom lényegével megismerkedtem, úgy éreztem, hogy az az Odisszea, amit a világtörténelem a zsidósággal járat, utolsó fejezetéhez érkezett el. Ehhez egy új Mózés kellett. Olyan, mint *Zangwill*. A zsidó kanaánizálás kérdését ő terelte helyes mederbe. Azon az uton, amelyet ő mutatott, kiszabadulhatnak az egyiptomi fogságból mindazok a zsidók, akik türelmetlenül találják magukra nézve a kultur állam vagy kulturált országok kereszténytelen gyűlöletét. Figyelemmel kísértem a zionista mozgalmat is. Szép volt ez is. Mint minden ábránd, amely a multból át tud szöni egy-két szívárványsugarat a nemzeti öntudat jövődjébe. Bizonyára termékenyítő volt a lelkekre. De nem tudtam felfedezni benne semmi realitást, ami a szabadtás kérdését előre tudta volna vinni. Hiszen céljának kivitele előtt ott állott volna összetörő sziklaként az egész keresztény világ feltékenysége és — ha kell — fegyveres hatalma. A kolonizáció is csak részleges megoldás. Nincsen benne vonzó momentum. Csak annak való, aki börtön helyett szívesen választ akármit.

Az Ito-ban én, ha szabad ezt a szót belevinni a mozgalomba, a kanaánizálás nagy stílusát, koncepczióját látom. És bizom is sikerében. Különösen ha *Zangwill* lesz a földi tüzoszlopa. Ő mondta a bécsi kongresszuson, hogy Londonban vannak keresztény tagjai is az Itonak. Kaput nyitott tehát nekem is ahhoz, hogy egy újabb filantrop mozgalom igénytelen támogatóinak sorába lépjek. Legyen szabad tehát Szerkesztő urnál, mint a magyar propaganda vezetőjénél tisztelettel bejelentem, hogy az Ito alapító tagjai közé belépek. Jogot nem kérek, de kötelességet ilyen nagy emberbaráti célért szívesen vállallok.

Debreczen, 1912. augusztus 1. Teljes tisztelettel kész szolgálja dr. *Baltazár* Dezső ref. püspök.

A ritka szabadelvű érzésről tanuskodó levél nagy örömet és feltűnést fog kelteni az egész magyar zsidóságban.

Öngyilkosság a főkapitányságon.

— Büntetés elől a halálba. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 3.

Tipikus budapesti történet. Egy szerencsétlen ügyvédjelölt belekóstolt az éjszakai életbe, hamarosan megszokta a jólétet, a mulatozást, a dorbézolást. A fizetéséből azonban nem sokra tellett. Szerencsétlenségére azonban a főnöke rábizta a pénztára kezelését s a szegény fiatal ember előtt csillogott a sok arany. Csak bele kellett markolnia a tömérdek pénzbe, minden vágya teljesül. A tisztességérzet, a félelem egyideig még kiűzködött vele, de aztán nem bírta a harezot, — az ügyvédjelölt rossz utra tévedt: sikkasztott.

A tragédia csakhamar bekövetkezett. A főnöke mindent fölfedezett. Most már nem volt más választás: a börtön vagy a halál. A megtevédt ember az utóbbit választotta. A főkapitányság épületében, amikor már le akarták tartóztatni, egy őrizetlen pillanatban föbelötte magát. Bevitték a Rókus-kórházba, ahol csakhamar kiszivedett.

A fiatal ügyvédjelölt tragédiájáról tudósítónk a következőket jelenti:

Dr. *Domonkos* Andor ügyvéd, akinek a *Semelweiss-utca* 10. szám alatt van az ügyvédi irodája, június 30-án nyaralni ment és az ügyvédi iroda vezetését dr. *Czukur* Sándor ügyvédjelöltre bízta. Az ügyvéd július 30-án váratlanul haza érkezett. Az irodában csak *Kohn* Ilona gépirónót találta. Érdeklődött az ügyvédjelölt után s a gépirónó közölte az ügyvéddel, hogy már három napja nem volt az irodában. 31-én sem jelentkezett, augusztus elsején azonban délelőtt 11 órakor beállított az irodába. Az ügyvéd ekkor nem volt otthon s amikor *Czukur* a gépirónótól meghallotta, hogy a főnöke hazaérkezett, azonnal eltávozott. *Kohn* Ilona délután jelentette *Domonkos*nak, hogy az ügyvédjelölt benn volt, de amikor megtudta, hogy a gazdája idehaza van, megijedt, izgatottan viselkedett.

Az ügyvédnek nagyon gyanus volt a segédjének a bujkálása s elküldötte *Kohn* Ilonát *Czukur* Karpfenstein-utca 19. számú lakására azzal, hogy az ügyvédjelölt azonnal jöjjön be az irodába és számoljon le a reá bízott pénzzel. Ekkor derült ki, hogy az ügyvéd gyanuja nem volt alaptalan. *Czukur* helyett *Adler* nevű sógora jelentkezett az ügyvédnél és elmondotta, hogy *Czukur* fél megjelenni, mert az iroda pénztét elveszítette. Zsebében hordta egy tárczában, vagy kiejtette onnan, vagy ellopták.

Domonkos nem ült föl a mesének s rögtön tudta, hogy a segédje sikkasztott. Közölte *Adler* rel, hogy ha augusztus 2-án nem jelentkezik *Czukur* s részletesen nem számol el az összeggel, följelenti a rendőrségen. *Czukur* Sándor dr. tegnap este 9 órakor sógorának, *Adler*nek a társaságában megjelent *Domonkos*nál és elszámolt, de az elszámolásnál kiderült, hogy kétezerhatszázötvenöt korona kilenczven fillér hiányzik. *Czukur* megmaradt amelelt, hogy elveszítette a pénzt. Az ügyvéd azonban nem hitt neki és még tegnap este följelentette s főkapitányságon.

A rendőrségen elővezetési parancsot adtak ki amelynek alapján két detektív háromnegyed 11 órakor *Czukur*ot bevitte a főkapitányságra. Székely László nyomban hozzáfogott a kihallgatáshoz. A jegyzőkönyv elején tartották még, amikor *Czukur* megkérte a rendőrtisztviselőt, hogy egy pillanatra engedje meg, hogy a félreeső helyre menjen. A rendőrtisztviselő *Benyovszky* detektívét bízta meg, hogy *Czukur*ot elkísérje. A kihallgató fogalmazó szobája az első emeleten, a *Zrinyi-utcai* fölépcső csarnokából nyílik. Innen vitte föl a detektív a második emeletre a detektívosztály melletti félreesőhelyre az ügyvédjelöltet. *Czukur* maga után bekapcsolta az ajtót.

A következő pillanatban hatalmas dörej halatszott. A lövés zajára egy pillanat alatt összefutottak a detektívek, rendőrtisztviselők, felszaktották az ajtót és a földön összeroskadva, fejfel a falnak támaszkodva találták *Czukur* Sándort. Revolver hevert mellette, jobb halántékából pedig vaktazott a vér.

Azonnal telemelték és bevitték a detektív-osztályba, ahol pamlagra fektették. Megérkezett a rendőr orvos, de a mentők is, akiket közben értesítettek, megkísérelték, hogy eszméltre térítsék Czukort, de a kísérlet sikertelen maradt. Konstatálták, hogy az ügyvédjelölt jobbhálántékába lőtt, a golyó az agyát széjjelroncsolta és a balkoponya csontjában akadt meg. Sebét bekötötték, azután a mentők a Rókus-kórházba vitték.

Czukur tragédiáját rögtön tisztán látták a rendőrségen. Az kétségtelen, hogy az ügyvédjelölt a büntetéstől való félelmében lett öngyilkossá. Czukur könnyelmű természetű, mulató ember volt, éjszakait a főváros mulatóhelyein töltötte, drága szertöket tartott és folyton pezsgőzött. Czukur Sándor igen előkelő miskolci család gyermeke. Nagy vagyonu özvegy édes anyja gondosan nevelte. Egyetemi tanulmányait is nagy szorgalommal végezte, de ekkor már a rendelkezésére bocsátott atyai örökség uri kényelmes életmódhoz szoktatta. Sokat költött és kártyázott. Jogi tanulmányait két év előtt Marosvásárhelyen akarta befejezni az ügyvédi vizsgával, de már ott semmit nem tanult, hanem lumpolt és kártyázott. Minden este nyolcz óraker kélt s ő volt a város leghirhedtebb bohémje. Tavaly azután Budapstre jött, hogy itt próbálkozzék meg az ügyvédi vizsgával, de ez a felköltözökés a veszte volt. Az orfeum, éjjeli mulatók hölgyeinek hálójába került, akiknek kedvenc vendége volt Czukur. Különösen az első időkben, amikor pazarul költött. Nemrégiben végire járt a vagyonának, sokszor volt pénzzavarban, de édesanyja mindannyiszor, ha néha sok kércsre is, kisegítette. Ezek a segélyforrásai is elapadtak, de az éjszakai mulatozásról lemondani nem tudott.

Ezto jelentette a Rókus-kórház, hogy Czukur Sándor, az öngyilkos ügyvédjelölt délután három óraker meghalt.

Utazás

fürdőre.

Idő: szombat délután. Szín: a pályaudvar. Vasuti hordárok a podgyászokat és az embereket úgy raktározzák el a kupékban, mint a szendvicseket: két koffer közé egy utast. A szerencsésebb utas az, aki arccal kifelé tekint és némi levegőhöz jut. A legtöbbnek azonban csak a lába áll kifelé, maga az ember, a két koffer közt elmélkedik, hogy milyen isteni dolgot a nyár, amikor a megkínzott halandó lerándulhat a hős Balaton partjára és egy nap alatt egy hétre való erőt gyűjthet magába. A szerencsés véletlen úgy rendezi, hogy két embernek a feje egymás mellé kerül és így beszélgetni lehet.

Az egyik: Uraságod a Balatonra készül?

A másik: Uraságom oda, hát uraságod hova?

Az egyik: Uraságom is.

A másik: Nagyszerű lehet a magyar tenger esőndes partjain . . .

Az egyik: Ugy mondják . . .

A másik: Igen, ugy mondják, de miért mondja uraságod: ugy mondják . . . ?

Az egyik (felelni akar, de megjelenik a kalauz és kilukasztja a füle czimpáját, miután a vasuti jegyhez nem tud hozzáférni).

A másik: Uraságodnak is tour-retour füle van . . . ?

Az egyik: Igen . . . Ez a legpraktikusabb . . .

A másik: Még nem tetszett felelni arra a kérdéssemre, hogy miért mondja uraságod, hogy a Balaton partja nagyszerű lehet . . .

Az egyik: Azért mondom, mert nem ismerem. Sohase fürödtem a Balatonban . . .

A másik: Csakugy, mint én . . .

Az egyik: Én csak a főnökömet viszem le minden éven.

A másik: Ez az ur itt alattam?

Az egyik: Dehogy . . . (sóhajt). A főnököm sokkal kényelmesebben utazik. Van egy csinos kis kutyaketrece, az jó szellős helyen áll a paklikocsiban . . . Én adom fel személypodgyásként minden héten . . . A ketreceben biztonságban van és a vasut tartozik bizonyos állomásokon megegetni és

megegetni . . . Mi itt szomjan pusztulhatunk ebben az iszonyu forráságban, ő róla azonban gondoskodnak.

A másik: Hja, jó az uraknak . . . Én is a főnökömet viszem haza, a Krausz és Stenat . . .

Az egyik: Az is ketreceben . . . ?

A másik: Nem, koporsóban . . . Minden szombaton ugy adom föl, mint hullát . . . Siófokig jégen fekszik . . .

Az egyik: (elkeseredve). Hát ne egye meg a fene a vagyonos osztályt?

Ray.

UJDONSÁGOK.

Nem fizet a főherczeg.

* * *

Szeretett hazánk az urak országa. Itt csak az uraknak jó, azért akar nálunk mindenki ur lenni. Urnak lenni annyit tesz, mint nem dolgozni, jól élni és nem fizetni, egyenlőnek nem lenni a szegény emberrel az előtt a törvény előtt, amely a jog fogalma szerint mindenkit egyenlőnek lát a maga igazságosztó szemüvegén keresztül.

Fáradtságos, de nem hiábavaló munka lenne átlapozni az utolsó évtizedek krónikáinak föliánsait. Egymásután vonulnának fel előttünk azok az esetek, amelyek megmozgatják az emberben a vért és villamos feszültséggel telítik meg az idegeket. Végtelen lánc készülne, ha fölfüznénk az eseteket, amikből a születési előnyök szerette igazságtalanságok ordítanak az elkeseredett szemlélő fülebe. Az ur nem bünyöz, hanem téved; élesre vasalt nadrággjáról enyhítő körülmények sugárznak a bíró köré, születési naciönáléja pedig kikövezi neki a szanatóriumba vezető utat. Az ur, a magyar ur, lelkes támogatója a magyar kereskedelemnek és iparnak részletfizetésre és nem fizet.

Minél feljebb tekintünk az uraskodás és parasztság létráján, annál nagyobb méretekben látjuk megnyilvánulni az önteltséget, az önzést. A birtokos ur nem törődik a parasztaival. A mágnás meg éppen nem, holott éppen mert ur, aránylagosan kevesebb adót fizet a kisebb uraknál és a szegény emberekkel s nemcsak nem szeret fizetni, hanem sokkal kevesebbet áldoz a közért, mint amennyit az egyes nevek viselőjétől elvárni lehetne. A kulturától pedig egyenesen fázna, hiszen a gondolat felszabadulását, a szellemi világosságot a részükről terjeszteni annyit tesz, mint tüzet gyújtani a sötétben, hogy a sugárkévek fényénél a nép megismerje az urak lelki rutságait.

A kulturaiszony lépten-nyomon felülrik valahányszor iskolák építéséről vagy azok fentartásáról van szó. A főurak a támogatásért kérő falvak és községeknek hátat fordítanak és „dobjátok ki a végényt, mert megreped a szivem“ kiáltással a terhektől nyögő községek nyakába varrják az iskolafentartást s tanügyben csak akkor dolgoznak, amikor kongregációk palástjukba kebelezhetnek be egy-egy iskolát.

A kövér földdekből kivetett pénz magja csak a főurak számára hoz élvezet-kalászt s a tanítók éheznek. Pedig mennyi kulturát lehetne szerezni csak azon a pénzen, amit a főurak elpezsgőznek. Nem is szólva a löversenyterrről, ahol évente sok száz iskola és sok ezer tanító fizetése perlik el a kincses paripák patái alatt.

Főuraink példája ragadós — felfelé is. Tanügy jegyében nemcsak a mágnás, hanem a főherczeg sem fizet. Frigyes főherczeg sem, a leggazdagabb királyi herczeg, Albrecht főherczeg millióinak örököse. Talán azért nem fizet, mert sok a gyerek. Heten vannak, köztük hat leány. Kell a pénz a hozományra és Mattenheim Margit a szegény falusi tanító botor álmokat szőtt, amikor abban reménykedett, hogy miután nyolcz hónapig egy fillérenyi fizetést sem kapott, Frigyes főherczegéktől megkapja éhbérét.

A falu nem fizethetett, mert szegény volt.

Nem is kért egyebet Frigyes főherczeg uradalmától, mint hozzájárulást az iskolafentartáshoz. Ezt tagadta meg kerekem és nemes gondolkodásra vallóan a főherczeg baranyamegyei uradalma, amely évente néhány millió koronát szállít a családi pénztárba. S mi alatt a falu az uradalommal vitázott, hónapok teltek el. A kis tanító szorgalmasan oktatta az almafejű gyerekeket tovább s mikorra ugy találta, hogy még sem az ő hívátása az, hogy a magyar tanítók éhezésében új rekordot állítson fel, a kultuszminiszterhez fordult.

A kultuszminiszter jó ember. Megegett a szivem — Frigyes főherczegen. Felmentette a fizetés kötelezettsége alól. Sőt, egyszerűsmindenkorra ötezer korona államsegélyt adott a szóban forgó ivándárdai községnek és évi hatszáz koronával járul a tanító jóvadalmasához.

Hogy az egyszerűsmindenkorra adott összegből meddig lehet iskolát fentartani, azt talán a kultuszminiszter sem tudja. Mert sokáig nem, az bizonyos. De hallelujá az ő nemes szivének. Segített a szegény főherczegen, az államra tolván, az agyonsarczott államra, az iskola fentartását akkor, amikor az államkincstárnál talán gazdagabb főherczegnek kellene fizetnie. Legalább is rekompenzációképpen a Dreadnoughtokért, a siralmas katonai terhekért, amelyek követelésekor az első sorokban találjuk mindig a főherczegeket. Mindent, minden terhet az államra.

De a fő, hogy az ivándárdai tanító megkapta a fizetését. S keserű konzequenzia-gyűjtéssel kívánnánk minden éhező tanító és iskolátlan falu tőszomszédságába egy-egy főherczegi uradalmat. Talán akkor jobban állnánk kultura dolgában. Kevesebb lenne az analfabéta a nép között. Mert a főurak között ugvis maradna elég. (f.)

NAPIREND: Naptár. Vasárnap, augusztus 4. — Róm. kath.: F. 10. Dom. hv. — Prot.: F. 9. Domonkos. — Görög-orosz: julius 22. G. 10. M. Mgd. — Zsidó: Ab 21. — A nap két reggel 4 óra 41 perczkor, nyugszik este 7 óra 29 perczkor. — A hold két este 9 óra 57 perczkor, nyugszik délelőtt 11 óraker.

A miniszterek nem fogadnak.

Petőfi ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődij, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvaleő muzeumok: Nemzeti Muzeum összes terei 9—12-ig. — Fővárosi Muzeum 9—1-ig. — Erzsébet Muzeum 9—1-ig. — Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8.) 9—6-ig. — Földtani Muzeum 10—1-ig. — Gyermektanulmányi Muzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig. — Iparművészeti Muzeum 9—12-ig. — Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig. — Néprajzi Muzeum 9—6-ig. — Tanszermuzeum 9—12-ig. — Társadalmi Muzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig.

Nyitvaleő könyvtárak: Fővárosi Könyvtár 9—12 óráig. — Iparművészeti Muzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Muzeum Könyvtára 9—12-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—12-ig.

Nyitvaleő képtárak: Vegyes kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39. sz.) Nyitva 9—1-ig. Belépődij nincsen. — A Szépművészeti Muzeum összes terei. Nyitva 10—2-ig.

Hétfő, augusztus 5. — Róm. kath.: Havi B. Ássz. — Prot.: Osváld. — Görög-orosz: Görög-orosz: julius 23. Fokasz vt. — Zsidó: Ab 22. — A nap két reggel 4 óra 43 perczkor, nyugszik este 7 óra 28 perczkor. — A hold két este 10 óra 16 perczkor, nyugszik délben 12 óraker.

A miniszterek nem fogadnak.

— Személyi hírek. Jeszenszky Sándor miniszterelnökségi államtitkár ma elutazott Stubnyafürdőre, ahonnan e hónap 16-án tér vissza Budapestre. — Péter szerb királyt, aki most Koviljacafürdőben időzik, e hónap közepén rövid tartózkodásra a szerbiai Ribarszka-fürdőt keresi fel. — Pasics Miklós volt szerb miniszterelnök, az államtanács elnöke Marienbadba érkezett.

— Bethmann-Hollweg Magyarországon. Berlinből azt jelentik, hogy Bethmann-Hollweg birodalmi kanczellár, aki legközelebb Gasteinba utazik kurára, szeptember elején onnan gróf Berchtold Lipót látogatására, a külügyminiszter Orosháza közelében levő lajostalmi birtokára utazik, hogy visszaadja neki berlini látogatását. Gróf Berchtold eddig mindig a morvaországi, buchlaui kastélyában fogadta diplomata vendégeit és most történik először, hogy Magyarország lesz egy fontos diplomáciai entreeve színhelye.

— A spanyol király Csehországban. Néhány nappal ezelőtt bécsi lapok azt jelentették, hogy Alfonso spanyol király szeptember havában a csehországi Königswardba érkezik vadászatra. Erre vonatkozólag most azt jelentik Karlsbadból, hogy a königswardi uradalmi igazgatóság kijelentése szerint az egész hír valótlan.

— Fontenay bucsuja Pécestől. Pécsről jelentik, hogy Fontenay vicomte, a távozó francia főkonzul, aki négy év előtt Pécest jött és résztvett a napoleoni hadjáratok idején elhunyt francia katonák emlékére a Mecsek csúcán emelt hatalmas emlékmű leleplezési ünnepségén, az alábbi francia nyelvű levelet intézte Zsolnay Miklóshoz, a rendező-bizottság elnökéhez:

„Kedves uram!

Nem akarom elhagyni Budapesten anélkül, hogy még egyszer köszönetet ne mondjak ama szép mű létesítéséért, melyet az ön kezdeményezésére Pécs városában emeltek. Az 1908-iki felavatási ünnepségekre való visszaemlékezés, amikor leleplezték a nagy hadsereg pécsi halottainak emlékművét, azokét, akik az elmúlt század óta porladnak ott, mindig elevenen élni fog bennem, mint Magyarországon való időzésemmek egyik legszebb emléke. Abban a szép épításműben, melyet az emlékmű talapzatán a magyar nemzet elhelyezett, kifejezésre jutottak azok a lovagias érzelmek, melyek az önök nobilis nemzetét a legszebben jellemzik. Úgy ön, mint hozzátartozói és Pécs város valamennyi polgára irányában érzett rokonszenvelem, szeretetemet híven megőrzöm, bárhová vetne is hivatásom. Elutazásom előtt szükségét éreztem annak, hogy öntől biztosságot ez érzelmeimről.

Fontenay.

— Negyvennyolcas honvédek fedél nélkül. Debreczenből táviratozzák: Botrányos fogadtatásban részesült öt öreg negyvennyolcas honvéd tegnapelőtt Debreczenben. A városban ugyanis az augusztus másodikán lefolyt debreczeni csata emlékére egy rendező bizottság nagy ünnepélyt rendezett. Erre az ünnepélyre meghívta a budapesti 48-as honvédménház vezetőségét is. A honvédménházból Szabó Orbán honvédtizedes vezetése alatt öt öreg honvéd utazott le Debreczenbe. Az állomáson az öreg embereket nem várta senki. Egy ideig álldögáltak kiinn a pályaudvaron, míg végre valaki figyelmeztette őket, hogy menjenek be a városházára, ott fognak kapni valami felvilágosítást. Gyalogosan megindultak a városháza felé, de a kapu — este tizenegy óra levén — zárva volt. A rendezőség azonban nem mutatkozott sehoh és így a szegény agg honvédek bolyongani kezdtek a városban, míg végre egy vendéglős megvendégelte őket és éjjeli szállást adott nekik. Az ünnepély rendező bizottsága ellen nagy a felháborodás városszerte.

— Megkerült a Mona Lisa. A párisi „Le Journal“ szenzációs hírt közöl. Eszerint tegnapelőtt egy férfi jelent meg a párisi angol nagykövetségen, azzal, hogy ő angol alattvaló és Londontól jött.

— Ismeretlenek — mondotta — Londonban azzal biztak meg, hogy hozzam ide ezt a képet.

Az idegen ezzel egy képet bontott ki burkolatából és így szólt:

— Ez a festmény nem más, mint a híres Mona Lisa, amelyet annak idején a Louvreből elvittek. Kihez forduljak, hogy a festmény visszaszerzésére kifizessék a díjat megkapjam?

A nagykövetségen megkérték az idegent, hogy hagyja ott a festményt és másnap jelentkezzen újra. A képet már megvizsgáltatták szakértőkkel, de még nem tudták megállapítani, hogy tényleg azonos-e Leonardo da Vinci világhírű festményével, amelynek eltűnése a Louvreből olyan nagy szenzációt keltett. Nyomban értesítették a Louvre igazgatóját, a szépművészeti minisztert és a rendőrséget. Elsőnek Lépine rendőrfőnök sietett az angol nagykövetségre. Tegnap aztán ismét megjelent a titokzatos ifjú a jutalomért. Már várták a detektívek és letartóztatták.

— Kivándorlók itthon. Losoncra jelentik: Tegnap este a Ruttka felől jövő vonattal körülből 100 nógármegyei kivándorló érkezett Amerikából a losoncai állomásra. A kivándorlók azért jöttek haza, mert az amerikai elnökválasztási mozgalmak miatt a munka odaát pang és így nem tudtak megélni.

Az „Egyetértés“ olvasóihoz.

Julius elsejével negyvennyolcadik évfolyamának második felébe lépett az Egyetértés, amely immár csaknem fél-százados multtal jelenik meg olvasói előtt. Csaknem egy félszáz esztendő óta zászlóhordozója a magyar függetlenségi politikának s a hamisítatlan, megalkuvást nem tűró szabadelvűségnek. Hasábjairól szólott bujdosásából, száműzetéséből történelmünk legdicőségesebb, ragyogó alakja: Kossuth Lajos az írott szó legesodálatosabb hatalmával népünkhöz s hasábjairól érintkezik népünkkel Magyarország egykori kormányzójának ragyogó nevű fia: Kossuth Ferencz, a függetlenségi politika illusztris vezére is. És csaknem egy félszázadon keresztül soha nem szűnő elvűség-gel volt szószólója az Egyetértés mindannak, ami a magyar nemzeti államot erősítheti, mindannak, ami függetlenségi törekvéseinket előbbre viheti, mindannak, ami a liberális törekvéseket és reformeszközöket győzelemre juttatja.

A küzdelmekből érdemeket nem vindikál magának az Egyetértés. Azt azonban nyugodt önérettel elmondhatja, hogy a tüzet állandóan óbren tartotta, s ha kihunyóban volt, élesztette népünk szívében a függetlenségi törekvések és vgyódások parazsát.

A negyvennyolcadik évfolyamát élő „Egyetértés“ nagy

JUBILEUMI EMLÉKALBUMMAL

lép a magyar közönség elé.

Ez az emlékalbum tükre lesz a mai irodalomnak és művészetnek. Mert benne lesz a világ ma élő minden művészenek és művésznőjének, írójának, festőjének, szobrászának, szinpadí nagyságának arcképe, még pedig mindegyiknek autogrammos ajánlásával. Lesznek azonkívül az emlékalbumban színes műmellékletek és zeneműmellékletek a világ legnagyobb élő mestereitől. Olyan munka lesz ez, amely gazdagságban, művészi kivitelben párját ritkító. Ezzel az „Egyetértés“ kárpótlást kíván nyújtani az „Egyetértés Vasárnapja“ című melléklet elmaradásáért, olyan kárpótlást, amely az „Egyetértés“ előfizetői a legnagyobb mértékben fogja kielégíteni.

Az album bolti ára 60 korona.

A gyönyörű albumot összes előfizetőinknek teljesen ingyen küldjük.

Az album első lapján az illető előfizető neve lesz benyomtatva.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujítsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Az „Egyetértés“ előfizetési ára

Egész évre	28 kor. — fill.
Félévre	14 „ — „
Negyedévre	7 „ — „
Egy hónapra	2 „ 40 „

— Czimadományozás. A király a kereskedelmiügyi miniszter előterjesztésére Bálint Imrénnek, a kereskedelmi muzeum igazgatójának a miniszteri osztálytanácsosi címet és jellegű díjmentesen adományozta.

— A nürnbergi katasztrófa. Nürnbergből jelentik: A műszaki csapatok és a tűzoltók máig eltakarították a Franken-féle gyár beomlott gépházának romjait. A katasztrófa halott áldozatainak száma 17, a sebesülteké 35, ezek közül több mint tíz a halállal vívódik. A vizsgálat azt állapította meg, hogy a vaskonstrukció hibás volt.

— A rák gyógyítása műtét nélkül. Stuttgartból jelentik, hogy az ottani orvosok tegnap megtartott értekezletén a rákos betegségeknek műtét nélkül való gyógykezeltése képezte a tanácskozás tárgyát. Előadó dr. Zeller Adolf volt, aki a rák műtét nélkül való gyógyítása körül tíz év alatt szerzett tapasztalatait ismertette és kijelentette, hogy módszerével ma már rendkívül jelentős eredményeket tud elérni. Egészen véve ötvenhét rákos beteget kezelt főleg bőr- és méh-rákosokat. Ezek közül negyvennégy teljesen meggyógyult, tíz még jelenleg is gyógykezelés alatt áll, három beteg pedig kezelés közben meghalt. A betegek között több olyan is volt, akiket előzőleg kétszer, sőt háromszor is megoperáltak s akiket a sebészorvosok már gyógyíthatatlannak tartottak. Az előadás kapcsán megindult vitában többen vettek részt és hozzászóltak ahhoz dr. Czely titkos tanácsos, a rákos betegségek hírneves tanulmányozója is. Többen kijelentették, hogy kétes esetekben maguk is kísérletezni fognak dr. Zeller módszerével.

— Zavarok a helyi közlekedésben. Eddig általában azért panaszkodott a közönség a MÁV-ra, mert vonatai késtek; a bécsi fővonal mentén lakó környékbeli pedig azért panaszkodnak most, hogy a helyi vonatokat Rákospalota-Ujpesten és Palotaujfalun az utóbbi időben 2-3 perccel korábban indítják a menetrendben kitüntetett időnél. E miatt a lemaradó közönség a mozgó vonatra ugrál föl s innét származik a rendkívül sok baleset. Fölvívjuk ezekre az állapotokra az illetékes üzletvezetőség figyelmé.

— A házasság korhatára. Arra nézve, hogy milyen korban házassodjon az ember, a legkülönbözőbb nézetek uralkodnak. A most foly londoni nemzetközi eugenetikai kongresszuson Frederic L. Hoffmann amerikai statisztikus foglalkozott ezzel a kérdéssel. Ez a tudós, aki sok évi tapasztalatot gyűjtött össze ezen a téren, határozottan ellene van annak a fölfogásnak, hogy az emberek korán nősüljenek. Hoffmann férflaknál és nőknél egyaránt a 23-26. év közti kort tartja a legalkalmasabbnak a házasságra. Ebben a korban a férfi meg a nő is elérte testi, szellemi és erkölsi fejlődésének tetőpontját, másfelől azonban mindketten még eléggé alkalmazkodók és így könnyen egymáshoz szokhatnak. A 20 éves fiatalembernek vagy leánynak még nincs kifejezett jelleme; ök még nem tudják hogy mit akarnak és így súlyos csalódások és torzalkodások ritkán maradnak el a házasságban. Harmincz évesnél idősebb embereknek ellenben már olyan kifejezett az egyéniségük, hogy már csak igen nehezen tudnak beleszokni egy másiknak a gondokódásmódjába. Hoffmann szigorúan kikel mindenféle fajta konvencionális házasság ellen, amely kedvezőtlen befolyással van az utódokra. A jó házassághoz ellenben — a tudós nézete szerint — okvetlenül szükségesek a gondok és a kisebb szenvedések. Az ilyesmi forrasztja csak igazán össze a szíveket.

— Kártyások öröme. Fiuméből jelentik: Egy ismert fiúmei kártyajátékos olyan gépet talált fel, amely magától keveri a kártyát és ki is osztja azt. A feltaláló ezt a gépet már egész Európa területére szabadalmaztatta. Ötven ezer korona alaptőkével részvénytársaságot szándékozik alakítani, hogy találmányát a kártyások örömeire minél szélesebb körökben terjeszthesse és értékesíthesse.

— Orvosi hír. Dr. Hubert Fülöp, az újságírók Betegsegélyző Pénztárának orvosa külföldi utjáról hazaérkezett és rendelkezést újból megkezdte.

— Házasság. Farkas Lajos, a Szénásy-gyár üzletvezetője eljegyezte Kramer Szeréna Arankát Budapesten.

Tarján Elemér, a Budapesti Giró- és Pénztár Egyesület részvénytársaság főtisztviselője, eljegyezte Gróf Honkát, Gróf Adolfnak, Gróf Sámuel és fia budapesti bizományi cég beltagjának leányát.

Dr. Vámos Nándor, gyergyószentmiklósi ügyvéd eljegyezte Kellner Búskét Nyiregyházán.

Münch Szilárd okl. középiskolai s polgári leányiskolai tanár és Mazalik Viktória augusztus 1-én egybekeltek Választon.

Fried József vasárnap tartja esküvőjét Rittermann Honkával, Egerben.

Neményi Simon vasárnap vezeti oltárhoz Glase Terézt a Dohány-utcai izr. templomban.

— **Lengyel vendégek.** Eperjesről jelentik: A tzent István-ünnepére lovag Stamirovszki Tádónak, a lengbergi lengyel-magyar klub elnökének vezetésével Magyarországra jövő több száz főnyi lengyel küldöttség augusztus 16-án délelőtt érkezik Orlon keresztül Eperjesre. Itt a város közönsége a vasuti vendéglőben diszcedet ad a lengyel vendégek tisztelőre. Innen a lengyelek a kassa-oderbergi vasut által díjtalanul rendelkezésükre bocsátott különkocsin Bártfára utaznak, ahol megtekintik a régi városházát és az 1206-ból származó templomot és a sárosmegyei múzeumot. Bártfáról automobilon Bártfafürdőre utaznak, ahol a fürdőigazgatóság gondoskodik elszállásolásokról. Augusztus 19-én reggel Eperjesen és Kassán át Budapestre utaznak a lengyel vendégek. Kassán Siposs Gyula kamarai elnök és Sipos Aladár kamarai titkár készítik elő a vendégek fogadását.

— **Harcz a nők egyenjogúsítása mellett.** Ótátrafüredről jelentik, hogy miss Cecily Corbett, a nők egyenjogúsításának előharczósa a Grand Hotel nagytermében előadást tartott, amelyet nagy tetszéssel fogadtak. Legszomorubb epizódja az volt az előadásnak, amikor miss Corbett ezeket mondotta:

— Amikor először jöttem Magyarországra, családom, barátain szívszorogva bucsúztak el tőlem: Azt hitték, vadak közé megyek; nem győztek jó tanácsosai ellátni. Azóta természetesen meg tudtam őket arról győzni, hogy ide nyugodtan jöhet az ember, európai színvonalu társadalmat talál itt. Örülök, hogy a jövő évi nemzetközi világkongresszus alkalmat ad honfitársaim nagy számának, hogy arról személyesen győződjenek meg.

Amilyen örömdetes dolog miss Corbett előadása, éppen annyira deprimáló az a leleplezés, amelyet honfitársairól tett, akik civilizálatlan, vad országnak tartották Magyarországot. A rendezőség nevében gróf Teleki Sándorné köszönte meg a közönség érdeklődését. Az előadást lampionos korzó követte, amely óriási közönséget vonzott a Grand Hotel előtti esplanadera. Miss Corbett legközelebb Tátralomniczon tart előadást.

— **Örült a rendelőszobában.** Berlinből írják, hogy egy ottani híres orvostanár lakásán tegnap, mialatt ő maga egyik betegénél időzött, egy örült fogadta és vizsgálta meg a pácienséket. Hirtelen egy idegen jelent meg a lakásban, egyenesen a rendelő-szobába ment, ott kényelembe helyezkedett és megparancsolta a szolgának, hogy bocsásba be egymásután a rendelő-óra érkező betegeket. Hármát közülük már megvizsgált és receptekkel ellátva elbocsátotta őket, amikor egy hölgyet bocsátottak be ki már huzamosabb idő óta állt az orvos kezelésében. A hölgy nagyot nézett, amikor idegen embert látott az orvos karosszékében, de csak akkor döbölt meg igazán, amikor ez a vizsgálat után neki, aki vérszegény volt, malátacukorkákat rendelő receptet nyújtott át és a páciens két-két arczát látva, így szólt:

— Mindegy! Négy óra múlva ugyanis halott lesz!

A hölgy, aki ekkor már látta, hogy örülttel van dolga, lármát csapott és ekkor kitént, hogy az idegen nem is orvos, hanem megbízás nélkül jelent meg a tanár lakásában és hatolt be a rendelő-szobájába. Kevéssel rá hazaért a tanár, aki megállapította, hogy az az ember, aki az ő jogait bitorolta, tényleg örült. A betegek közül három az örült receptjeivel távozott és attól tartanak, hogy ha a páciensek beveszik ezeket az orvoságot, annak még komoly következményei is lehetnek.

— **A szélmalom alkonya.** Az Alföld romantikájához tartoznak a szélmalomok is, amelyek — sajnos — az újabb kor vívmányainak — a gőzmalmok — terejésével lassan-lassan szintén elpusztulnak a városok határaitól, ahonnan szétbontott vitorlájuk messzire ellátják a nagy síkságon. Mint Orsházáról írják, az utolsó szélmalom ott esütörtökről virradóra tűz áldozata lett. A több, mint félszázados gőzmalom, amely régebben Reucsisovszky — most pedig Cserven birtokában volt, külsőleg volt már csak szélmalom, mert utolsó tulajdonosa villamos motorerőre rendezte be. A tűz is úgy keletkezett, hogy a rövidzárlattól tüzet fogott a malom felső része és néhány percz múlva már lángban állott az egész belső berendezés. Reggelre már csak a félig leégett vitorlák jeleztek, hogy Orsházán az utolsó szélmalom is elpusztult. A kár majdnem 30.000 korona.

— **Kinyomozott gyilkosok.** Szabadkáról jelentik: Megirták a lapok, hogy Káty községben titokzatos körülmények között meggyilkolták özvegy Baghy Ágnest. Akkor a környéken kóborló betörőbandát gyanúsították. A csendőrség 11 napi nyomozás után most elfogta a gyilkosokat, az öregasszony első házasságából származó Kovács Gábor nevű fia és ennek felesége személyében. Kovács állandó viszálykodásban élt anyjával és anyjánál lakó öcsésével. A csendőrség a nyomozást ezért rájuk is kiterjesztette. Tegnap azután mindketten bevallották a gyilkosságot. Kovács felesége már leánykorában is kiesapongó volt, asszony korában sem változott meg és emiatt az öregasszony mindig arra biztatta fiát, hogy váljék el tőle. A fiu erre nem volt hajlandó, mire anyja kijelentette, hogy mindenét ifjabbik fiára fogja hagyni. Hogy tehát a vagyon felét maguknak biztosítsák Kovács Gáborék, eltették láb alól az öregasszonyt. A gyilkosságot a mult esütörtökről péntekre virradó éjjel követték el, azalatt, míg az öregasszony a pitvarban aludt. A fiatal asszony előbb baltával fejbe vágta, majd fojtogatni kezdte anyósát, erre Kovács is nekibátorodott és ő is fejszéjével vágta fején édesanyját, végre a menyecske késsel elvágta a már kiszendvedt asszony nyakát. A gyilkos párt a zombori törvényszék fogházába szállították.

— **Házasság akadályokkal.** Aradról jelentik: Az aradi aradi földbirtokos és bejelentette, hogy holnapután nőszülni akar. Első felesége, Csengery Antónia már három év előtt meghalt. Az anyakönyvi hivatalban utána néztek és megmondták Gálffy Imrénnek, hogy mivel az anyakönyvi hivatalban Gálffy Imréné halála nincs bejegyezve, a házasságkötést nem engedik meg. Az azonnal megindított vizsgálat folyamán kiderült, hogy Csengery Antóniának második férje volt Gálffy Imre és mikor az asszony meghalt első férjétől származó fia, Huzó István az anyakönyvi hivatalban Huzó Mihályné néven jelentette be az elhalálozást. Huzó István tudta, hogy mostohaapja nem marad majd özvegyen és hogy új házasságánál kellemetlenségei legyenek, azért jelentette be anyja halálát az első férje nevében. Czélját elérte, mert mostohaapja, Gálffy Imre csak hosszadalmas közigazgatási eljárás és belügyminiszteri engedély alapján köthet ismét házasságot.

— **Leartóztatott gróf.** Böcsből jelentik: A rendőrség ma nagyobb esalások gyanuja alatt tartóztatva veszegei Arz Mária Manó bírodalmi gróft, ki Németországban már két ízben hosszabb fogházbüntetést szenvedett. Arz bevallotta csalátsait, de kijelentette, hogy a kárt mindig jóvá akarta tenni.

— **Mese Blaha Lujza nővéréről.** Debreczenből jelentik: Néhány nap előtt egy nagyváradi hírforrás nyomán egy fővárosi lapban ezik jelent meg mely szerint a czikkiró a kalotai hegyekben megtalálta Blaha Lujza nővérét. A czikkiró beszélgetést is folytatott az állítólagos nővérről, aki elmesélte neki, hogy 1872-ben találkozott utóljára Blaha Lujzával; akkor husz éves volt és özvegy. Lujza nővérét Lauka Gusztávhoz akarta kényszeríteni, de ő kikoszarolta a kérést, ezért el is hidegült a két nővér egymás iránt. Az özvegy azután Székelyhida ment vissza, hol első urától egy vendéglőt örökölt. Harminez év előtt a székelyhídi vasut építése alkalmával megismerkedett egy munkással, akivel azóta vadházasságban él a kalotai bányászházban. Ezen hírrel szemben Blaha Lujza most egy debreczeni hírlapíróhoz, ki az esetet szintén átvette, a következő táviratot küldte: „Boszorkóva olvastam a czikket. Az erdei asszony históriája mese, egy szava sem felel meg a valóságnak. Blaháné.”

— **Baleset munka közben.** Tuboj Sándorné, Marovits Réza harmincznyolcz éves eseléd a Nefelejts-utca 60. számú ház első emeletén ablakot tisztított. Közben elvesztette az egyensúlyt, lezuhant. Súlyosan sebesülve a Rókus-kórházba vitték.

— **Véres esetpaté.** Brassóból jelentik: Mihók János, Hungária téglagyári munkás rossz viszonyban élt a feleségével. Ma reggel az asszony állítólag két munkást felbízottatott, hogy férjét verjék meg. Ezek neki is estek Mihóknak, ki kést ragadott és felesége hátába szurta. Az asszonyt hajdokolva szállították a kórházba. Dulakodás közben Mihóknak jobb karja eltört s a rátámadó munkások is veszedelmesen megsebesültek.

— **A kölni érsek temetése.** Kölnből jelentik: Dr. Fischer elhunyt bitorost ma délelőtt a klérus és számos politikai személyiség részvételével örök nyugalomra helyezték. Vilmos császárt báró Schorlemer mezőgazdasági miniszter képviselte.

— **Röntgenezés és automobil.** Az orvossebészeten a röntgensugárnak gyakorlati haszná sérüléseknél, vagy kisebb-nagyobb csonttöréseknél már elég régen ismeretes. Igen nagy fontossága lesz a röntgensugárnak háboruban, kiűn a csatatéren is, de különös fontosságát békeidőben is tapasztalják sebészeink a kórházak laboratóriumai-ban. Dr. Arthur, egyik németországgy egyetem tanára, egyik orvosi szaklapban komoly tanulmányt közöl egy újdonságról, melyet ő végzett a röntgensugár segélyével. E készülék az automobilon van elhelyezve és annak a motorjával van összekapcsolva, úgy, hogy az áramot a röntgensugárhoz az automobil dinamója adja. Ha tehát az orvost beteghez hívják, hol rögtön röntgenvizsgálat válik szükségessé, egy a röntgen kis dinamója, mely a sugár előállításához szükséges, az automobil hasonló készülékéhez lesz erősítve a sofför ülése mellett. Amidőn tehát a használat ideje elérkezik, a beteg szobájában levő készüléket egy vékony kábel segélyével — mely az ablakon van átfektetve — összeköttesse hozzák az automobil dinamójával. Különös haszna van — mint mondtuk — a csatatéren a röntgensugárnak most vázolt kivitelében s elegendő lesz, ha legalább minden hadtestet felszerelnek ilyen röntgenes kocsival beosztva a központi tábori kórházhoz.

— **A Ganz-gyárban nincs béke.** A II. kerületi előljáróság, mint elsőfoku iparhatóság a Ganz-gyár kizárt munkásainak ügyében ma bekelített tárgyalást hívott egybe, minthogy a multkori tárgyalás elmaradt, mert az igazgatóság nem képviseltette magát. A tárgyalást most sem lehetett megtartani, minthogy az igazgatóság képviselői ma sem jelentek meg a tárgyaláson.

— **Halálos baleset a Balatonon.** Balatonlelléről jelentik: Szivós László 22 éves, budapesti kereskedelmi akadémiái hallgató tegnap délelőtt egy fiatalember és egy leányrokon társaságában fürdőruhába csónakba szállott, majd a sekély vízbe ugrott és a Balaton közepé felé uszott. Ugy látszik, szivgörcsre fogta el, mert alig uszott néhány métert, nagy sikoltással elmerült. Férfitrokoná utána ugrott és megragadta, a fuldokló azonban oly erősen fogta meg a víz alatt, hogy ő is majdnem áldozatul esett. Hosszu küzdelem után a fuldokló elengedte a már szintén kimerült rekot, mire az visszauszott a csónakhoz. Közben a leányrokot az izgalmtól ajultan a vízbe bukott s ha észre nem veszik, szintén a vízbe fulad. A szülők, akik ma érkeztek ide látogatába, csak most értesültek fiuk haláláról, akinek holttestét mindeddig hiába keresték a fonyódi halászok.

— **Tüntetés a hétórai zárás miatt.** Pozsonyból jelentik: A pozsonyi Kereskedők a Kereskedelmi alkalmazottak agitációjára tegnap életbeléptették üzleteiknek este hét órakor való bezárását. Az erre vonatkozó megállapodást azonban két czég nem tette magáévá és üzleteiket 7 órán túl is nyitva tartották. A két üzlet előtt a kereskedelmi alkalmazottak tüntetőleg gyülekeztek és ez nagy esődületet okozott, úgy hogy a rendőrség is közbelépett. Az egyik kereskedősegédet, aki pfuj kiáltásokat hallatott, bekisért a rendőrség a kapitányságra, ahol igazolás után szabadon bocsátották.

— **Egy közég tüzveszedelme.** Szombathelyi levelezőnk jelenté, hogy a vas megyei Dozmat közégben hétfőn a déli órákban játszadó gyermekek vigyázatlanságából Szakáll István pajtájában tűz támadt, mely a székely oltvány gyorsan elterjedt, hogy csakhamar lángban állott egy egész utca. Az emberek kiűn dolgoztak a mezőn és mikorra a szomszédos falvakból segély érkezett, már tíz ház égett az összes mellékkeliségekkel együtt. A tűz este 9 óráig égett és elpusztult a 10 házon kívül 15 gazdasági épület, a felhalmozott takarmányeműekkel és a betakarított kicsepeletlen gabonával és gazdasági eszközökkel. Imre József gazdának négy szarvagmarhája is elpusztult a tűzben. A szerencsétlen emberek egész évi termésüket elvesztették.

— **Barlanglakók Debreczenben.** Debreczenből jelentik: A város téglavető-telepén az iparfelügyelőség vizsgálatot tartott és megállapította, hogy a munkások nagy része földbe vájt egészségtelen, szük odukban lakik. Az iparfelügyelőség megkereste a várost, hogy a barlanglakások megszüntetésére tegyen sürgős intézkedéseket és építessen munkásházakat. Az iparfelügyelőség jelzi megkeresésében, hogy a munkásházakról szóló törvény értelmében meg fogja a várost bírságozni, ha a barlanglakásokat továbbra is engedélyezi.

— **Fiakerosok a taxaméter ellen.** Bécsből írják nekünk, hogy amióta az egy- és kétfogatu bérkocsiknál a taxamétert bevezették, számításokat eszközöltek az eredményről és bebizonyult, hogy *amilyen jövedelmező a taxaméter az egyfogatuaknál, éppen olyan mérvben megkárosítja a kétfogatu bérkocsipart.* Ez a hátrány arra indította a bérkocsisok egyesületét, hogy választmányi ülést hívtak egybe, amelyen Kurz elnök indítványt tett, hogy *intézzenek beadványt a helytartósághoz és kérjék a taxaméter beszüntetését.* Az indítvány fellett élénk vita indult meg és több választmányi tag arra az álláspontra helyezkedett, hogy a beszüntetés iránti kérvény még nem időszzerű, míg a nagy többség éppen a mostani időpontot találta erre a legalkalmasabbnak. Végre a beadvány beterjesztését egyhangulag elhatározták és mint hírlik, a helytartóság kedvezően intézi majd el a bérkocsisok kérvényét és felfüggeszti a taxamétert. — Budapestben hasonló rombolást idézett elő a taxaméter a fiakeros iparban és ezért a fiakertulajdonosok egyre-másra cserélik át számaikat egyfogatura.

— **Baleset csónakázás közben.** Wellich Lajos huszonnégy éves miniszteri segédfogalmazó a Margitsziget és Császárfürdő között vitorlázott. Egy szélroham megragadta a vitorlát és felborította a csónakot. Wellich a Dunába zuhant, de a parton meglátták balesetét Hans Emil és Karos Imre a Hunnia csónakázó egyesület szolgálai, akik a fuldoklót kimentették.

— **Lázadó orosz tengerészkatonák.** Pétervárról jelentik, hogy az ottani haditörvényszék előtt hétfőn egy monstre-pör tárgyalása kezdődött, amelyben a balti flotta 67 matróza a vádlott, akik a tengerészkatonák körében összeesküvést szöttek. Az ügy egészen 1910-ig nyúlik vissza. Az idei év tavaszán a balti-tengeri hadihajókon számos letartóztatás történt és már akkor hire járt, hogy a letartóztatott matrózok fegyvedes fölkelést terveztek. Most a vádiratból kitűnik, hogy a forradalmi mozgalom a „Dvina“ nevű hadihajó matrózai köréből indult ki 1910-ben és célja egy fegyveres felkelés előkészítése volt. A forradalmi mozgalomnak lassankint a balti-tengeri flotta valamennyi hajóján lettek hívei és a mozgalom központi bizottsága a „Rurik“ nevű hadihajón volt. A mozgalmat a külföldi szociálforradalmárok támogatták, akiknek kezdeményezésére 1912-re vagy 1913-ra tervezték az egész balti-tengeri flotta fegyveres felkelését. A felkelésnek a tiszték meggyilkolásával és elfogatásával kellett volna kezdődnie, mire azután a hajók hatalmukba kerítették volna a kronstadti arzenált. Pétervár elfoglalása és katonai diktatura szervezése volt a további cél. Az egész mozgalomtól függetlenül állítólag a „Szlava“ nevű páncéloson is támadt forradalmi mozgalom. Itt is a tiszték és a haditengerészet valamennyi magasabb vezetőjének a halálát határozták el. A pör, amely zárt ajtók mögött folyik, körülbelül két hétig fog tartani.

— **Dráma a falun.** Siófokról jelentik: Szántó Gábor kádaskuti gépfűtő 1912. év márciusban feleségül vette Vincze Juliát. Esküvő után a fiatal férj haza akarta vinni nejét, de a szülők kijelentették, hogy a leányt nem engedik ki a házból. Szántó kérlelte a szülőket, de azok hajthatatlanok maradtak. A fiatal férj többször megleste nejét s kérte őt is, hogy jöjjön el hozzá, de az asszony mindig azt felelte, hogy nem mehet, mert fél szüleitől. Szántó több ízben felkereste apósát, hogy jussát követelje, szidalmazásnál egyebet azonban sohasem kapott. A fiatal férj, aki nejét szerelomból vette el, végre megsokalta a dolgot és tegnapelőtt végzetes tette határozta el magát. Elment ismét apósa házába és bebocsátást kért. Az após durván rá támadt, mire Szántó félrelökte őt és befutott a szobába, hol az anyós fogadta szitkokkal. Ez Szántót annyira elkésztette, hogy lekapva a falon lógó fegyvert, nejére lőtt, aki nyomban összeesett, minthogy a golyó szemén keresztül fejébe hatolt. Azután maga ellen fordította a fegyvert, de az esütőtörököt mondott. Szántó a nagy izgalomtól összeesett. Az asszonyt haldoklóval szállították be a kaposvári kórházba, a mérényletű férjet pedig a csendőrség letartóztatta.

— **Tűzvész egy szállodában.** Salzburgból jelentik, hogy a Schafbergben levő szállodában ma reggel tűz támadt, amelyik a nagy éttermet, a konyhát és a terraszt elhamvasztotta. A szállóvendégek nem sérültek meg. A tüzet sikerült lokalizálni.

— **Gyilkos anya.** Sopronból jelentik: Tegnap este munkájukból hazatérő téglagyári munkások a győr-sopron-ebenfurti vasút pályaudvarával szemben fekvő üres telken csomagba burkolva egy kis csecsemő véres hullájára találtak. A csecsemő fején két mély seb tátongott. Az előhívott hatósági orvos megállapította, hogy a halál a hulla megtalálása előtt 24 órával állott már be a borzalmas sérülések következtében. A rendőrség nagy apparátussal fogott hozzá a csecsemő gyilkosának kikutatásához, de nem akadt nyomra. Annál nagyobb volt aztán meglepetése, amikor az ausztriai Mödlingből jelentette az ottani rendőrség, hogy letartóztattak egy Hofstaedter nevű munkásleányt, mint a Sopronban talált csecsemőhulla gyilkosát. A leány gyermekét magával vitte Mödlingből Sopronba és azt gondolta, hogy lakóhelyétől távol a felfedezés veszedelme nélkül követheti el a gyermekgyilkosságot. Egyik barátja azonban észrevette a gyermek eltűnését, gyanút fogott és feljelentésére a rendőrségnek hamarosan sikerült a soproni gyermekgyilkosság titkát kiderítenie.

— **Aki vasat lop.** Kassáról jelentik: Faragó László kereskedősegéd Fleischer és Schirger cégtől, melynél szolgálatban állott, 800 korona értékű vasútut lopott el oly módon, hogy a cég vasúti raktárából 1500 kilogramm árut adott fel Galzó Lajosnak Kecskemétre értékesítés céljából. Galzót Kecskeméten időközben egy más lopásból kifolyólag letartóztatták; amikor tehát a kassai vasárúcziméire megérkeztek, kiderült Faragó lopása is.

— **Román gyerekek betörőbandája.** Karánsebesről jelentik: Niszip János 15, Popeszkú Döme 13 és Inon Konstantin 13 éves turnszeverini (romániai) gyerekek átjöttek Orsovára s éjnek idején bemásztak Novák Ferenc mészárszékebe, ahonnan a fiókban talált 36 koronát elemelték. Majd amikor Bruznikán Ilés 14 éves lakatosinas hamis kulcsokat készített nekik, betörték az iskolába, azután pedig Szulimán Achmed adakalei török deszkabódóját akarták felfeszíteni. A szomszédos bódóban alvó török azonban felébredt és elfogta Niszip Jánost, a többieket a csendőrség fogdosta össze még az éj folyamán. Amint a kis románok bevallották, már büntetve voltak.

— **Titokzatos öngyilkosság.** Belgrádból jelentik: A belgrádi társaságot egy fiatal, előkelő hölgy öngyilkosságának dolga foglalkoztatja. *Kocsticsev* Milica, kragujevázi régi szerb családból származó leány, aki a belgrádi főpostán volt alkalmazva, tegnap Browning-revolverrel kalántékon lőtte magát és meghalt. Hír szerint a feltűnően szép és művelt leány azért követte el az öngyilkosságot, mert egy nagyragu és nagy befolyású személy állandóan szerelmi ajánlattal ostromolta úgy, hogy a leány nem tudott menekülni előle és végre is megölte magát. Az eset igen nagy föltűnést kelt és valószínűen nagy botrány lesz még belőle.

— **Különös utazás.** Debreczenből jelentik: Amikor tegnap a nagyváradit vonat az ottani pályaudvarra befutott, az egyik kocsi tetején a vasuti alkalmazottak két gyermekét pillantottak meg. Leszállították őket és átadták a rendőrségnek. Kiderült, hogy az egyik Szabó Károly 8 éves, a másik pedig Varga Károly 10 éves lelenzfői, akiket a debreczeni gyermekmenhely adott ki Székelyhidra gondozás végett. A két fiú a nevelőszülőktől megszökött s mivel pénz nem volt egyiknél sem, alkalmas pillanatban a vonat tetejére lopóztak fel. Előadták különben, hogy Amerikába készülnek, mert azt hallották, hogy ott jó dolguk van a gyermekeknek. Átadták őket a menhelynek.

— **Bajok a fémjelzés körül.** Aradról jelentik: Pár hónap előtt az aradi fémjelző hivatal felületessége következtében több száz olyan gyűrű került ki, amelyek nagyobb karátjelzés volt, mint amennyi az aranytartalmuk. Annak idején Riefler Pál a fémjelzést végző vámmellenőr ellen a vizsgálat megindult. A fegyelmi hatóság most foglalkozott az ügygel és Rieflert fölmentette, de a fémjelzéssel mást bízott meg. Több ötvösmester ellen a vizsgálat még folyik.

— **A szerelem és a bicska.** Tegnap este Hamburger Mór, Mikolás Ferenc és Tóth László sofförök és Horváth Róza pinczérnő autóbilgiztak a Városligetben. Közben megállottak a ligeti kocsimák előtt és ittak. Mikolás hamar becsipett és részegen szerelmi ajánlatokkal kezdte ostromolni Horváth Rózát. A leány visszautasította Mikolás toladását, mire a sofför dühbe jött, kést rántott elő és Horváth Rózába döfte. A súlyosan sebesült pinczérleányt a Bethesda-kórházba vitték, Mikolást pedig a rendőrség letartóztatta.

— **Aratósztrájk.** Csongrádról jelentik: Gróf Károlyi László felgyői birtokán 45 szegvári aratómunkás csütörtökön sztrájkba lépett és megtagadta a cséplést. A csendőrök a sztrájkoló munkásokat letartóztatták és Csongrádra kísérték, ahol a főszolgabíró bérszerződés megértéséért egyenként 30—30 napi elzárásra ítélte őket.

— **Anna-bál.** Az „Almádi Kör“ augusztus 10-én, szombaton Balatonalmádiban a gyógyteremben, Almádban emelendő templom és szobrok alapja javára jótékonycélu zártkörű Anna-bált rendez.

— **Kitiltott amerikai magyar napilap.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a belügyminiszter Newyorkban megjelenő „Testvériség“ című napilaptól a postai szállítási jogot a magyar szertkorona országai területére megvonta.

— **Vasúti baleset.** Zimonyból jelentik: Az ottani vasúti állomáson ma délután 3 órakor egy vasúti lokomobil és a Budapestre érkező gyorsvonat összeütközött. A sínok az összeütközés következtében annyira megrongálódtak, hogy a délután 3 órakor induló gyorsvonat csak este 8 órakor indulhatott. A rendező állomási gépkocsi, valamint a gyorsvonat erősen megrongálódott, valamint több kocsi is kár történt. A tehervonat gépése még idejében leugrott a vonatról, de az ugrás következtében agryázkódást szenvedett. A kórházba szállították a súlyosan sebesült embert.

— **Veszedelmes tolvaj.** Jungermann Dávid Dávid harminczkét éves lovászmester ma kora hajnalban a Soroksári-ut 130. számú ház udvarán az istállók felé tartott, hogy az alvó kocsisokat felköltse. Egyszerre a kerítés mellől egy alak ugrott elő és revolvert rántva ötször Jungermannra lőtt, s azután elmenekült. Jungermann egy lövés a karján talált. Később, amikor a merénylet keresésére indultak, a kerítés mellett löpököröcsöket és löszerszámokat találtak összecsomagolva. Valószínű, hogy tolvaj járt a házban, aki éppen akkor akart a zsákmányt elmenekülni, amikor Jungermann elment mellette, megjött és azért lőtt, hogy elmenekülhessen.

— **Szökevény fegyenc a rendőr házában.** Eledről jelentik: Mult hó 29-én Lakatos János betöréses-lopásért elítélt fegyenc megszökött a szamosújvári fegyházból. E hó 1-én Kovács élesdi rendőr tolonczot kísért Barátkára, hol Lakatossal találkozott, ki magát Kovács Lajos sodronypályamunkásnak adta ki és a rendőrrel beutazott Eledre. A rendőr a családjánál szállásolta el Lakatos és 2-án egész nap járt vendégével kávéházzól-kávéházza, kínél pár száz korona volt. A szamosújvári fegyház körözvénye 2-án este érkezett meg. A személyleírásból Kovács vendégében a szökevényre ismert, de mire hazament lakására, vendége nyomtalanul eltűnt. A nyomozás folyamatban van.

— **Rossz tréfa és súlyos következményei.** Párisból jelentik: Durva tréfájért súlyosan bűnhődött egy Delmatte nevű lillei asztalos. Delmatte a napokban, miközben felesége távol volt, a háza mellett levő kocsimában jól evett és ivott, aztán egy észsze fekete kávéra lakására hívta a vendég-lésné, aki a meghívást el is fogadta. Delmatte azután valószínűleg álomport kevert a fekete kávéba, mert a kocsmárosné mély álomba merült, amelyből csak egy óra múlva ébredt föl. Ekkor azonban keze és lába össze volt kötözve és egészen ruhátlanul az asztalos ágyában feküdt, aki testét bekezte cipőfény mázzal. Az asszony még csak eszmélni kezdett, amikor az ajtóban megjelent egy ember és így szólt:

— **En vagyok a rendőrfelügyelő.** Férje megbizásából ezennel megállapítom a házasságtörést. A törvény nevében azonnal kövessen a rendőrségre.

— **Az ijedségtől remegő asszony éppen csak hogy inget ölthetett magára,** aztán úgy ahogy volt, követnie kellett az állítólagos rendőrfelügyelőt, aki az utcán, amikor az eset nagy embertömeget csődített össze, hirtelen eltűnt. Az eset híre igen gyorsan az asztalos feleségéhez is eljutott, aki hazasetett és még megtalálta a szomszédasszony otthagyt ruháit, amelyek férje hűtlenségét bizonyították. Emiatt heves szóváltás támadt a házasságuk között. Delmatte azután a vendég-lésnéhez ment, aki azonban közben elment a rendőrségre, hogy Delmatteot feljelentse. Míg Delmatte odajárt, felesége elzálogosította a gyűrűjét és a pénzen revolvert vásárolt. Mikor aztán hazaérkezett, szó nélkül előbe állott és fejének czélelva, elsütötte a fegyvert. A férj egy jajszó nélkül összerogyott, egy rendőr pedig, aki Delmatteért jött, helyette a feltékenységből gyilkossá lett asszonyt vitte a börtönbe.

— A pálinkás gyerek. Hódmezővásárhelyről jelentik: Magyarai Sándor 5 éves gyermek ma megívott egy féldecezi pálinkát, melytől nemsokára rosszul lett. Bevitték a kórházba, hol az alkoholmérgezés következtében meghalt.

— Az idegbajos kovács halála. Hódmezővásárhelyről jelentik: Faragó Lajos 50 éves gazdálkodó gyógyíthatatlan idegbajban szenvedett. Ma egy rohamában öngyilkos lett. Azelőtt kovácsmester volt, de mesterségét betegsége miatt abbahagyta, e miatt való elkeseredésben követte el végzetes tettet.

— Kirabolt ékszerkereskedés. Medgyesről írják, hogy ott tegnap éjjel a piac közepén levő ékszerkereskedést feltörték és 15.000 korona értékű gyűrűket, órákat, medaillonokat és láncokat raboltak el.

— Autokirándulás a Balatonra. A Világjárás r.-t. menetjegyjárodája (Fürdő-utca 1.) szombatonként autokirándulást rendez a Balatonra, személynként 50 korona részvételi díj mellett. A turakocsik kényelmesek, feltétlen biztos járással, a soffőrök fegyverezettek, miáltal a kellemes utazás biztosítva van. Prospectussal és 152—52. számú telefon-felvilágosítással szolgál az iroda, mely városi fuvarokra is 5 koronától kezdődőleg pontosan és gyorsan küldi gyönyörű luxusberautóit.

— Csecsemőholttest a Dunában. Az újpesti összekötő vasúti hid mellett a Dunából egy tizenhárom-tizenöt hónapos fiúcssecsemő holttestét fogták ki. Hat-nyolcz napja lehet a vízben. A kis halottat a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. A rendőrség a nyomozást megindította.

— Lovrana. Pension Beau Rivage. Elegánsan butorozott szobák, pompás tengeri fekvéssel. Szobák pensio nélkül 4—8 korona, szobák pensioval 8—10 koronától naponta.

— Elgázolások. Tegnap délután a Váci-köruton egy közúti villamosvasúti kocsit elütötte Novák Márton tizenöt éves kihordót. Bevitték a Rókus-kórházba. — A kispesti határban Mikó Lajos bádógos kerékpárjával nekiment egy kispesti villamosnak, lezuhant és a villamos kerekei egyik lábát levágták. Az István-kórházba vitték. — Pál György tizenhárom éves napszamosfiú az Arany-hegyről agyagot szállított a Szentendrei-úton levő Brüll-féle téglagyárba. Az iparvágányon egy lórán előrebukott és a lóró kerekei a lábát összezúrták. A Margit-kórházban ápolják.

— Kétféle vadak. A Beketow-cirkusz szenzációi között kétféle vadak szerepelnek. A Hagenbeck Károly állatparktulajdonos idomított fenevadjai és Ali Ben Hamad vad arabs és más tripolizi benszültéi. Mind a két csoport a legérdekesebb, legesodálatosabb mutatvány és a közönségtomboló elismerését érdemelte ki. A műsor többi része is elsőrangú, nagyon tetszenek: Beketow Paula, aki a God Boy iskolalovát lovagolja, Jancsi teljesen újműsorával, az Alex-trió kacagató mutatványával, a zenélő tehénnel. A Fratelliniek kacagató mókáikkal és a többi elsőrangú attrakcióval. A teljes műsor látható vasárnap délután is úgy Hagenbeck idomított vadállatai, mint a tripolizianai csoport is.

— Halálozás. Dr. Vas Bernátné, dr. Vas Bernát egyetem magántanár, a fővárosi bakteriologiai intézet igazgatójának, a Poliklinika főorvosának felesége, szül. Steiner Janka augusztus 1-én Bécsben, rövid szenvedés után meghalt. Temetése vasárnap délután fél négy órakor lesz a Kerepesi-úti izr. temető halottasházából.

— Pál István, a csiksomlyói Szt. Ferenczrendi zárda gazdasági vezetője, Csiksomlyón meghalt.

— Simon Péter földbirtokos 70 éves korában Csikszentmihályon meghalt.

— Ischlből jelenik: Ma délután ment végbe mörkensteini Mörk gyalogsági tábornok hült tetemeinek beszentelése. A temetésen részt vettek Auffenberg hadügyminiszter, gróf Paar főszárnysegéd, gróf Uetzell-Gnillenberg gárdakapitány, Weikorsheim herceg lovagardaparasznok, gróf Manzano és Walluschek szárnysegédek, a polgármester a községi képviselőtestület küldöttségével és a 60. gyalogezred, melynek ezredes-tulajdonosa volt az elhunyt, egy küldöttség.

— Fodor-féle vivóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

— A magyar gazdaközönség és motorszakértők már régen tisztában vannak azzal, hogy Kállai Lajos-féle motoresplőkészletek az összes más rendszerű motorokat messze felülmúlják, mert egyszerű szerkezetük és könnyű kezeléstük folytán valóban páratlanok. Bizalommal fordulhat mindenki ezen hírneves gyárhoz, ahol legjobb motoresplőkészletek kaphatók. A gyár címe: Kállai Lajos, Budapest, Gyár-utca 28.

— Takarékosság a legszebb női erények egyike abban nyilatkozik, hogy ott vásároljon, ahol olcsón, jó árut lehet venni. Így például kézimunkaszükségletét Bérczi D. Sándor kézimunka-nagyiparosnál (VI., Dessewffy-utca 5.) szerzi be, aki üzletét és műhelyét saját házában helyezte el és így mentve a horribilis költségtől, jó árut, cseső árban szolgáltat ki. Vidékre nagy képes árjegyzéket ingyen küld.

Haertel Lujza — a királyhoz.

— A felségfolyamodvány szövege. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 3.

A munkácsi affér bátor és szimpatikus hősnője, Haertel Lujza megint aktuális. A nagyközönség ítélete a szerencsétlen család mellett döntött, csak a rideg katonai felfogás fordult a leány tette ellen. Haertel Lujza azonban nem akar ebbe egyszerűen belenyugodni, a legfőbb hadurhoz, a királyhoz fordult két felségfolyamodványban és kegyelemért esedezik az uralkodóhoz. Az első folyamodványból, amely június 28-ról van keltezve, az iránt esedezik Haertel Lujza a királyhoz, hogy adja beleegyezését szülei házasságához.

E kérvényben megemlíti a „Csillag“-szállóságot, lejártszódott affért is és igyekszik tettét magyarázni. Különösen azt bizonygatja hogy apjának a történetekről sejtelve sem lehetett, így tehát nem is lehet felelős leánya tettéért. Leírja azonban az eset előzményeit és eseteli családjának társadalmi és anyagi helyzetét. Haertel alezredes, különösen azon igyekezett, hogy nyugdíjaztatását novemberig elhalasztassa, akkor ugyanis magasabb fizetési osztályba jut s így családjának nagyobb nyugdíjat biztosíthat. Felhossa azt is, hogy apja, mikor tavaly novemberben alezredes lett, a Misi-olczon állomásozó ezredparancsnoknak levelet írt, amelyben kérte, hogy házassági engedélyéért újra folyamodhasson a kabinetirodába. Levelére választ nem kapott, ellenben egy hivatalos iratban tudtára adták, hogy nem reflektálnak további szolgálatára. Haertel azonban nem adta nyugdíjaztatási kérvényét, mert meg akarta várni a novemberi előléptetést. Eközben Munkácson egy furcsa utcai jelenet játszódott le, mely még inkább elmérgesítette a dolgot: Az alezredes leányait egy huszárfőhadnagy nyílt utcán megsértette. Haertel a hadtestparancsnoksághoz fordult elégtételért, honnan azt a választ kapta, hogy törvénytelen apa nincs feljogosítva leánya becsületének megvédésére. — Ezután történt Munkácson az inzultus.

„Láttam — írja — Haertel Lujza, — hogy családom jövője tönkre van téve, édes anyámat a folytonos herce-hurca teljesen leverte, annyira, hogy halálra szánta magát. El voltam keseredve, kétségbe voltam esve és kétségbeesésben határoztam el magam arra, hogy a tábornagy uralommal beszélni fogok és addig könyörgök neki, míg meglágyítom a szívet. Elmentem hazulról, anélkül, hogy bárki is tudott volna szándékomról és megszületett a hadtestparancsnok urat. Beszélgetésünk csak néhány másodperczig tartott és megtörtént, amit most már mélyen sajnállok, hogy elkeseredésemben inzultáltam a tábornagy urat. Apám erről csak később értesült. Ő nem tudott semmit; ami történt, az én bűnöm és kész vagyok érte felelni. Legalázatosabban könyörgök Felségedhez, ne büntessen engem és szüleimet szigoruan, ne helyezze apámat nyugdíjba és adja meg a hön öhajtott házassági engedélyt.“

A felségfolyamodványra semmi válasz nem jött és az alezredes családjának helyzete mindtarthatatlanabbá vált, Haertel alezredes gyermekei előtt sem titkolta, hogy véget vet életének. Édesanyjukat az izgalmak ágyba döntötték. Ekkor határozta el magát Haertel Lujza, hogy egy második kérvénnyel fordul a trónhoz.

„Testvéreim és én — írja — a legalázatosabban könyögünk Felségedhez, hogy atyánknak megkegyelmezzon. Édesapánk a múlt héten Budapesten járt Boroovics tábornagy ur ügyében és mióta visszajött, rendkívül le van verve, lélekben egészen összetörve. Még ilyen kedélyállapotban soha sem láttuk őt. A legrosszabbtól tartunk. Ha apánk meghalna, úgy ez édesanyjánk halálát is jelentené, mi pedig itt maradnánk árván, névtelenül, a legnagyobb nyomorban. . . Jó királyunknak csókoljuk kezeit és maradtunk gyermeki hálával és gyermeki szeretettel: Haertel Lujza, Adolf, Ferencz és Ibolya.“

Erre a második folyamodványra sem jött eddig semmi válasz. A család helyzete kétségbeesítő. Néhány nappal ezelőtt az alezredes és felesége öngyilkosok akartak lenni és ha idejében nem jönnek

a gyermekek, keresztül is vitték volna sötét terüket.

A közönség szimpatiaja teljesen a család mellett van. Haertel Lujzát a világ minden részéről elárasztják levelekkel, azonkívül mindennap kap ajánlatot valami színházról. Legutóbb Louis Neher bécsi színész 3000 korona havi fizetést ajánlott föl neki, ha egy panoptikumban mutogathatja. Egy uverbázi karmester Haertel-indulót írt és e szavakkal ajánlotta a diszpéndányt: „A gyorskezü urileánynak.“

Haertel Lujza becsületsértési pörét augusztus 14-én tárgyalják Kassán. A tárgyalás elő a legnagyobb érdeklődéssel néz az egész város lakossága.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Az Operaház átalakítása.

Budapest, augusztus 3.

Az Operaház barbár átalakítási tervét nyomán minden oldalról, úgy a közönség körében, mint a lapok hasábjain elhangzott panaszos felajdulásoknak végre megvan az első, bár semmi jóval sem kecsegtető eredménye. A kultuszminisztérium „egyik vezető egyénisége“ ma interjúban közli egy félhivatalos könyvomatásban az Opera sorsát kezében tartó minisztérium könyvelő és léha felfogását ebben az ügyben. A nyilatkozó ismeretlen „egyéniség“ a következő kijelentéseket tette:

— Aki a Kultuszminisztériumban gróf Zichy Jánosnak, a művészetek iránt táplált rendkívüli érdeklődését ismeri, és ismeri az ő kiváló művelését és szakértelmét e téren és aki tudja azt, hogy a kultuszminisztérium műszaki osztályában is olyan műépítészek intéznek az ügyeket, akik minden tekintetben garanciát nyújtanak arról, hogy meglevő művészeti kiváló alkotásaink nemcsak, hogy maguk rongálást nem végeznek, hanem minden ilyen merényletet a leghatározottabban megakadályozzának, azok mindazt, amivel most a kultuszminisztériumot vádolják, nem tettelek fel és nem hiszik el. Akkor, midőn egy épületen 25 éven keresztül egyáltalában semmiféle tatarozás nem történt, természetes, hogy mélyebbre ható tisztogatást és alaposabb javítást kell végezni. Magának az épületnek architektúráján sem kívül, sem belül változtatás egyáltalán nem történik, az talán még sem az építészek dolga és biztosíthatjuk a tisztelt aggályoskodó urakat, hogy minden átalakítás, illetve helyreállítás a legnagyobb körültekintéssel és megfelelő művészi faktoroknak a megkérdezése után történt.

Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az Operaház átalakításával kapcsolatban eddig soha, semiféle támadásban nem részesült a miniszter akár a sajtó, akár a közönség részéről. Az eddig történetekből mindenki csak azt látta, hogy gróf Bánffy Miklós kormánybiztostól kezdve, akinek agyában az Operaház átalakításának szerencsétlen és mindent, csak nem művészi hozzáértést eláruló terv megfogamzott, le a legutolsó szakreferensig, valamennyien rosszul informáltak a minisztert. Az építőművészek minap tartott ülésén is ez a legvalószínűbbnek látszó feltevés került szóba és éppen ezért határozta el a MűS, hogy küldöttséggel és memorandummal járul gróf Zichy János elő és szakszóri megvilágításban fogja eléje tánni azokat a súlyos következményeket, melyeket Ybl Miklós remekének barbár megsemmisítése magával hozhat.

A „vezető egyéniség“ nyilatkozata egyébként cseppet sem felel meg annak a célnak, amire készült, hogy t. i. megnyugtassa a jogosan felhaborodott közvéleményt. A nyilatkozat utolsó részében ugyanis egyszerűen tagadja azt, mintha az Operaházban nagyobb és az épület szerves egészének megbontásával, az architektúrai remekmű megsemmisítésével járó átalakítások vlnának készülöben. „Tisztogatás“-ról és „alapos javítások“-ról beszél, holott ezzel szemben a Magyar Építőipar legutolsó száma kétségkívül illetékes helyről nyert adatok és felhatalmazás alapján oly nagymérvű átalakítási terveket árul el, amelyről a laikus is első pillanatra láthatja, hogy azok csakis az Operaház klasszikus épületének művészietlen elrontá-

sával lennének kivihetők, a szakember pedig tüstént észreveszi, hogy a keresztülvitelhez nem az eddig előirányzott hatszázezer koronára, hanem ennek legalább is háromszorosára lesz szükség és a minisztérium önkényesen oly embert állított oda az Operaház átalakítására, aki még ha nem is volt volna oly vandál tervek a kezében, mint amilyeneket a kormánybiztos kifőzött, csak rontani tudna Ybl Miklós remekművét.

Kiadtuk a félhivatalos nyilatkozatot, de az újfent titkolózó és néhány vállvonogató hang csak fokozottan készlet arra, hogy az Operaház átalakításáról eddig írottakat teljes terjedelmükben, minden adatokkal együtt fentartsuk, újra és újra felhívjuk a közönség figyelmét a készülő kulturelles merényletre és a leghevesebb agitációra és akcióra ösztökéljük a Magyar Építőművészek Szövetségét, amely igen helyesen és elsőnek fogta fel teljes mértékben az Operaház átalakítási tervének minden erővel megakadályozására hivatott barbárságát.

(*) **Gabányi Árpád kitüntetése.** A hivatalos lap jelenti, hogy a király a személye körüli minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök előajerjesztésére *Gabányi Árpádnak*, a Nemzeti Színház örökös tagjának, nyugalomba vonulása alkalmából, sok évi kiváló működése elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

(*) **Német vendégzereplési ajánlat a Budapesti Színháznak.** Feld Zsigmond, a Budapesti Színház igazgatója vendégzereplési ajánlatot kapott, hogy a berlini Kleines Theater társulatát, amelyet Barnovszky, a Lessing Theater leendő igazgatója vezet, vendégzerepltesse színházában szeptember vagy október hónapokban. A szándékolt budapesti vendégzereplést megelőzőleg a kiváló társulat Bécsben a Johann Strauss Theaterben fog játszani. Feld igazgató régi elveihez híven, az ajánlatot udvarias lemondó levélben visszautasította.

(*) **Az aradi új színház.** Alig foglalt állást Arad város tanácsa az új színház felépítése mellett, szakkörökben máris országos érdeklődés mutatkozik a színház építkezése iránt. Tegnap a *Magyar Építőművészek Országos Szövetségétől* érkezett levél Arad város tanácsához, amelyben a szövetség arra hívja föl a tanács figyelmét, hogy az ilyen közművelődési építkezések tervei leghelyesebben nyilvános tervpályázat útján szerezhetők be. Együttal kéri a tanácsot, hogy a kiírandó pályázatnál vegye igénybe a szövetség közreműködését és szólítsa fel őket egy szakértő kiküldésére, annál is inkább, mert a miniszter szabályzata értelmében is a Magyar Építőművészek Szövetsége mindenkor felkérendő, hogy a pályázat szűrijébe egy tagját küldje ki. Végül biztosítja a tanácsot arról, hogy a szövetség mindenben a legnagyobb készséggel áll rendelkezésére. Arad város tanácsa a legközelebbi ülésében fog foglalkozni a szövetség levelével.

(*) **A budai szinkör karszemélyzetének jutalomjátéka.** A fővárosi nyári színház karszemélyzete augusztus 10-én tartja szokásos jutalomjátékát, amely alkalommal a „Színházi képtelenségek” című énekes bohózat kerül színre. A darab keretében kabaré-előadás is lesz. *Sz. Szöllösy Rózi, Ujváry Károly, Sajó Géza, Gerő József, Szabolcs Ernő és Cseh Iván* közreműködésével. Külön érdekessége lesz a kabaré-előadásnak *Fodor Gitta*, a nyolcz éve kis művész nő fellépte.

(*) **Képlópás Londonban.** A londoni nemzeti múzeumban megdöbbentő felfedezésre jutottak szombaton délután; három rendkívül nagyértékű miniatűr festmény eltűnt. Annyit már megállapítottak, hogy a lopás szombaton délelőtt 9 és 12 óra között történhetett. Szinte hihetetlen, hogy a lopás idejében négy titkosrendőr, három rendőr és több muzeumőr tartózkodott a „Royal Academy” képtárban, de egyik sem tud még csak annyi figyelemreméltó dolgot sem mondani, melynek alapján a nyomozást megindíthatnák.

(*) **A Budapesti Színház műsora.** A Budapesti Színházban holnap, vasárnap, délután először adják mérsékelt helyárrakkal az „En vagyok a néni” cz. angol bohózatot. Este és a hét minden estjén a „Kristóf, te esasz” című énekes bohózat kerül színre. A főszerepeket mindenkor *Szerény Zoltán, a Vigszínház, Rózsahegy Kálmán, a Nemzeti Szin-*

ház tagja és *Ferenczy Károly* átszszák. A többi szerepben a színház legjobb erői lépnek fel. Jövő vasárnap délután „Az asszonyfaló” van műsoron.

(*) **Színház a sirdombon.** A plein-air-színházak divatja most mint egy sáskajárás vonul végig Németországon. Nincs az a kis község, amely a nyár folyamán ne részesülne valamely szabad ég alatti előadás gyönyöreiben s a német lapok színházi rovatai már maguk is kezdik megelégedni a gombaszaporaságu Freilicht-Theatereket. Ezek a színházak persze hasonlóképpen aggodalmas szemmel sandítanak egymás gyors szaporodására és gyors tempóban a legvadabb versenynyé emelték a fejlődést. Egy vállalkozás most új ravaszággal fűzte le a többit és máris iskolát csinált. A társulat ugyanis elzarándokolt a kiváló dán író, *Holger Drachmann* sírjához, amely Skagen sziget csucsján egy elhagyott, nagyon szép dűra-vidéken fekszik. — és itt előadták az író „Strandby Folk” című darabját. A nézőközönség fűrdővendégekkel és kiváncsi halászból verődött össze. Az előadásnak nagy sikere volt. *Keresztély* király tiszteletére, aki a napokban Skagenbe érkezik, a jövő héten meg is fogják ismételni.

(*) **A lámpaláz az orvosi tudományban.** Laikus ember nem is hinné, mennyire nem tréfa a lámpaláz. Orvosi alapon megállapított tünetek máris elprulás és elsápadás, az emlékezőtehetség hirtelen zavarai, dadogás, reszketés, azonkívül szép orvosi neve is van: agorafobiának nevezik. Most egy *Bonnier* nevű párisi orvos tudományos alapon sokat kutatott a lámpaláz terén és a minap a párisi biológiai társaság ülésén terjedelmes jelentésben számolt be tapasztalatairól. Állítólag sikerült neki megtalálni a lámpaláz gyógyítását: az orr preparálásával csillapította a szorongási reakciót a megtámadott agyrészen és a lámpaláz minden általa kezelt esetében kellemetlen következményeivel együtt elmaradt. „Egy H. nevű alténekesnőt — mondta Bonnier — elfogott a trace (franciául lámpaláz), mihelyt közönség elé lépett és megfosztotta minden énektudásától. Két preparálás megszüntette a lámpalázzal együtt a vokális zavarokat is. Egy színésznőt, L. asszonyt, husz évi nyugodt színpadi működés után fogott el a lámpaláz és két évig nem hagyta békén. Annnyira súlyosbodott, hogy a hölgy, aki igen népszerű és igen kiváló művész, előadás közben nem egyszer kénytelen volt a színpadot elhagyni. Egyetlen preparálás gyógyította. Egy B. nevű színész pedig nem tudta magát festeni, mert a lámpaláza olyan nagymérvű arcz- és kézizzadással járt, hogy a festék mind lecsurgott volna róla. Két nap alatt meggyógyult.” Ha Bonnier doktor kísérletei alaposoknak bizonyulnak, nem lehetetlen, hogy rövid idő múlva ismeretlen fogalom lesz a színházi és általában a nagy nyilvánosság előtt működő emberek réme, a lámpaláz.

(*) **Műpártoló egyesület Nagybanán.** A nagybanányi festőiskola tizenöt éves jubileuma alkalmából nagy kiállítást rendeztek most Nagybanán. A kiállítást nagy ünnepélyességgel és az egész környék intelligenciájának, valamint sok fővárosi előkelőségnek jelenlétében tegnap nyitották meg. A nagybanányi művészkolónia ünnepélyes kiállításának alkalmából dr. *Kádár Antal* indítványára megalakult a nagybanányi Műpártoló Egyesület. Mindjárt a megalakulás után igen sok tag jelentkezett az egyesületbe való belépésre. A Műpártoló Egyesület elnöke gróf *Teleki Géza* lett; főtámogatók *Moldován László, dr. Homola László, Révay Károly* stb. A nagybanányi művészeket táviratilag üdvözölték első nagyszabású kiállításuk alkalmával: gróf *Zichy János* vallás- és közoktatásügyi miniszter, *K. Lippich Elek* miniszteri tanácsos, *Rákosi Jenő* főrend, dr. *Földes Béla* s még igen sokan mások.

(*) **Halász Ede síremléke.** Halász Edének, az Operaház nemrég elhunyt tagjának az Országos Színészegyesület síremléket állít a rákoskeresztúri temetőben levő sírja felett. A síremlék költségét már megteremtették és a síremléket már meg is rendelték. A sírkő öszre elkészül s ünnepélyesen fogják leleplezni.

(*) **Az Artézi-fürdő szoborművei.** Az Árpád-ról elnevezett várisligeti Artézi-fürdő új épülete teljesen elkészült és már hozzáfogtak a fürdőépület külsejének művészi díszítéséhez és belső helyiségeinek berendezéséhez. A székfővárosi tanács a fürdőépületre tervezett szoborművek készítésével *Maróthi Géza, Telcs Ede, Bezerédy Gyula, Lányi Dezső, Vastagh Géza, Szentgyörgyi István* és *Markov Béla* szobrászokat bízta meg, akik a különféle szimbolikus alakokat ábrázoló szoborműveiket most készílik a főváros számára a szobordíszeket ez év végén helyezik el az Artézi-fürdő új épületén.

(*) **Hangverseny Pöstyén-fürdőn.** Kepes Rózsi énekművész, a budapesti hangversenytérnek közönsége is előnyösen ismer, aki legutóbb Pöstyén hangversenyezett igen nagy sikerrel, legközelebb Pöstyén-fürdőn, a fürdőigazgatóság meghívására

fogja bemutatni énekművészetét. A pompás hanganyagú, nagy jövőre hivatott énekesnő hangversenyén *Dalnoki Piroška* hegedűművész is közreműködik.

Hogyan lehet a fejkorpát eltávolítani.

Egy specialitástól.

Közismert tény, hogy a fejbőr majdnem minden betegségének különösen a kopaszságnak és a haj korai szürkülésének a fejkorpa az okozója. Ennek folytán a következő kipróbált házi-receptje, melyről egy specialista pontos és nagyüzemi kísérletezés után azt állította, hogy a fejkorpa képződését többnyire már egy — kétzeri használat után megszünteti, sokaknak kedvére lesz. Ezen receptet könnyen el lehet készíteni bármely gyógyszeriarbány vagy drogériában:

85 gr. Bay-Rum, 30 gr. Livola de Composé és 1 gr. krist. Menthol.

Ezt jól összerázzuk és félóra állás után használható. A kész folyadékkal, melyet különben fél kávécáskányi parfümmel megszagósíthatunk, dörzsölje be könnyedén az ujjaihegyével a fejbőrt.

Ez nem hajfestőszer, de felülmulhatatlan a hajnövekedés erősítése és a korán szürkült hajnál igen hasznosnak bizonyul az eredeti szín visszanyerésére.

Vigyázat! Óvakodjék a folyadékot oly helyre venni, hol hajnövekedés nem volna kívánatos.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **A Nyugat.** Ignotus, Ady Endre és Fenyő Miksa szerkesztésében megjelenő szépirodalmi folyóirat 1912. évi augusztus hó 1-i 15-ik száma a következő igen érdekes tartalommal jelent meg: Tartalom: Szabó Dezső: Az „én” betegsége; Tristan Corbière. Szép Ernő: Versek. Ambrus Zoltán: Mozi Bandi kalandjai II. (Elbeszélés). Halász Imre: Bismarck és Andrássy (Politikai tanulmány) II. Két nagy autódidakta. Világos és Olmütz után. Gallovich Károly: Ramzesz leánya (Vers). Barta Lajos: Tragédia a hátsó udvaron (Novella). Molnár Antal: Zene és zeneszerző. Ady Endre: Mikor Párisból hazajöttünk (Vers). Ignotus: A politika megül. Faragó Miksa: Fejlődési válság. Figyelő: Steiner Aurél: Halász Imréről. Somló Lili: Halász Imre arcképe. Halász Gyula: Világbajnokság. Elek Artur: Ambrus Zoltán: Mida Moderno. Nadas Sándor: Fuchs Jenő. Fejér Lipót: Henry Poincaréről. Szabó Dezső: Fouillée. Szabó Dezső: Paul Fort. Lesznai Anna: Vouellek s még inkább szavokról és írójokról. Karinty Frigyes: Yvonne jégballat. Ady Endre: Nagy Endre fóruma. Laczko Géza: Guillaume Huszár: L'influence de l'Espagne sur le theatre francais des XVIII-e et XIX-e siècles. Disputa: Ady Endre, Szabó Dezső.

* **Uj Idők.** Herczeg Ferencz kitünő, népszerű lapjának, az Uj Időknek élén Heltai Jenő bájos, ötletes regényét találjuk, melynek címe „Family-Hotel.” A magas színvonalú és változatos tartalmu lapba Szini Gyula irt elbeszélést „A biedermeier dáma” címmel. Az ifju-törökök bukásáról Farkas Pál irt érdekes cikket. Kertész Miksa hosszabb elbeszélése mellett érdekes cikket találunk „Rákóczi fia” címmel, amelyben a nagy fejedelmünk egyik „eltüntetett” fiának életét írja meg érdekesen, novellisztikusan *Toperczer Ákosné, Juhász Gyula* verse. *Krudy Gyula* poétikus cikke a kávéházról. Séták a nagyvilágban, számos apró cikk tartitja még a lap szövegrészét, míg az illusztrációk felolelik az elmúlt napok fontosabb eseményeit. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatala Budapest, VI., Adrássy-ut 16.

* **A japán császár halála** alkalmából husz érdekes japánországi arczképek s egyéb illusztrációkat közöl a harmineczharmadik évfolyamát járó, Váradi Antal és dr. Falk Zsigmond szerkesztette Ország-Világ. Ezenkívül is még egész egész szép képet látunk a legújabb szemben. Így a budapesti petróleumgyár égéséről négyet, a csorbatói villamos megnyitásáraól egyet, a karlsbadi szépségversenyéről egyet, a dunai monitorokról kettőt, a francziák fezi viszontagságairól egyet. Az arczképek sorában megtaláljuk a most báróságra emelt Herczel Manóét is. E sok illusztráció fényesen bizonyítja, hogy az Ország-Világ jól megfelel annak a magára vállalt feladatnak, hogy a német képes lapok inváziójának gátat vessen. A lap irodalmi részébe regényeket, elbeszéléseket, kritikai cikkeket avagy költeményeket irtak: *Bányász László, Beesky Buday Erzsébet, dr. Csillag Gyula, Csité Károly, Dolleschall Ervinné, dr. Falk Zsigmond, Fligl József, Király Gizi, Solmosi Elek, Váradi Antal* stb. Tartalmas, kitünően szerkesztett rovatok ezenfelül: Színház, Művészet Irodalom, Hírek, Zene, Sport stb. Mutaványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V. ker., Hold-utca 7), ahová az előfizetési pénz is beküldhető. A lap ára félévre 8 korona.

* **A „Vasárnapi Ujság”** augusztus 4-iki száma tele van az aktuális eseményekkel érintkező pompás kiviteli képekkel. Egy-egy képsorozat a Balaton zalai és veszprémi partját, a Dardanellákat (Beszédes László rajzaival), az olimpiai versenyen a győztes magyar kardvívókat s a Budapest

járt amerikai athlétákat, az elhunyt japán császárt, Stein Aurél, a világhírű magyar tudós kasmiri utazását, a perzsi paraszokat mutatja be. Szépirodalmi olvasmányok: Szende-Dárda Olga és Claude Farrère regénye, Majthényi György novellája, Bodor Aladár, Lányi Sarolta és Kossák Jenő versei. Egyéb közlemények: gróf Vay Péter cikke a japán császárról, báró Gromon Dezső arcképe s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 5 korona, a „Világkrónika”-val együtt 6 korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

* **Magyar Figyelő.** Tisza István és Herczeg Ferencz folyóiratának, a Magyar Figyelőnek augusztus elseji számában Réz Mihály bírálatot ír gróf Andrássy Gyula választójogi tervezetéről, Bellaugh Aladár nagyon érdekes tanulmányt tesz közzé arról, hogy idegen uralkodóházbeli fejedelmink miként viselkedtek a magyar nyelvvel szemben. Farkas Pál „Versailles” czimű színes történeti képet fest, Horváth János méltatja és bírálja a legújabb „irodalmi forradalmat”; Szederkényi Anna a nőknek az államok törvényeiben való jogi helyzetéről ír. A változatosan összeállított „Följegyzések” rovatban sok apróbb cikk szól hozzá az aktuális politikához és ismerteti újabb irodalmi jelenségeket. Előfizetési ára negyedévre 6 korona. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

* **Tányértalpu koma a moziban.** A magyar gyermekifjúsági irodalom egyik legnépszerűbb alakja a bundás nagy ur, a hírneves Maczkó-család jókedvű ivadéka, Tányértalpu koma, aki ime a technika vívmányaival is lépést tart. Alig szállt le a repülőgépről, máris bekukkant a moziba, egyrészt a maga mulatására, de másrészt meg azért, hogy beszámoljon tapasztalatairól kis olvasóinak és így tréfa közben taníttassa őket. Az Én Ujságom, ez a kitűnő ifjúsági lap közli most tányértalpu koma legújabb mulatságos kalandjait, amelyek a moziban estek meg vele. A vidám regényen kívül még egy másik érdekes regényt is közöl a lap, amelyet Zöldi Márton írt „Világjáró Lábas Péter” cziműen. Gerádi Viktor a tengeri csillagról írt poétikus, festői színekben fölöttébb gazdag, szép, ismeretterjesztő cikket. Móra Ferencz mondát írt Tiborcz váráról. Vig Flótás pedig humoros történetet a jókedvű piktor tréfájáról. Mézes János elbeszélése Pósa Lajos és Kun Barna versei, számos szép kép tarkítja még az Én Ujságom e heti számát. A kitűnő ifjúsági lap kiadóhivatala (Budapest, VI., Andrássy-ut 16.) készséggel küld mutatványszámot. Az Én Ujságom előfizetési ára félévre 5 korona.

* **A Nemzeti Muzéumból.** Nemrégben adtuk hírt arról, hogy dr. Réthy László külföldi tanulmányutja alkalmából a bécsi közös pénzügyminisztériumból igen értékes és ritka papírpénzeket hozott a Nemzeti Múzeum számára. Múzeumunk papírpénz-gyűjteménye a napokban ismét igen szép sorozattal gyarapodott gróf Kreith Béla gyűjteményéből. A száztizenkét darab papírpénz közül különösen említésre méltók az 1849-ben, egyes magyar városokban használt papír-szükségpénzek. Ilyenek Arad-vár, Erdőbénye, Eger városa, Húszeben, Kisszeben, Munkács, Ungvár, Komárom, Mád, Nagytolcsva, Oliszka, Rozsnyó, Sárospatak, Szabadka, Szakoleza, Szomolnok, Temesvár és Újhely különböző értékű papírpénzei.

* **Lejáró akadémiai pályázatok.** A Magyar Tudományos Akadémia pályázata közül 1912. szeptember 30-án a következő szöveggel kiírt pályatételek beküldési határideje jár le: 1. A Magyar Tudományos Akadémia 1896. október 5-én tartott ülésén elhatározta, hogy bármikor fog is gróf Széchényi Istvánnak az 3 nevéhez és működéséhez méltó életrajza, akár kéziratban, akár kinyomatva benyújtani, ennek szerzője nyolcezer korona jutalomban fog részesülni. A kéziratban benyújtott munka kiadását az Akadémia készséggel elvállalja. 2. A Magyar Tudományos Akadémia pályázatot hirdet Bezerédj István élet és jellemrajzának megírására. Az Akadémia elfogad életrajz-tervezetet is, megfelelő mutatóval. Jutalma a Bezerédj Pál adományából kétezer korona. 3. A gróf Teleki József junalomért 1912-ben versesformában írt szomorujátékok pályázhatnak. A legjobbnak ítélt pályamunka száz arany. A jutalmazott mű előadásra a Nemzeti Színház tulajdona, kiadásra a szerző marad. 4. A Farkas-Raskó-alapítványból kétszáz korona jutalom hirdetik hazafias költeményre, amely lehet himnusz, óda, elégia, ballada, költői elbeszélés, tanköltemény vagy szatíra. 5. Valamely fejezet a magyar összehasonlító mondattanból. Jutalma a Marczibányi-alapítványból 40 arany. 6. Petőfi „János vitéz”-ének hatása Arany „Toldi”-jára. Jutalma Lehr Albert alapítványából 200 korona. 7. Az állandó hadsereg története I. Lipót korától Mária Terézia haláláig. Jutalma a ma-

gyar királyi honvédelmi miniszter adományából száz darab császári és királyi arany. 8. Kivántatják a belső vámok (száraz, vízi és vásár-vámok) története Magyarországon a mohácsi vészig. Jutalma a Péczely-alapítványból ezer forint aranyban. 9. Kivántatják báró Eötvös József „A XIX. század uralkodóeszméi” czimű művének kritikai méltatása szociális, politikai és történetbölcseleti szempontból. Jutalma a Sztrókay-alapból kétszáz korona. 10. Fejtsék ki a csatornák jelentősége a hazai közlekedés szempontjából. Jutalma a Dora-alapítványból ötven arany. 11. Adassék elő a magyar államadósság története 1867. óta. Jutalma az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár alapítványából ezer korona. 12. Kivántatják a magyar botanikai terminológia és nomenclatura fejlődésének története, a honi botanika történelme fonalán, a legrégebb időktől maig, különös tekintettel Diószegi-Fazekas munkáira. Jutalma a Vigyázó-alapítványból kétezer korona. — Az 1912. év akadémiai nagyjutalom (kétszáz arany) és Marczibánya mellékjutalom (50 arany), valamint a Kautz Gyula-mellékjutalom (ötszáz korona), az 1906—1912. évközlőben megjelent társadalomtudományi munkák legjobbjainak lévén odaítélendők, az Akadémia figyelmezteti az ily munkák szerzőit, hogy műveiket 1912. december 31-ig a főtisztviselői hivatalhoz küldjék be, följegyzés nélkül, amit munkájuk kiváló vonásának tartanak. Azonban e figyelmeztetésnek korántsem az az értelme, mintha a be nem küldött munka, amelyről a tagoknak tudomásuk van, nem pályázhatna; sőt ha az Akadémia kiadásában jelent meg vagy könyvtárba már beküldött, hivatkozás történhetik arra, hogy a beküldött munkával a szerző pályázni kíván. 13. Fejtsenek ki a városi politika feladatait, különös tekintettel a közüzemek saját kezelésbe leendő átvételére és folytatására. Jutalma a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület Fáy András nevére tett alapítványából 6000 korona.

* **Jutalom népkönyvtárak kezelőjének.** A Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa 1911. november 23-iki ülésén elhatározta, hogy 1912-től kezdve évről-évre egy ötszáz koronás jutalomdíjat létesít, melyet a fenhatósága alatt álló népkönyvtárak ama kezelőjének fog juttatni, aki a reá bízott könyvtár megkedveltése és besbesben tartása körül a legnagyobb buzgóságot fejt ki s forgalom tekintetében a legszebb eredményt tudja kimutatni. E határozatot azzal a felhívással közli az Országos Tanács fenhatósága alá tartozó könyvtárak kezelőivel, hogy amennyiben emez száz koronás jutalomra igényt tartanak, erre vonatkozó leírt feltételek folyamodásukat legkésőbb folyó évi szept. hó 15-ig nyújtsák be a Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsához (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 7. szám első emelet). A folyamodásnak hiteles adatokat kell tartalmaznia a kezelőnek e minőségben eltöltött szolgálati idejéről, az általa évenként és összesen kikölcsönzött kötetek számáról és a kezelésére bízott könyvtár állagának mai állapotáról s emellett arról is, hogy ez idő alatt hány könyv veszett el, hány volt behajthatatlan, hány rongyolódott vagy piszkolódott el.

* **A kezelői tanfolyam és a vizsga.** Az igazságügyminiszter az igazságügyi tisztviselők részére kezelői tanfolyamot és vizsgát rendszerezett, hogy a tisztviselők ismereteit alaposabbá tegye. A vizsgának az is a célja, hogy a tisztviselői pályára törekvő igazolványos altszettek megrostálják, de viszont a kiválóbbak boldogulását elősegítse. Sági János „A kezelői tanfolyam és vizsga” czimű alatt könyvet írt, amely bemutatja a rendelkezéseket, leírja az első tanfolyam képét, a vizsga menetét és 300 olyan kérdést tartalmaz, amelyet a vizsgázóknak intéztek. A könyv népszerűsíti a tanfolyamot, amelyre az igazságügyi tisztviselőknek az új polgári perrendtartás életlépte után fokozottabb mértékben lesz szüksége. A könyv ára egy korona. Megrendelhető a szerzőnél: Budapest, vármegye-háza.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Egy léghajó utja.** Hamburgból jelentik: A Hansa nevű léghajó, amely röviddel éjfél előtt Friedrichshavenben felszállt és Hamburg felé vette útját, délután 3 óra 5 perczkor a hamburgi hangár előtt simán kikötött.

© **Repülőnap Hódmezővásárhelyen.** Tóth János magyar aviatikus holnap, vasárnap délután 6 órakor Hódmezővásárhelyen felszállást rendez. Tóth a városban már többször felszállt és holnap felszállása lesz az utolsó Hódmezővásárhelyen.

© **Halálos repülés.** Londonból táviratozzák: Lindsay Campbell aviatikus Brocklandnál monoplánjával lezuhant. Az aviatikus azonnal meghalt.

FŐVÁROS.

Korteszjutalom és közérdek.

— A nyár-utcai fürdő füstökádója. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 3.

A nyár-utcai Hungária-fürdő a Ringer testvérek tulajdona. Derék, hűsleges szavazógépei Ehrlich G. Gusztávnak, a kerületi törzsfőnöknek, aki éppen ezért hálából segítségükre siet törzskarával minden alkalommal, ha akár a kerületi előjáróságnál, akár pedig a fővárosnál kell ügyesbajos dolgaikat simán elintézni. A Hungária-fürdő pedig — amennyire aranybányája tulajdonosainak — annyira átka nem csupán a VII-ik kerület lakosságának, de a kerülettel szomszédos területre szeknek is, mert hatalmas füstökádó kéményei rengeteg piszkot, azonkívül pedig betegséget is terjesztenek.

A Nyár-utca szomszédságában lévő házak tulajdonosai számtalan beadványban és sokszoros küldöttségjárással kérték a hatóság beavatkozását oly irányban, hogy kényszerítsék a fürdő tulajdonosait legalább arra, hogy kormot és füstöt okádó kéményeit füstfogóval lássák el. A környék lakói nem merik ablakait nyitva tartani, lakásaikat nem szellőztetleik, ruháikat vagy ágyneműiket a folyosóra ki nem vihetik, mert lakásuk azonnal megtelik fojtó füsttel, a ruhák és fehéreneműek pedig piszkos korommal. A hatóságnál azonban mindent eligazítanak az önzetlen kerületi nagyságok és egyrészt ezért, másrészt azonban a tulajdonosok kapzsiságán mindaddig hajótörést szenvedett a lakosság széles rétegeinek ez a régi, jogos követelése.

A fürdőtulajdonosok — az Ehrlichéknek oly kedves Ringer testvérek — most legutóbb engedélyért folyamodtak a városköz, hogy fürdőjüket ismét átalakíthassák és megnagyobbíthassák. Ringeréknek ez a kérése kedden fogja a középítési ügyosztályt foglalkoztatni, ahol kapzsiságuk és fürdőjük tisztátalan és közegészségellenes voltáról kemény, de igazságos bírálatok fognak elhangzani. A bizottság tagjai — ezek közül elsősorban Szabó József — az engedély megadását ahhoz a feltételhez kívánják kötni, hogy a tulajdonosok hajoljanak meg a nagy kerület egész lakosságának jogos követelése előtt és a város kényszerítse a fürdő tulajdonosait a közérdekű újítások haladéktalan keresztülvételére. A keddi ülésen fog eldőlni, kinek a szava bír nagyobb súlyal: Ehrlich G. Gusztávé, aki kortesszolgálatot jutalmaz, avagy százezer polgáré, kik már eddig is minden lehetőt elkövettek, hogy ezen az ázsiai állapoton segítsenek — de küzdelmük eredményre nem vezetett.

(Egy kis lakásstatistika. Ha a pénzpiac helyzete — mely most némi javulást mutat — ilyen arányban tartós marad és a hirtelen beállott építkezési pangást megint friss hatósági és magánépítkezési kedv fogja felváltani, még megérjük, hogy a lakásnyomorúságot a mult keserű emlékei közé fogjuk sorozhatni. Ez kétségtelenül örvendetes momentum, noha korántsem jelenti azt, hogy enyhít a még mindig grasszáló lakás-uzsoran is. Erre vall az a kimutatás, melyet a statisztikai hivatal tesz most közzé. Az 1912. év első negyedében a fővárosban volt üres lakásokról. Az adatokból konstatálható, hogy míg az 1911. év harmadik negyedében (augusztus—november) a kislakások száma 881-ről 1147-re szökött fel, addig a negyedik negyedében csak 1026 lakás-ellenőrzés mutatkozott, amennyiben csak 1026 lakás állt üresen. Ez év első negyedében (február—március) üresen állott lakások már tetemes csökkenést mutatnak, amennyiben az üres lakások száma 1026-ról 772-re szállt alá. Ugy látszik tehát, hogy az üres lakásokban beállott jobb állapot csak futólagos természetű volt. A 772 üres lakás közül egyszobás volt 255, kétszobás 259, háromszobás 135, négyszobás 72, ötszobás 41, ötnél többszobás 18. Az üresen álló lakások legnagyobb része (80—90 százalék) Budán volt, még pedig az első kerületben. A pesti részre alig esik az üres lakások 10—20 százaléka. Az üresen álló lakásoknak az évnegyedre eső bérvesztéségét száználvanezer koronára értékeli a statisztikai hivatal.

(Mutatványok az állatkertben. A városgazdasági ügyosztály előterjesztést tett a tanácsnak, hogy az állat- és növénykertben alkalmi attrakciókat és mutatványokat lehessen bemutatni. A tanács felhatalmazást adott az állat- és növénykert igazgatóságának, hogy kiválóbb zenei vagy más attrakciókat, nemkülönben néprajzi, esetleg más mutatványokat állíthasson be az állatkertbe. Felhatalmazta a tanács az igazgatóságot arra is, hogy az ily attrakciók működése vagy mutatványok rendezése esetén az állat- és növénykert belépő díjait a csoportvezető alpolgármesternek és a városgazdasági ügyosztály vezetőjének előzetes hozzájárulásával megfelelő és előre megállapítandó mértékben felemelhesse.

(Uj közúti várócsarnok. Az I., Zugligeti- és Zalai-ut torkolatánál a közúti vaspálya társaság eddig megállóhelyet tartott fenn, amelyet különösen a Virányos-dűlői lakók vettek igénybe nagy mértékben az ottani tisztviselőtelep létesítése óta. Minthogy azonban a megállóhely közelében nincs oly hely, amely a kocsikra várakozó közönségnek menedéket nyújtana az időjárás viszontagságai ellen, a tanács a közlekedési ügyosztály előterjesztése alapján elrendelte, hogy a Zugligeti-utnak ezen a részén egy megfelelő csinosabb kiállítású faszerkezetes várócsarnokot állítsanak fel. Felhívta a tanács a budapesti közúti vaspálya társaságot, hogy e várócsarnok terveit és költségvetését készítse el és azt legkésőbb harmincz napon belül mutassa be.

Nyilttér.

Erovanban kizárótkért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Zománcz mázoló festék,

Zománcz mázoló festék, már az első bevételre teljesen fedő, alapozás nem szükséges. Zománcz keménységű s egyszerűen hidegvízzel felkavarva használható. Antiszeptikus, mérgegmentes, ideális festék belső területekre, még mázolatlan homlokzatokra, faépítményekre, cizellőpökre, kerítésekre stb. Kapható minden színárnyalatban. Költség négyzetméterenként 5 fillér. Minta-nyelv és próba-nyelv ingyen. **Carl Kronsteiner, Raktárak minden nagyobb városban.** Wien, III., Hauptstrasse 120.

MATTON/FELE
GISSHÜBLER
Természetes érvényes
SAVANYUVÍZ

NEUBAUER és SPINNER

női divat-terem
Sas-utca 1. szám alól
Az ujonnan épült bérpalotába:
IV., Váci-utca 11. sz. alá
helyeztetett át.

Ékszervásárlók figyelmébe!
mindennemű arany-, ezüst és ékszer árnyalat a legújabb nyosabban bocsátom a közönség rendelkezésére.
Zirner Testvérek utóda
Liszt Hugó 2. Pontos czimre ügyelni.
Budapest, IV., Váci-utca 2.
Kirákaíom megtckintését kérem, hol minden tárgyon a szabott ár feltüntetve van!

72-54.
Budapesti Autóipari R.-T.
Bérrautói
ÉJJEL - NAPPAL.
Garage. Javító műhely.
72-54.

KÖZIGAZGATÁS.

Uj küzdelmek előtt.

Budapest, augusztus 3.

„A leányzó nem halt meg, csak aluszik.”
Hiába szeretné az Országos Jegyzői Egyesület elnöksége a jegyzői ellenzékét eltemetni, hiába hirdeti, hogy az ellenzék sorai megbomlottak s a tábor, még mielőtt egységesen megjelent volna a küzdőtérre, máris zúllásnak indult.

Nem; az ellenzék sorai sem nem ritkulnak, sem nem bomlottak meg, sőt azok a nagy igazságok, amelyeket hirdét s amelyek győzelméért sikraszállott, a bennük rejlő erőnél fogva napról-napra nagyobb és nagyobb teret hódítanak, mert az elnökség magatartása mindjobban és jobban igazolja az ellenzék küzdelmének jogosultságát.

Az ország jegyzői karának évtizedes kívánságai jogossága vita tárgyává nem tehető; e kívánságok teljesítésének elháríthatatlan akadályai nincsenek, e kívánságokat memorandumaiában maga az Országos Jegyzői Egyesület elnöksége is sajátjává tette, ily körülmények között, hogy azok teljesítése még ma is csak a késő jövőnek zenéje: okozója nem lehet más, mint az elnökség erélytelensége, nemtörődomsége, annál is inkább, mert a kar annyi erőt adna szavuknak, hogy sulya legyen, amennyi erőt igénybe venni szükségesnek látnának.

Természetes, hogy akkor, amidőn a jegyzői kar boldogulásának, törekvései sikerének éppen drága pénzen fenntartott szervezetük vezetősége állja útját, az ellenzéki akciónak e vezetőség ellen kell irányulnia és első, legfőbb törekvésének kell lennie, hogy az a vezetőség amely nem bizonyult alkalmasnak a jegyzői kar érdekeinek megvédelmezésére, oly vezetőséggel cseréltessék föl, amely a jegyzői kar nagy erejét képes lesz a kar igazi érdekei kivására koncentrálni.

Nem személyi harc az ellenzék harca, hanem harc a jegyzők jogaiért, tisztességéért megélhetésükért s hogy e harc elsősorban a mai vezetőséget akarja helyéről, amelyhez méltatlannak bizonyult, elsöpörni, az csak szükségzerű folyamánya azon törekvésének, amely a jegyzői kar jogos kívánalmi valóra váltását célozza.

Az Országos Jegyzői Egyesület elnöksége azon legutóbbi tényével, hogy az ez évi rendes közgyűlést Kolozsvárról tartatja meg és semmibe sem veszi a kongresszus határozatát, újabb bizonyosságot tett afelől, hogy a kar elhatározásaival szemben mindig a saját akaratát helyezi előtérbe és saját taktikai érdekeinek alárendeli a kar hatalmas és egyetemes érdekeit.

Lapunk ma egy heti számában kifejtettük, hogy felfelé mely taktikai okok tették szükségessé a kolozsvári gyűlést, hogy a kép teljes legyen, most rámutatunk arra is, hogy az egyesületi életben magában is az elnökség érdekeit szolgáló taktikai szempontok vezették az elnökséget akkor, amidőn a gyűlést Kolozsvárról tartja.

A jegyzői ellenzék szerinte az országbar szétzóródva van; hívei vannak minden vármegyében, sőt a vármegyék némelyike tisztán ellenzéki hajlandóságú jegyzőkből áll, de — e dolog természeténél fogva — a jegyzői ellenzék zömét a kar kevésbé jól dotált része alkotja, mert hiszen ezek érzik legkeservesebben a mai elnökség működésének sikertelenségét és eredménytelenségét, amiből azután következik, hogy a kolozsvári gyűlés az anyagi eszközökkel kevésbé bővelkedők távolléte miatt — zártkörű lehet.

Ez is oka annak, hogy az elnökség Kolozsvárról tartja a gyűlést, mert fél Budapesten egy közgyűlés előállni, amelyre zárt sorokban felvonult volna a végsőkig elkeseredett kar.

Igy tolja az elnökség saját taktikai érdekeit a kar egyetemes érdekei elé s tart közgyűlést Kolozsvárról, amidőn Budapesten kellene döngötni a kormány kapuit, amidőn Budapesten kellene a kar százait kiállítani a fórumra, hogy sebeiket feltárják az egész ország

közvéleménye előtt s követeljék azoknak győgyítását.

Az elnökségnek mindennél elsőbbrangu kérdés pozíciójának biztosítása s mert Kolozsvárról ezt kevésbé félti, Kolozsvárról kell a rendes közgyűlésnek megtartatnia, habár nyilvánvaló, hogy ez a gyűlés a jegyzők ügyeit semmivel sem fogja előbbre vinni, mert a dolgok mai állásában csak egy Budapesten tartandó közgyűlés birna olyan súlylyal, amely ki tudná csikarni a kormánytól a jegyzők kívánságainak teljesítését.

Kolozsvárról nincs a gyűlés mellett az egész ország sajtója, Kolozsvárról nem lehet a gyűlés határozatait a jegyzők százainak kísérete mellett a belügyminiszternek vagy helyettesének átadni, nem lehet a válasz felett nyomban határozni a permanenciájában maradó gyűlésnek.

Ez mind csak Budapesten történhetik meg — azért kell tehát a gyűléssel Kolozsvárra menni, hogy ezek ne is történhessenek meg, — ne legyen módjában a jegyzői karnak a ki nem elégitó miniszteri feleletre azonnal megadni a méltó választ.

Kolozsvárról mi történhetik? Elhangzanak szép, lelkes beszédek, felolvastatnak és elfogadtatnak szép memorandumok, — azután szétoszolnak a jegyzők megint falvaikba s rábizzák az elnökségre a határozatok végrehajtását, amely azután a memorandumot át is adja a belügyminiszternek majd — az 1913. évi költségvetés aktáinak lezárása után. A miniszter ismét ad válaszul néhány semmitmondó már megszokott frázist, a jegyzői kar azután foglalkozhatik e frázisokkal, az azokra adandó feleletekkel az 1913. évi közgyűlésen és így a belügyi kormány nyer egy évet, ellenben a jegyzői kar fizikai nyomorúsága ismét meghosszabbodott egy évvel.

S mindez miért? Csak azért, mert Budapesten nincs bátorsága az elnökségnek a közgyűlés elé lépni, mivel ide előönnének az ellenzék tagjai, csak azért, mert egy budapesti gyűlésen mindjárt a miniszteri válasz után állást kellene foglalnia a kormány nyal szájában, — míg ezek a veszedelmek a kolozsvári gyűlésen nem fenyegetik, az utóbbi pedig nem is fenyegetheti.

Minden, minden, ami az egyleti életben történik, csak azt a célt szolgálja, hogy pozíciókban maradhassanak és felfelé, a jegyzői érdekek kiszámíthatatlan kárára, szolgálatokat tehessenek, amelyek részükre egyéni befolyást, aranykereszteket hoznak.

De hát csak hadd játszadozza az elnökség kisedet játékait.

Nem sokáig játszik.

„A leányzó nem halt meg, csak aluszik.”
s az ellenzék a kolozsvári gyűlésen programmot ad, a kolozsvári gyűlés után pedig befejezi az országos szervezkedés máris folyamatban lévő munkáját, hogy teljes szervezetségével támadhassa meg ezt a vezetőséget, amely a megalkuvás, a megalázódás politikáját akarja örökösíteni a jegyzői testületben, amely a maga anyagi és személyi előnyei érdekében martalekul engedi a jegyzői kar összes jogos törekvéseit, amely semmit nem valósított meg soha a maga által előterjesztett memorandumokból, hanem elárulta, cserben hagyta azokat, amidőn éreztük a hatalmasokkal harcba kellett volna szállnia, amely olympusi göggel nézi le kar társait, amely mindig, mindenkor csak arra használta ki a jegyzői kar energiáit, hogy jóvedelmét gyarapítsa, amely most, a tizenkettedik órában is játékot üz a kongresszusai, amely az egyleti életben az oligarchia uralmát tette urrá.

El fog érkezni a leszámolás órája, mert hiába bujkálnak Kolozsvárra, Budapesten is lesz közgyűlés, amely számon kéri tőlük sáfarkodásuk eredményét!

Ez a kolozsvári közgyűlés ügyes taktikai húzás, de minthogy a jegyzői érdekek kielégítésének elodázását jelenti, igazán szegyeneljük, hogy az apaság a jegyzői kar elnökségét illeti meg, mert a jegyzői érdekeknek legkörmönfontabb ellensége is büszke lehetne arra, hogy ha ez eszme tőle eredt volna.

Ez a kolozsvári gyűlés, az adott helyzetben, a kongresszus után, a legnagyobb bűn a jegyzői karral szemben, mert azonnali miniszteri válasz nem lehetvén kapható, a jegyzői

kart továbbra is bizonytalanságban hagyja, nem alkalmas a helyzet tisztázására, így arra sem, hogy utána a kar állást foglaljon s milyen büne ez azoknak, akik ezt a kolozsvári gyűlést mindezek tudatában csinálják!

A nógrád vármegyei jegyzők gyűlése.

Budapest, augusztus 3.

Nógrád vármegye községi és körjegyzői egyesülete július hó 27-én látogatott ülést tartott, amelyen több kisebb jelentőségű ügy mellett tárgyalás alá került a kolozsvári országos jegyzőgyűlés és az országos jegyzői egyesület elnökségével szemben a bizalom kérdésének ügye is.

E két ügyben a hozott határozatot szövegszerűen közöljük:

A kolozsvári gyűlés.

Pósa István elnök bejelenti, hogy a kongresszus azt határozta, miszerint 60 nap alatt, esetleg később, de mindenesetre a kolozsvári redes közgyűlést megelőzőleg Budapesten egy rendkívüli orsz. egyesületi közgyűlést tartassék, amely közgyűlés a kongresszus határozatai végrehajtásáról lenne hivatott intézkedni.

Megdöbbenéssel tapasztalja, hogy az elnökség a nagygyűlés határozatait semmibe sem véve, Kolozsvárra kitzúta a rendes közgyűlést és annak tárgysorozata szerint a kongresszus tárgyai felett messze távol az ország fővárosától, elbujva a nyilvánosság és a napi sajtó elől, akar intézkedni.

Indítványozza, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy az elnökség ezen példátlanul vakmerő önkényes intézkedése felett rosszaságát, legnagyobb megbotránkozását fejezi ki, kívánja, hogy a kolozsvári közgyűlés tárgysorozatából a kongresszus határozatai feletti intézkedések kapcsolatsanak ki, követheti, hogy Budapestre a rendkívüli közgyűlés a lehető legsürgősebben hívassék össze és azon törvényi intézkedés a kongresszus által benyújtott memorandumok kedvező és sürgős elintézése tárgyában.

A tárgyhöz szólottak: Müller Károly, Pass Gyula és többen s az elnök indítványát elfogadásra ajánlották, mire egyhangulag a következő határozat hozatott:

„Elnök indítványa elfogadtatik, a főjegyzőt utasítja a közgyűlés, hogy a határozat értelmében szerkesztendő feliratot azonnal küldje meg az orsz. jegyzői egyesület elnökségének.

A bizalmatlansági indítvány.

Csekey Sándor kazári körjegyző indítványa, hogy a vármegyei községi és körjegyzők egyesülete az Erzsébet-árvaház sorsjátékának rendezése ügyéből kifolyólag, az orsz. jegyzői egyesület elnökségével szemben bizalmatlanságának adjon kifejezést s ezen bizalmatlanságot kifejező határozat a központi elnökséggel azonnal közöltesse, — hasonló szellemű határozathozatal céljából az összes vármegyei egyesületek keresztessenek meg.

Indítványa megokolására előadja, hogy az illetéktelen sorsjátékból hozzávetőleg egymázhuzszáz korona folyt be, amelyből a jegyzők által adományozott jutalékon kívül csupán csekély 10.000 korona jutott az árvaháznak.

A sorsjáték-ügy eredményét a választmánynak csak 1912. évi március hó 30-án jelentette be az elnökség, akkor, amidőn a leleplezés az „Egyetértés”, „Az Est” és a „Közigazgatási Közlöny”-ben megtörtént. Sajtópert csupán az „Egyetértés”-ben indított az elnökség, mellőzte „Az Est”-t, mellőzte a „Közigazgatási Közlöny”-t, pedig annak szerkesztője a sorsjegyanamán kívül lapjában azt s megírta, hogy őt hallgatásáért megvesztegetni kárták, a százas bizottság ülésén nyilvánosan kielentette, hogy a megvesztegetési kísérlet az Orsz. jegyzői Bank helyiségében történt Zachár igazgató által s hogy a vesztegetési kísérletnél Jászberényi főjegyző is jelen volt.

Bizalmatlanság megnyilatkozására szolgálhat annak, hogy a számvizsgáló bizottság jelentése szerint rendezői díjakra 64.500 korona, üzérdíjakra 16.157 korona, postadíjakra 8975 korona adatott, mindezek a számok oly túlmagasak, hogy nemcsak

a lelkiismeretes takarékossgot teljesen nélkülözik, de egyenes bizonyosságúul szolgálnak a lelketlen nemtörődömség, a könnyelmi pazarlás tényének.

Még jobban megerősíti a bizalmatlanság kisarjadzott hajtását a lélekben az a körülmény, hogy a választmányi tagok közül azok, akik a választmányi üléseken mindig jelen voltak, egyáltalában nem emlékeznek, hogy a Német Györggyel kötött szomorú emlékü szerződés ott tárgyalatott volna.

Pass Gyula: Lehet, hogy tárgyalatott, de a „Községi Közlöny” összes példányait átnézve, a tárgysorozatban sehol fel nem találtam.

Csekey Sándor: Amely szerződés azért, hogy semmit se tegyenek, Német Györggyeknek 64.500 korona rendezési és 16.157 korona üzérdíjat biztosított. Mert köztudomású, hogy a sorsjegyek kilenczven perczentjét jegyzők adták el. Mindezek azt hiszem, teljesen indokolttá teszik bizalmatlansági indítványomat, amelyet kérek elfogadni.

Géczy Béla lőrinczi körjegyző: A bizalmatlansági indítványt korainak tartja, mert ezen ügyben a folyamatba tett vizsgálat még meg nem történt, indítványozza tehát, hogy az egyesület csak a vizsgálat befejezése után határozzon.

Kovács Ferenc: Nem szívesen emel szót ebben a kérdésben, nem is akarja kritikáját nyilvánítani — amely csak kemény és kíméletlen lehetne. Ismeri a vizsgálat aaktáit, tudja, hogy a döntés az elnökségre kedvező, amely ugyan megadhatja az elnökségnek a felmentvényt, de semmi esetre sem törülheti ki a komolyan gondolkozók lelkéből azt a fájdalmat, amely ehhez az eseményhez fűződik. Nem akarja irányítani a közgyűlés véleményét, csak annyit akar nyilvánítani, hogy az indítvány — amelyhez ő is csatlakozik — egy magáról jövő felmentő verdiktal találja szemben magát.

Kránitz Sándor endrefalvai körjegyző: előadja, hogy éppen most tárgyalta az Erzsébet-árvaház szubvencionálásának ügyét köre községi képviselőtestületeiben, amelyek éppen a tárgysorsjáték szomorú eredményére hivatkozással tagadták meg a hozzájárulást. A sorsjáték ügyével az elnökség a jegyzői kar tisztességén ejtett foltot, nagyon is indokoltnak találja a bizalmatlansági indítványt s azt elfogadásra ajánlja.

Pongrácz György, Nógrád vármegye főjegyzője: A most szövegen forgó kérdés ugyanis kizárólag a jegyzői kar sajátos belügye, mégis azt hiszi, hogy annak a szeretetnek alapján, amely őt a jegyzői karhoz fűzi, jogosult a hozzászólásra.

Minden társadalmi osztály törekszik a mai néhez viszonyok között érvényesülni, érvényesülését a társadalomban elérhető, megszilárdítható befolyásra építi. A jegyzői karnak ez a törekvése lett összetörve, megsemmisítve a sorsjáték szomorú eredményével, ezért nagyon is indokoltnak tartja a bizalmatlanság megnyilvánulását.

Géczy Béla: indítványát visszavonja.

Mire a következő határozat hozatott: A közgyűlés Csekey Sándor indítványát egyhangulag elfogadja, utasítja a főjegyzőt, hogy ezen határozatot úgy az egyesület elnökségével, valamint az összes vármegyei egyesületekkel közölje.

Elhalasztott jegyzőkongresszus. A Községi és Körjegyzők Országos, Központi Egyesületének elnöksége közhírré teszi, hogy az augusztus 18-ra Kolozsvárra összehívott kongresszust augusztus 28-ra halasztja el. Az elhalasztás oka az, hogy augusztus 18-a körül Kolozsvárott az Országos Méhészeti Egyesület tartja országos kongresszusát. Az új megállapodás szerint a jegyzők közgyűlésének ideje alatt a választmány augusztus 27-én kezd ülésezni, a közgyűlés pedig másnap lesz a vármegyei tanácskozási termében.

Szeged városrendezése. Szegedről jelentik: Szeged város hatósága mérnöki hivatalával nagyszabású tervet dolgoztatott ki a fogadalmi templom környékének rendezésére. A templom terveinek elkészítésével két évvel ezelőtt Schuler Frigyes műépítész bízták meg és ugyanakkor munkához látott a város mérnöki hivatala is, hogy a templom környékét a monumentális templomhoz méltóan rendezze. A templom körül

most kis, ócska házak éktelekednek — ezek maradtak meg az árvizből — és a mérnöki hivatal radikális és nagy koncepczióju terve negyvenöt ház lerombolásával egészen új városrészt akart itt emelni. A terv igen tetszett és a közgyűlés utasította is a tisztí főügyészt, hogy kezdje meg a tárgyalást a kisajátítandó házak és telkek tulajdonosaival. A tulajdonosok, azonban oly horribilis követelésekkel állottak elő, hogy azon az alapon a város még csak alkudozásokba sem bocsátkozhatik. A tisztí főügyésznek a véleménye az, hogy a városnak nincs joga a kényszerkisajátításhoz, azért egyelőre le kell mondani a városrendezésről. A tanács több tagja azonban azon a véleményen van, hogy a kisajátításra, igen, van jogozim, mert az nem a templomépítés miatt történik, hanem tisztán városrendezési szempontból. Dr. Lázár György polgármester kijelentette, hogy a nagy városrendezést most ilyen körülmények között nem fogják végrehajtani, hanem kívárik a kedvező alkalmat, amikor a kisajátításra váró területeket megfelelő áran megszerezhetik.

Kibővített anyakönyvi kerület. A belügyminiszter a Háromszék megye területén fekvő és közgazgatásilag Zabola községhez tartozó Zabola-telepet, valamint a Zágán községhez tartozó Karajostelepet anyakönyvi szempontból a papolai anyakönyvi kerülethez átesztolta.

Megüresedett községi jegyzői állások. Veperd körjegyzői a. 1600 K fiz., rapézn 80 K, fuvar és veltidij át, 160 K, szabad lakás, aug. 17-ig. Főszolgab. Sopron.

Szentmártonkúta közs. jegyzői a. 1622 K fiz. 80 K fapénz, szabad lakás kerttel, 10 hold föld és rét, 100 K korpótlék, 160 K gazdasági ügyek vezetéseért aug. 10-ig. Főszolgabiró Nagykúta.

Lupény adóügyi jegyzői a. 2000 K évi fizetés, 400 K lakpénz, aug. 6-ig. Főszolgabiró Petrozsény. Nógrádmegyer körj. a. 1600 K fiz., 300 K lakpénz, 380 K átalányok, aug. 10-ig. Főszolgabiró Szécsény.

Ludany körj. a. 1600 K fiz., 340 K lakpénz és átalányok aug. 10-ig. Főszolgab. Szécsény.

Nagylak adóügyi jegyzői a. 2735 K fiz., 336 K fapénz, 600 K lakpénz, 240 K járlatjutalék, magánmunkálatok, aug. 13-ig. Főszolgabiró Nagylak.

Betlér körj. a. 1600 K fiz., 200 K lakpénz, 231 K megállapított és 164 K reménybeli átalányok (összes javadalmak 2195 K), aug. 15-ig. Főszolgab. Rozsnyó.

Zagyvaróna aljegyzői a. 1200 K, 200 K lakpénz, aug. 20-ig. Főszolgab. Salgótarján.

Fülekelecsény alj. a. 1000 K fiz., 200 K lakpénz, aug. 15-ig. Főszolgab. Salgótarján.

Rugonfalva körj. a. (4 község) 1600 K fiz., 300 K irodaátalány, 240 K utiát., 200 K utiát., szabad lakás, szeptember 5-ig. Főszolgab. Székelykeresztúr.

Megüresedett községi orvosi állások. Magyar-Nádas körorv. a. (13 község) 1600 K fiz., négy 200 K korpótlék ötvenként, 600 K lakáspénz, 800 K utiát., rendelési díjak stb. (3 uradalom), kézi-gyógyásztár, aug. 15-ig. Főszolgabiró Kolozsvár.

Borsaujfalu, Kolosborsa és Györgyfalva körorvosi 3 állás. Mindegyik 1600 K fizetéssel, 200 K ötödéves korpótlékkal, 600 K lakpénzzel, 400 K fuvarátalánnyal, aug. 10-ig. Főszolgab. Kolozsvár.

Székelykocsárd körorvosi a. 1600 K fiz. stb., a pályázati határidő okt. 1-ig meghosszabbított, Főszolgabiró Felvincz.

TANÜGY.

= A műegyetem rektora szabadságon. Dr. Rados Gusztáv, a királyi József Műegyetem c. i. rektora folyó hó 1-én kezdte meg egy hónapra terjedő szabadságát. Távollétében Nagy Virgil műegyetemi nyilvános rendes tanár helyettesíti őt.

= A főherceg nem fizet. Pécsről jelentik: Egy év előtt élénk feltűnést keltett Mattenheim Margit tanítónő este. Az történt a tanítónővel, hogy közel nyolcz hónapon keresztül nem kapta meg fizetését az iskolaszéktől, úgy hogy a tanítónő egyenesen a kultuszminiszterhez fordult segítségért. A községi iskolaszék akkor azt vitatta, hogy Frigyes főherceg szomszédos uradalma is köteles az iskola fenntartásához hozzájárulni. Az uradalom intézősége ezt megtagadta. Ez az ügy közben az összes közigazgatási tényezőket foglalkoztatta, míg végre döntés végett a kultuszminiszter elé került. A minisztérium tegnap értesítette határozatáról Baranyamegye közigazgatási bizottságát. A határozat értelmében a főherceget a miniszter a fizetés alól felmentti, egyuttal az iskola építési költségére törlesztésére — az iskolaszék szegénységére való tekintettel — egyszersmindenkorra 5000 korona államszegély utalványozott, ezenkívül pedig a tanítónő

javadalmazásához évi 600 korona hozzájárulásra vállal kötelezettséget.

= Kitüntetett tanfériak. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király személye körüli minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztésére Göbi Imre budapesti góostai hitvallású evangélikus főgimnáziumi nyugalmazott igazgatónak a királyi tanácsosi czímet díjmentesen, továbbá Weber Rezső ugyanezen főgimnázium nyugalmazott tanárának a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, végül Pusztai József nyugalmazott martonvásári állami elemi népiszkolai igazgatótanítónak az arany érdemkeresztet adományozta.

= A pozsonyi egyetem. Pozsonyból jelentik: Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletben értesítette Pozsony városát, hogy a király július 7-én szentesítvén a Debreczenben és Pozsonyban felállítandó egyetemkről szóló törvényt, az július 26-án hatályba lépett, minélfogva felszólítja a várost, hogy az egyetem létesítéséhez felajánlott 3 millió koronás hozzájárulást fizesse be az állampénztárba. A miniszter nem kifogásolja, hogy a város a hozzájárulást 4 százalékos községi kötvényeiben szolgáltassa be az állampénztárnak azzal a kötelezettséggel, hogy a miniszter kívánságára egészben vagy részben teljes névértékkel beváltja azokat. A Ferencz József gyermekkórháznak városi közkönyvtár czéljaira való átvétele iránt a miniszter később fog intézkedni.

= A gödöllői szöveiskola. A gödöllői szöveiskola a régi, kezdetleges helyiségben is igen szép eredményt ért el az elmúlt tanévben. Az iskola Frey Róza tanárnő vezetésével átlag husz növendékkel és munkásleánnyal dolgozott. Az elkészített munkák száma következőképpen oszlik meg: negyvenkét darab kisebb-nagyobb csomózott szöveg, tizenkét darab gobelin, hatvan darab torontáli szövés, két darab skandináv szövés (Skererek) egy darab igazi gobelin. Ezek között egy körülbelül százhusz négyzetméteres szöveg a Nemzeti Kaszinó számára készült ötezer korona értékben. „Szatopluk követői Árpád előtt” című gobelint pedig Alpar Ignác műépítész rendelte meg hatszáz koronáért. A tervezés munkálataiban közreműködtek: rendes ösztöndíjas tervező s a műhelyrajzok elkészítője, Undi Karla, kivüle terveztek még: Undi Mariska, Nagy Sándorné, Frey Vili, Nagy Sándor, Remsey Jenő, Mihály Rezső, Körösfői Kriesch Aladár. A szöveiskola kiállította a múlt évben szövegeit a Műcsarnok és az Iparművészeti Társulat kiállításain és külön kiállítást rendezett Zomborban.

= A tanító mint harangozó. A kántortanítók már régóta küzdenek az ellen, hogy őket egyházi szolgai állásokra, mint harangozó, sekrestyés, kötelezzék. Legutóbb a Katholikus Tanügyi Tanács intézett felterjesztést a hercegprímáshoz aziránt, hogy tiltsa el a püspöki kar a tanítókat a szolgai teendők végzésétől. A hercegprímás most a következő leirattal válaszolt a memorandumra:

„Vonatközassal Méltóságodnak mult évi november hó 5-én kelt beadványára, melyben a Kath. Tanügyi Tanács kéri, hogy a nagym. püspöki kar tiltsa meg, miszerint a tanítók a harangozás gondozására és a sekrestyési teendők végzésére kötelezessenek, értesitem méltóságodat, hogy a f. évi április 25. és 26. napjain tartott püspöki tanácskozmány kimondotta hogy a nagyméltóságú püspöki kar a harangozás gondozására és a sekrestyési teendők ellátására a tanítókat kötelezni kívánja. Azonban, ha valamely tanító a hitközséggel ez irányban megállapodni kíván, ebben sem a hitközség, sem a tanító szabadságát nem korlátozza, hanem az intézkedést rábizza a helyi iskolaszékre. Balatonfüred, 1912. július 30. Vaszary Kolos bibornok, hercegprímás, esztergomi érsek.”

Ez a leirat ugyan már haladás a megoldás felé, de még mindig nem a teljes felszabadítása a tanítóknak.

= Magyarország a drezdai rajzkutatási kongresszuson. Az összes nemzetek óriási érdeklődése mellett tartják augusztus 12—17-ike között Drezdában a negyedik nemzetközi rajzkutatási kongresszust, amelyen Magyarország, miud eddigelő mindig, bizonyára ezuttal is igen jelentős sikereket fog elérni. Igen jelentős sikere volt eddigelő Magyarországnak Párisban, Milanóban, Bernben, Hannoverben és legutóbb Londonban, ahol az összes nemzet elől a magyar rajzkutatás hozta el a pálmát. A magyarok londoni sikerének az alapja a nemzetközi rajzkutatási bizottság mag akkor szorgalmazta, hogy a legközelebbi kongresszus Budapesten tartassék, azonban a terv keresztülvihet-

len volt, s így esett Drezdára a választás. A nemzetközi bizottság még az év elején összeült Drezdában, amelyen magyar részről Várdai Szilárd a képzőművészeti főiskola igazgatója vett részt. A bizottság ezen a ülésen elhatározta, hogy most már a legközelebbi kongresszust föltétlenül! Budapesten tartja meg, még pedig Várdai Szilárd indítványára, lat év mulva 1918-ban.

= Az iskola vakokat nevel. Aradmegyében számos iskola van, ahol a gyermekek nagyrésze mint analfabéta lép ki az élet mezejére. De hát ezen nem is lehet csodálkozni. Egy tanteremben rendszerint száznál több gyermek kinlódik. Már pedig ennyi gyermekkel nem lehet eredményt elérni. De van Aradmegyében egy iskola, ahol nemcsak a gyermekek agyát, de még a szemét is tönkreteszik. A kurtakéri iskolának csak két ablaka van. Az alacsony ablakokon oly kevés világosság nüzürődik a tanterembe, hogy ott még délben is félhomály uralkodik. A gyermekek nagy többsége a rossz világítás miatt szembajt kapott. A járási orvos energikus fellépése most talán mégis véget vet a kurtakéri vakságnak. Kettő helyett ezután négy ablaka lesz az iskolának.

= Beiratások a kassai Szt. Orsolya-rendi gazdasági tanintézetben október 1—5 napjain tartatnak meg. Fölvétnek rendes növendékül azok, akik a polgári vagy felsőbb leányiskola IV. osztályát elvégezték. Rendkívüli növendékül való fölvételhez a betöltött 14-ik életév kiyántatik meg. A beiratás díja 10 korona. Tandij z első évben 20 korona, a második évben 150 korona s a harmadik évben 100 korona. Az internátusba fölvett növendékek egyrésze kellő indokolás mellett fél-, esetleg teljes tandíjmentességet is nyerhet, amely ugyancsak szeptember 15-ig kérelmezhető.

= Szünidei főiskolai tanfolyam Salzburgban. A külföldi főiskolai hallgatók számára szeptember hó elsejétől 15-ikéig terjedőleg szünidei tanfolyam nyílik meg Salzburgban. A tanfolyamon kiváló német professzorok és szaktudósok előadásokat fognak tartani az egyetemi tanulmányokból és pedig egy a nyelvészeti, mint a történelmi és természettudományi szaktárgyakból. A tanfolyamon való részvételre meleg hangu felszólításban hívták meg a budapesti egyetemek ifjúságát.

= Kereskedelmi iskolai tanulók ösztöndíja. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter ösztöndíjakat létesített, hogy a gyakorlati életpályára készülő tanulóifjúságot a kereskedelmi iskolákban támogassa. E czélból ez év szeptembertől kezdve felsőkereskedelmi iskolai tanulók között kétszáz koronától nyolcszáz koronáig terjedő ösztöndíjakat fognak kiosztani, míg a kereskedelmi iskolai tanárképzőn 500—1000 koronás ösztöndíjakban részesülnek a kiválóbb hallgatók. A kiosztásra kerülő ösztöndíjak évenként tízezer koronáig terjednek.

EGYESÜLETEK.

(—) **Jubiláló egyesület.** A Nagybányai Jótékony Nőegyesület alapszabályait a m. kir. helytartótanács 1862. június 20-án helybenhagyva, alapját vetette Nagybánya város legrégibb jótékony egyesületének. A letűnt félszázad ennek a szerény egyesületnek annyi dícsőséget hozott, hogy büszkén tekinthet vissza nagy elődök fáradhatatlan munkájára, elévülhetetlen sikereire. Ezt a munkában és nemes jótékonyosságban eltöltött ötven esztendőtt öhajítja az egyesület az év folyamán megünnepelni, karöltve az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület kongresszusával augusztus 24—28-ig.

(—) **Az Izraelita Szünidei Gyermektelep Egyesület** tegnap délben küldte el Diósjenőre, ahol nyaralótelepe van, a szegény nyaralógyermek második csoportját, kétszáz fiut. Az egyesület közgyűlése augusztus 5-én, délután 5 órakor lesz a pesti izr. hitközség dísztermében (VII. Sip-utca 12.). A közgyűlés tárgysorozatán évi jelentés, zárószámadoók, választások és egy telep vételének ügye szerepel.

(—) **Kereskedő ifjak mulatsága.** A Kereskedő Ifjak Társulata vasárnap tartja nagy nyári ünnepélyét a Budai Polgári Lovászegyesület parkjában és termeiben (II. Marczibányi-tér). A több mint száztagu rendező-bizottság mindent megtett, hogy a sikert biztosítsa és hogy a közönség jól érezze magát. A délutáni szórakozások közül különösen a Lyra Dalkör hangversenye, a K. I. T. zenekarának szereplése, a karikadobás, stb. tarthat számot nagy érdeklődésre. Szenczáczió lesz az ezer darab szép és értékes tombolatárgy. Az ünnepély délután négy órelőz kezdődik, a hangverseny után táncz lesz reggelig.

TÖRVÉNYSZÉK

A zágrábi pör.

— A tanúkihallgatások véget értek. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 3.

A tárgyalás ötödik napján folytatták a tanúkihallgatásokat és be is fejezték. Az érdeklődés napról-napra csökken s kiderül, hogy itt egyszerű gyilkossági pörről van szó. A nekitulajdonított politikai szenczácziók elmaradtak és meglepetések sem élnkitették az egyhangu mederben folyó tárgyalás menetét.

Az első volt *Fuckar* Antal tanu, rendőrtisztviselő, Jukicsot menekülése közben fel akarta tartóztatni, mire Jukics rálőtt. Amidőn Jukics revolverét Fuckarra szegezte, ez azt kiáltotta Jukics felé: Az Istenért! Csak nem fog löni! Felemelte botját, hogy Jukics kezéből kiverje a fegyvert. Ebben a pillanatban eldőrdült a revolver, mely a tanu jobb mellén talalta. A golyó még ma is jobb vállában van. Tanu kijelenti, hogy Jukics nem látszott túlságosan izgatottnak. Látni lehetett, hogy mérlegeli, vajjon átugorja-e a sötány mentén húzódo korlátot. Továbbá teljesen nyugodtan és hidegvérrel czélezott.

Comadini Ulrik tanu, VIII. gimnázista vallo-másában a diáksztrájkról beszél és aztán Jukics-csal való érintkezéséről. Jukics egész nyiltan mondta, hogy a királyi biztost el kell tenni láb alól, Jukics gyakran hivatkozott Hofrichter esetre is és azt mondta, ennek módszerét kell követni Tanu egy összejövetele az monlta, hogy ha a rendszer rossz is, nem kell mindjárt annak rossznak lennie, aki a rendszert képviseli. Erre Jukics rákiáltott, hogy egyáltalában nem kellett volna eljőnnie. Jukicsnak az a szckása, hogy aki nem hajol meg feltétlenül nézete előtt, azt lelövessel fenyegeti. Tanu jelenlétében csak egy ízben szolt a merényletről. Szólo azonban e szavaknak semmiféle jelentőséget nem tulajdonított és később egészen megfélekezett róluk. Jukicsot tanu túlságigzott idegzetü embernek tartja.

Badalics, egyik vádlott, kéri annak megállapítását, hogy a diáksztrájkra vonatkozó ismert bro-súra nem az egész diákság müve volt, hanem csak Jukics és Cesarecs voltak annak szerzői, akik önállóan cselekedtek.

Vrkics József tanu jelen volt, midőn Jukics a Strossmayer-sétányon át menekült. Ujabb részletre tanu már nem emlékszik.

Huber Tivadar tanu eleinte vizsgálati fogságban volt, később szabadon bocsátották és most tanuként hallgatják ki. Nem esketik meg. Huber Jukics-csal egy ideig érintkezett, Jukics eleinte egész értelmesnek tünt föl előtte, mert középiskolai tanuló irányában egész helyes magatartást tanusított, azt mondván nekik, hogy inkább szorgalmasan tanuljanak, semmint politikával foglalkozzanak. Csak később változott meg Jukics és ekkor igyekezett a középiskolai tanulókat a fölforgatásnak megnyerni. A bán elleni merényletről Jukics tanuk előtt beszélt, épp úgy Stenievod köztársaságról. Tanu ezeket a fantazmagóriákat nem vette komolyan. Általában Jukics reá intelligens, de rendkívül izgékony ember benyomását tette, aki a legesekélyebb nézeteltérésre mértéketlenül izgatott lett, Jukics igen következetlen is volt.

Radics János tanu eredetileg szintén vizsgálati fogságban volt. Őt sem, mint valamennyi tanut, akik eleinte vizsgálati fogságban voltak, nem hallgatják ki, Jukicsot tanu még Szerajevóbból ismeri, ahol Jukics-csal és Narancsics vádlottal egy szobában lakott. Jukics, tanu szerint, könnyen izguló ember volt.

Radics János tanu továbbá azt vallja, hogy Jukics Narancsicsot egyszer tetteleg inzultálni akarta, mert Narancsics ellentmondott neki. Tanu az ügyész több kérdésére megtagadja a választ és azt állítja, hogy nem emlékszik pontosan, dr. *Prebeg* védő kérdéseire, ellenben pontosan és határozottan válaszol. Tanu azt állítja, hogy a vizsgálati fogságban éheziettek és valóságilag kínozták.

Quijic vádlott elmondja, hogy Jukics egyszer közölte vele, hogy azon számos beszéd miatt, melyeket Beigrádban kellett tartania, egy csont nőtt a nyelve alatt, melyet meg kell operálni. Később azután mindig egy ujnyi csontot hordott magával, amelyet mindenkinek megmutatott, Jukics ily esetekben egészen bolond ember benyomását tette.

Elnök: Ha ön Jukicsot bolondnak tartotta, miért nem tette följelentéssel ezt az embert egészen ártalmatlanná?

Vádlott: Azt hittem, hogy soha sem fog eny nyire fejlődni a dolog.

Neidhardt vádlott hasonló közléseket tesz a merénylőről.

börtáskába rakva vitték magukkal, azon az uton, amelyen jöttek és reggel kapunyitás után feltűnés nélkül eltávoztak. Az elloptott ékszerek pontos értéke 28.300 korona volt. Az egyik betörőt, Braun Miksa lakatos megvádolja ezenkívül az ügyészség még a zsarolás büntetével is, mert egy alkalommal Kapajesik Paula fodrásznőt, akinek Braun lakatos munkát végzett, azzal fenyegette meg, hogy ha követelését nem fizeti meg, megöli. Egy más alkalommal bortal meg is verte Braun az adós fodrásznőt. Mind a négy terhelt tagadja, hogy része lett volna a betörésben. A kir. ügyészség azonban a megtalált bűnjelkekből és a tanukkal bizonyított előkészületi cselekményekből bizonyítottan látja bűnösségüket. A terhelték közül az elsőrendű vádlott védője, dr. Lengyel Zoltán utján kifogásokkal élt a vádirat ellen. A kifogásokat az őszszel tárgyalja a büntető törvényszék vádtanácsa. Az ügyészség a főtárgyalásra 35 tanu beidézését kéri.

SPORT.

() A kottlingbrunni versenyek tizenkettedik napjának eredménye a következők:

I. Háromévesek eladó gátversenye. Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Szemere M. sm *Látatlan* (Smutny), 2. Gr. Zichy B. sm *Günstrelli* (Fries), 3. Péchy A. pm *Merengő* (Aylin). Futottak még: Netter Kaefer, Remus, Répa. Könnyen hat hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:21, 20:27, 30.

II. *Gutensteini* díj. Díj 5000 korona. Táv 1400 méter. 1. Badesco Gy. 66 sk *Ambrosine* (Smejda), 2. Capt George 46 pk *Alpenrose* (Varga), 3. Geist G. 46 sm *Re-Contra* (Janek). Futottak még: Whisky, Bánk-bán, Granville. Küzdelem után háromnegyed hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:54, 20:34, 26.

III. *Kétévesek eladóversenye*. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Dávid E. pk *Izus* (Baluska), 2. Mr. Redgray stpk *Vendetta* (Schuster), 3. Zangen I. pk *Diamantine* (Szilágyi). Futottak még: Columba, Agrár, Rothe Resl, Marokkó, El Kantara, Follia. Erős küzdelem után fejhosszal nyerve. Holtverseny. Tot.: 10:107, 20:50, 41, 74.

IV. *Leccsdorfi* díj. Díj 6000 korona. Táv 2000 méter. 1. Gr. Zichy A. 36 sk *Grif* (Gulyás), 2. Hg. Festlich 46 pk *Verona* (Pretzner), 3. Badesco Gy. 36 pk *Seagull* (Szenté). Futottak még: Au, Elegie, Bathilde, Grasse, Lira. Biztosan egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:39, 20:28, 38.

V. *Wiener Neustadter*-handicap. Díj 3000 korona. Táv 1200 méter. 1. Br. Springer G. pm *Aides* (Carlske), 2. Mr. Brown pk *Hadd* (Pretzner), 3. Lov. Landau H. sm *Lieblös* (Gulyás). Futottak még: Masina, Irving, Hungaria, Kakuk, Bowli. Könnyen két hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:38, 20:35, 39, 48.

VI. *Gátverseny-handicap*. Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Szemere M. 36 pm *Jösste* (Smutny), 2. Br. Rothschild J. 36 sm *Governor* (Aylin), 3. Badesco Gy. 56 stpk *Plutokrat* (Paul). Futottak még: Samuela, Beggar, Carrière, Casserole. Könnyen egy hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:28, 20:28, 33, 52.

VII. *Háromévesek eladó-handicapja*. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. Táv 1000 méter. 1. Nowotny L. pk *Jeanne d'Arc* (Winkfield), 2. Badesco Gy. sk *Chinin* (Smejda), 3. Zangen I. pk *Fagyöngy* (Szilágyi). Futottak még: Katapila, Du, Ivoire, Almanza, Fair play, Nótárius, Orom, Inezi, Gyöngyvet. Könnyen egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:41, 20:38, 60, 61.

Az utolsó nap talán valamivel értékesebb lesz, mint amilyen az utóbbi hétköznapi programok. A 20.000 koronás *Schlössli* díj lesz a főszám. A verseny távja 1200 méter s hat résztvevője közül három a Helenenthaliban is résztvett telivér lesz. Mi úgy gondoljuk, hogy *Go-ahead* sokkal jobban fog szerepelni a hosszabb távon s így *Irnok* előtt várjuk a célnál. A *Husarentempeli* gátversenyben háromévesek kerülnek össze. *Monte-Carlo* és *Jonathan* várhatók elől. A *Mödlingi* handicap mértföldjén igen jól van képviselve a Dreher-istálló, azonban nagy esélye van *Ferdusi*-nak és *Sarasata*-nak is. Az *Anninger* akadályverseny 4800 méterén *Nena Sahib*-nak, *Mini*-nek, *Son of Nun*-nak és *Samuela*-nak van esélye. Jelöltjeink:

- I. *Pride of Gomba*—*Sacher*.
- II. *Monte-Carlo*—*Jonathan*.
- III. *Adamello*—*Koppantó*.
- IV. *Go-ahead*—*Irnok*.
- V. *Dreher-ist.*—*Ferdusi*.
- VI. *Mimi*—*Samuela*.
- VII. *Magánzó*—*Imi*.

() **Atlétikai és tornaverseny.** A Nyári Testedző Egyesülete folyó hó 11-én rendezendő atlétikai és tornaversenye iránt nagy az érdeklődés. A fővárosi egyesület javarésze már leadta nevezéseit. Az idő rövidsége miatt ajánlatos, hogy azok az egyesületek, amelyek nevezéseiket még nem küldték be, azt mielőbb beküldjék.

KÖZGAZDASÁG.

Az osztrák Länderbank támadása a magyar biztosítási ügy ellen.

Budapest, augusztus 3.

Ennek a tudósításnak a keretében egy igen érdekes és jellemző esetről lesz szó. Egy osztrák bank támadása, betolakodása, sőt valóságos betörése ez a magyar biztosítási intézmény ügykörébe. Az eset annyira kinos és annyira magán viseli ennek a telhetetlen osztrák intézetnek minden jellemző üzleti sajátosságát, hogy napfényre kell hozni már csak azért is, hogy a magyar intézetek okuljanak a példán és óvakodjanak ezektől az osztrák intézetektől, a melyeknek fő vágyuk, hogy rátegyék a kezüket minden jól jövedelmező magyar vállalatra.

Számos takarékpénztárunk és részvénytársaságunk van, amelyek az osztrák tőkétől függenek és Ausztria egyes pénzintézetei valóságos poráron tartják a magyar pénzintézetek egy részét. Ez ellen szót sem lehet emelni akkor, ha az osztrákok pénzintézeteiket alapítanak Magyarországon és ezzel támogatják a magyar ipart és kereskedelmet. Ez csak elősegítene azt, hogy itt tüke, olesó, becsületes pénz legyen és bármilyen eredetű legyen a tüke, ha itt érvényesül a magyar közgazdaság javára, ez csak az országra előnyös. De hogy magyar pénzen, magyar fáradsággal felvirágoztatott üzletekre tegye rá az osztrák a kezét akkor, amikor az illető intézet már a saját erejéből naggyá lett, ez ellen tiltakozni kell. Ez az eset, amelyről szó van, a legnagyobb brutalitások egyike, amely közgazdasági életünkben előfordulhat.

Arról van szó, hogy az osztrák *Laenderbank* tanácskozásokat folytatott Budapesten egy előkelő pénzintézzel arra nézve, hogy vásároljanak a *Laenderbank* részére minél nagyobb számban *Első Magyar Általános Biztosító Társaság-részvényeket*. A *Laenderbank* szándéka volt, hogy ebbe a társaságba a szó szoros értelmében beleüljön. Az illető magyar pénzintézet azonban ezt a tervet teljesen kivihetetlennek tartotta és ekkor a *Laenderbank* egyik igazgatója, aki e miatt napokon keresztül Budapesten tartózkodott és nagy fáradsággal a biztosító részvénytársaság részvényesei után kutatott, egy előkelő tőzsdébizományos czéggel lépett érintkezésbe s ez a cég a missziót vállalta.

Ekkor kerültek tárgyalás alá a részvényvásárlás módzatának részletei. Az illető tőzsdébizományos cég a tőzsdén való részvényvásárlást ellenezte és ajánlotta, hogy magánkézből vegyék a részvényeket, mert a tőzsdén való tömeges vásárlás olyan hosse-irányzatra terelhetné a biztosító társaság részvényeit, hogy azok horribilis magaslatra emelkednének. A tőzsdébizományos cég a részvények árát 18.500 koronában fixirozta és azt kötötte ki, hogy a *Laenderbank* ezen az összegben annyi részvényt köteles átvenni, amennyit a tőzsdébizományos cég szállít. (Meggjegyzendő, hogy a részvények most 16.600 koronán állanak.)

A már elkészített és aláírásra váró szerződés ezen hiúsult meg. A bank csak olyan feltétellel akart beleegyezni, amely szerint csak a mostani árfolyamot, — esetleg valami jutalékkal együtt — fizeti és 18.500 koronát részvényenként csak akkor fizet, ha a tőzsdébizományos cég teljes számu megkívánt részvényeket szállítja. Ennyibe maradtak a tárgyalások július hó elején és azóta újabb tárgyalások nem voltak.

Ezek a sorok bizonyára alkalmasak lesznek arra, hogy ez az osztrák manőver végképen meghiusuljon.

A pénzpiacról. Nyár derekán, a legnagyobb kánikulában olyan feszült a pénzpiac, amilyen más években csak őszszel, a termés teljes betakarítása után szokott lenni. Ha ma ilyen sivár a pénzügyi helyzet, milyen lesz két hónap múlva, amikor a gabona és a szőlő-termés értékesítésére kerül a sor. A pénzpiac minden faktora érzí a helyzet abnormalitását s ezért ugy igyeksenek berendezkedni, hogy a nagy pénzügye ne találja őket készületlenül. A nagy pénzintézetek koncentrálják tőkéiket

s nagyon megnézik, kinek hiteleznek. Az óvatos hitelpolitika eredménye, hogy a fővárosi pénzintézetek állandóan akkora nagy készpénz-készlet fölért rendelkeznek, amely összegeket különben kamatozatlanul nem szokták pénzintézetekben hevertetni. Az Osztrák-Magyar Bank heti kimutatásaiából is kitűnik, hogy pénz van, mert a zárókövetelések állandóan nagyobbak, mint például a múlt évben. Most, a hónap elején valamivel kedvezőbb a helyzet. Azonban ez a jövőt illetőleg vérmes reményekre nem jogosít föl, mert az ultimó után mindig több pénz szabadul föl, mint amennyi az esodékeség s így ez a javulás csak látszólagos. A magánkamatláb állandóan 4¼—4½ százalék között van, ami azt mutatja, hogy külföldi pénzajánlat nem igen van s a magánforgalomban is majdnem olyan drága az eszköpt, mint a jegybanknál. A deviza kurzusok nem mutatnak változást, sem lefelé, sem fölfelé. Az érmeperitás fölért megállapodtak s a jelenlegi helyzet után ítélve, magas árfolyamukat meg is fogják tartani. Vidéki intézetek visszszámítolási hitele 6½—6¾ százalék körül van, de gyakran a 7 százalékot is eléri. De emellett a kamatláb mellett sem nyer a vidéki hitelintézetek igénye kielégítést. A járadékpiaczon ismét megfordult a hangulat. Az árfolyamok lefelé tendálnak, ami nem is csoda, tekintettel a nehéz kül és belpolitikai helyzetre. A négyszázalékos magyar koronajáradék mai zárókurzusa 87 korona 20 fillér.

Debreczen új postapalotája. Évek óta nagy a panasz a debreczeni közönségnek amiatt, hogy a postahivatal egy ócska házban van, melyben a hivatali helyiségek szűkek és piszkosok. A nagyváradi posta-igazgatóság régóta folytat tárgyalásokat a várossal az új postapalota építése ügyében, eddig azonban a kész tervek kivételét késett. Tegnap érkezett le *Beöthy* László kereskedelmi miniszter válasza az iparkamarának hozzá intézett felterjesztésére és ebben kilátásba helyezi, hogy a postapalotát a *Piac-utcai* mostani telkén fel fogják építtetni, a vámhivatalok céljaira pedig a pályaudvaron fognak nagyobb építményt emelni.

A bankok nem folyósítanak jelzálogos kölcsönöket. Nem egyszer emlékeztünk meg már arról, hogy a záloglevél kibocsátó intézetek a záloglevélpiac teljes pangása miatt jelzálogos kölcsönöket csak igen kis mértékben folyósítanak. Új kibocsátások fölvételére a pénzpiac egyáltalában nem alkalmas, mert sem idehaza, sem pedig a külföldön papírjainkat elhelyezni nem tudjuk, sőt a külföldön már régebben plazsirozott papírjaink is tömegesen jönnek haza. A záloglevélpiac ilyen szomorú állapota teljesen megakasztotta a jelzálogos kölcsönök folyósítását úgy, hogy ma a fővárosi pénzintézetek egyáltalában nem folyósítanak záloglevelés kölcsönöket. Az utcaikon félig fölköpült házak mutatják, milyen sivár a pénzügyi helyzet. A pénzintézetek még azokat a kölcsönöket sem folyósítják, amelyeket már az illető intézet igazgatósága megszavazott. Néhány hónap előtt ugyanis még erős volt a remény pénzügyi körökben, hogy a pénzpiac a tavasz végére szokott képét nyeri vissza. Elmúlt azonban a tavasz, sőt már nyár derekán vagyunk, de a pénzpiac egyáltalában nem enged merevségéből. A bankok kénytelenek a jelzálogos kölcsönök folyósítását beszüntetni, mint-hogy a várható pénzügyi feszültség nem jogosítja fel a bankokat arra, hogy a záloglevélpiac kedvezőbb alakulását reméljék. A jelzálogkölcsönüzlet teljes pangását különben az is mutatja, hogy a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* most közzétett félévi mérlegében a jelzálogüzletben kimutatott nyereség csak 14.000 koronával haladja fölül a megelőző félévit, jöllehet egy évvel ezelőtt ez a nyereségtöbblet 88.000 korona volt. De ez a 14.000 korona nyereségtöbblet is leolvad kellő értékére, ha tekintetbe vesszük, hogy az ilyen válságos időben az eféle nyereségtöbblet hány tartalékszám-láról hozzák át úgy, hogy végeredményben világos, hogy a *Kereskedelmi Bank* az első félévben a jelzálogüzletével nem ért el fényes eredményt.

A peronospora terjedése. Az ampelologiai intézet közli, hogy a július 27-étől augusztus 2-ig beérkezett peronosporás vizsgálati anyag alapján a peronospora megjelenését több járásban állapította meg. Az időjárás a fentjelzett időközben inkább kedvezett a peronosporának, semhogy tovább terjedését meggátolta

volna, amennyiben néhány száraz meleg naptól eltekintve, elég gyakoriak voltak az apróbb helyi zivatarok és átynuló apró permeteges esők. Mithogy pedig az időjárás általában helyzet még most sem állapotott meg annyira, hogy tartósan száraz és meleg napokat tenne valószínűvé, a peronospora tovább terjedésének természetes megakasztása ezidőszert még alig várható. A rézkénporral való védekezésnek, amely úgy az Oidium, mint a Peronospora ellen oltalmazza a fűrdőt, legerélyesebb folytatását ajánlja még augusztus közepéig az ampelológiai intézet. Ezeknek a közléseknek teljessége kedvéért arra kéri az intézet az ország valamennyi szőlőgazdáját, hogy mielőtt a peronospora vagy bármely más szőlőbetegség csak nyomokban is mutatkoznék, haladéknélküli küldjön be az intézetbe vizsgálati anyagot a beteg növényrészekből még akkor is, ha egyébként maga is felismerne a bajt és az ellene való védekezéssel tisztában lévén, nem óhajtana igénybe venni az intézet külön tanácsát. A küldéshez portómentes borítékot és a védekezéshez utmutatást bárkinek díjmentesen küld az intézet (Budapest, II., Debrői-ut 15.), aki eziránt hozzáfordul.

Anglia és a brüsszeli cukoregyezmény. Nagy feltűnést keltett az egész nemzetközi közgazdasági világban Angliának a brüsszeli cukoregyezményből való kilépése. A konvencziót annak idején Anglia ösztönzésére éppen azért kötötték meg, hogy a nyugatindiai birtokok érdekeit megvérijék. A kormány mostani lépésével meglazul a kötelék a Birodalom és Nyugatindia között és a gyarmatokat egyenesen az Egyesült-Államok karjaiba kergetik. Glasgovi távirat szerint Anglia visszalépése az egyezménytől, a glasgovi és nyugat-skóciai cukorkereskedőket erősen nyugtalanítja. Azt állítják, hogy a kormány eljárása súlyosan károsítja őket. A cukorárak azonban meg vannak elégedve, mert a mostani árak lényeges csökkenését várják. A cukorfinomítók azon a nézetben vannak, hogy a régebbi állapothoz való visszatérés tönkre fogja tenni a brit cukorfinomítást, mert prémium-cukorban óriási készlet lesz. Hogy az egyezményre milyen hatással lesz Anglia visszalépése, azt egyelőre nem lehet tudni. 1902-ben kötötték az egyezményt, mert Chamberlain az európai cukorra büntetési vámot akart kivetni. Azóta a helyzet változott, mert a cukorfogyasztás nagyon megnövekedett és Anglia rá van utalva az európai cukorra. A brüsszeli konvenczió fentartása főleg attól függ, hogy Oroszország mit fog tenni. Ha Oroszország kilépne, akkor nagyon kétségessé válik az egyezmény további fentartása. Ha azonban az egyezmény mégis fennmarad, akkor a cukorpiac helyzete nagyon kevésbé fog változni. Anglia kilépése mindenesetre jelentős mozzanat a konvenczió sorsában és az érdekelt államok legközelebb Brüsszelben értekezletet tartanak ebben az ügyben. 1913. szeptember 1-ig még van idő és addig elő lehet készülni a megváltozott helyzethez való alkalmazkodásra is.

Az új adótörvények és a pénzügyintézetek. Az új adótörvények némely intézkedései komoly aggodalmakat keltenek a pénzügyintézeteknél, amely aggodalmaknak nagy része azokon a látszólagos elmentmondásokon alapszik, amelyek nélkül olyan nagyszabású alkotás, mint aminő az új adótörvények, alig képzelhető el. A Magyarországi Pénzügyintézetek Országos Szövetsége azon fáradozik, hogy minden felszínre jutott kérdésben megadja tagjainak a szükséges felvilágosításokat. A Szövetség adóügyi osztálya dr. Berényi Pál igazgató vezetésével már elkészítette az őszi adókurzusok tervét, megállapítva azt az időpontot, amelyben azokat az egyes vidéki városokban a Szövetség rendezti. A Szövetség kötelekéhez tartozó jelzaloglevélkibocsátó intézetek a jövedelemadóról szóló 1909. X. t. 12. szakaszának 10. pontjában engedélyezett levonások iránt viseltetnek a legnagyobb aggodalommal; egyrészt attól tartanak, hogy a pénzügyminisztérium a végrehajtási utasításokban elvonja majd azoknak a jelzalogleveleknek és az ezekkel azonos természetű kötvények kamatjövödelmének az adómentességét, amelyek a kibocsátó intézet társzabályában, vagy biztosító alapjában vannak; másrészt az is aggasztja őket, hogy ez a kedvezmény majd megszorítja a biztosító alapokban a saját kibocsátásokat és ez a körülmény befolyással lesz a záloglevelek kelendőségére. A Szövetség megnyugtatta a jelzaloglevél kibocsátó intézeteket, hogy az egyik félelem épp oly alaptalan, mint a másik. Az 1889. XXX. t. c. körüli záloglevelek az 1896. V. t. c. -ben, az 1897. XXXII. és 1898. XXIII. t. c. -ben körüli kötvények kamatainak adómentességét a törvény állapítja meg és az új adótörvények országgyűlési tárgyalása alkalmával maga Wekerle Sándor akkori miniszterelnök fejtette ki, hogy minő alaptalan a jövedelemadótól

féltetni értékpapírosaink külföldi kelendőségét. Mivel pedig a fentebb idézett törvényezikkekben felvett értékpapírok kamatainak adómentessége abszolút, meg kellett azt azok javára hagyni arra való tekintet nélkül, hogy a forgalom tárgyát képezik-e már, avagy mint kibocsátott értékek az intézetek társzabályában vagy biztosító alapjaiban vannak. Ezáltal a kormány éppenséggel nem akart kedvezni annak, hogy a jelzaloglevélkibocsátó intézetek a saját kibocsátásaikkal tömjék meg biztosító alapjaikat.

A Központi Hitelbank és a Karánsebesi Faipar. A szomorú véget ért Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankjának július 21-én megtartott közgyűlésén az igazgatóság meglehetősen optimisztikus hangon nyilatkozott az intézetnek a Karánsebesi Faipar Részvénytársaságnál vállalt érdekeltiségről. A részvényesek egy része már akkor is megütközéssel és némi kétkedéssel fogadta a vérmes reményekre jógosító igazgatósági bejelentést és akadtak többen, akik ott nyíltan kifejezést adtak annak a véleményüknek, hogy a Karánsebesi Faiparnál vállalt érdekeltiség egy hajítófát sem ér. Az idő a pesszimiztikusoknak adott igazat, mert a Karánsebesi Faipar Részvénytársaság, mint megirtuk, csödbe ment — és mint értesülünk — olyan kicsiny a csödvagyon, hogy abból még az első helyen sorozott követeléseket is nehéz lesz kiegyenlíteni; a Központi Hitelbanknak 3.28 millió koronát kitevő folyószámla tartozására pedig alig kerülhet sor. Így a részvényesek, amelyek 723 vidéki intézet sorából kerülnek ki, alig jutnak valamihez. Az intézetnek ugyanis a 10 millió koronás alaptőke mellett 7 millió koronán felül van a vesztesége, melynek felét a Karánsebesi Faiparnál ért veszteség teszi. Ha a veszteség másik fele is ilyenfajta, akkor a Központi Hitelbank valóban gyönyörű elveket vallott a kihitelezés terén.

Országos kukoriczakiállítás. Az OMGE. által 1913. márczius hónapjában rendezendő I. országos kukoriczakiállítás sikere érdekében a legnagyobb propaganda indult meg, melynek eredményeképp már eddig is igen sokan jelentették be részvételüket a kiállításra. Több termelő mutatja be a kiállításon a kukoriczatermelés körül elért kísérleti eredményeket, melyek részben arra vonatkoznak, hogy a műtrágyafélék s általában a trágyázás miként befolyásolják a termés eredményét, részben pedig arra, hogy egyes vidékeken, mely kukoriczaféléseggé vált be leginkább. Kísérletek indultak meg ezenkívül olyan irányban is, hogy a kukoricza házikezelés, majd feles- és harmadlagos mivelés mellett milyen termést hoz.

Amerika gazdagsága. Mintegy két esztendő óta nem kevesebb, mint 800 hivatalnok dolgozik a fáradságos munkán és munkájuk el fog tartani még legalább egy esztendőig, hogy megállapítsák az Egyesült-Államok gazdagságát. Az a férfiú, a kinek körültekintő felügyelete mellett ez a fontos és nagy gondosságot igénylő munka folyik, L. G. Powers, a statisztikai hivatal egyik főtisztviselője, akinél többet senki sem tud a világ eme leg gazdagabb országának természeti kincsei felől. Powers azt mondja, hogy a legközelebbi kimutató végösszege minden kétséget kizárólag el fogja érni a 150 billió dollárt. Az 1900. évi kimutatásban az Egyesült-Államok vagyona 90 billió dollárra volt becsülve, 1904-ben az összeg 104 billió dollárra emelkedett. Mindéből világosan kitűnik, hogy az ország gazdagsága az utolsó 12 esztendő alatt óriási mértékben megszorodott. A statisztikai hivatal főtisztviselője szerint a becslések a mezőgazdasági és ipari vállalatok eléggé pontos becslési adataira vannak alapítva. Mindezek a vagyonok az utolsó 10 esztendő alatt megkétszereződtek. Kalifornia államnak mezőgazdasági értéke, illetve vagyona, ezalatt az évtized alatt száz százalékkal növekedett. Powers rendkívül nagy érdeklődéssel viseltetik a városok közigazgatási problémái iránt s főképen azt szeretné elérni, hogy olyan egyetemes számvevőségi rendszert létesítsenek, amelyet valamennyi város a magáévá tethetne.

Pályázat erdészeti ösztöndíjra. Az Országos Erdészeti Egyesület Bodó Albert alapítványából pályázatot hirdet egy 800 koronás ösztöndíjra. Az ösztöndíjra pályázhatnak az egyesület tagjainak olyan szegénysorsú és jó előmenetelű fiai, akik az erdészeti pályára készülnek s szaktanulmá-

nyaikat a selmeczi erdészeti főiskolán akarják elvégezni. A pályázati kérvényeket augusztus hó 15-éig az egyesülethez (V., Alkotmány-utca 6.) kell benyújtani.

Rossz a gyümölcstermés. A kecskeméti gyümölcs piac megszokott forgalma, mint az az áprilisi és májusi fagyok után előre látható volt, hihetetlenül alul maradt a hasonló csapású évek forgalmán is. A híres kajsi barackból, ami csekély a piacra került, horribilis áron kelt el, különként 1.20—1.40 koronáért. Ez idő szerint a nyári aszaló szilva és nyári alma kerül piacra, azonkívül a sárga dinnyében meglehetősen termés van. Általában dinnyében az idén szokatlanul nagyobb mennyiségre számítanak a piacra. Ugyanez áll az őszi és téli almatermésre is, mely bár két évenként hoz termést, de az idei termőfákat még virágzás előtt érte a fagy s így nem okozott bennök nagyobb kárt.

Csődök. A vidéken: A debreceni törvényszék-nél Klein Béla ottani lakos ellen, Csödbiztos Nagy Elemér törvényszéki jegyző, tömeggondnok dr. Hódy Béla, helyettes dr. Schwartz Arthur. Bejelentési határnap október 1. — A szekszárdi törvényszék-nél Bettvár Béla bonyhádi lakos, mint az Ernel Adolf bejegyzett cég tulajdonosa ellen, Csödbiztos dr. Bures Lipót törvényszéki jegyző, tömeggondnok dr. Schwartz Antal bonyhádi, helyettes dr. Müller Ferenc szekszárdi ügyvéd. Bejelentési határnap október 1. — A komáromi törvényszék-nél Grünwald Lajos ottani posztókereskedő ellen, Csödbiztos dr. Gál László törvényszéki bírő, tömeggondnok dr. Löwy Győző, helyettes dr. Raab Mihály. Bejelentési határnap szeptember 15. — A szegedi törvényszék-nél Otott István ottani kereskedő ellen, Csödbiztos Lehoczky Károly törvényszéki jegyző, tömeggondnok dr. Lippay Lajos, helyettes Kövessy Gyula. Bejelentési határnap aug. 31. — A temesvári törvényszék-nél Klein Dávid ottani kereskedő ellen, Csödbiztos dr. Menczer Rezső törvényszéki bírő, tömeggondnok dr. Billitz Lipót, helyettes dr. Révész Ferenc. Bejelentési határnap augusztus 31.

Az új tátrai vasút. Ótátrafüredről jelentik: Ma nyílt meg a Csorba-tóhoz vezető villamos vasút, amely 1350 méter magasságra emelkedik. Tátrafüredről most már négy irányba vezet villamos vasút, még pedig Poprádfelkára, Tátralomniczra, a Tarpataki vízeséshez és a Csorba-tóra. A tátrai villamosvasutak eddig kiépített vonalainak hossza 39 kilométer.

Védekezés a torgomba ellen. Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter az ország déli felében több helyen fellépett torgomba (Ophiobolus graninis Sacc) a károsításai folytán, mint a Pol. Ért. jelenti, intézkedett, hogy azok a védekezési eljárások, amelyek lehetővé teszik, hogy ennek a káros élősdinek fellépése és elhatalmasodása mellőztessék, minél szélesebb körben köztudomásra hozassanak. E célból a magyar királyi növényélett- és kórtani állomás által szerkesztett ismertetés szövegét az érdeklődő gazdák között való szétesztés céljából kellő példányszámban megküldötte a magyar királyi gazdasági felügyelőségeknek és a gazdasági tudósítóknak.

A közös legelő. Fölmerült esetből kifolyólag elvi határozatban mondotta ki a földművelésügyi miniszter, hogy az 1894. évi XII. t. c. 6. szakaszának hatálya alá tartozó közös legelő jellegének megállapításánál a telekkönyvi és kataszteri adatoktól való eltekintés mellett, csak a hosszabb idejű közös birtoklás és használat tekinthető döntőnek.

Fizetésképtelenségek. Nagyváradról jelentik Havas Béla ellen a törvényszék megnyitotta a csödt. Havasnak két üzlete is volt Nagyváradon és régóta küzd fizetési zavarokkal. Klein Sándor és Vilmos nagykereskedők fizetésképtelenséget jelentettek. A cég egyezsége törekszik, amely valószínűleg sikerülni is fog, minthogy még júliusban 40.000 koronát fizetett ki érte. Érdekes, hogy hat éve áll fean üzletük és öt vidéki városban állítottak fel fiókot. Nagyváradon két ingatlanuk is van. A Nagyvárad Művelődésügyi csödt. kért maga ellen. Ezen kívül még a városi védegyelet a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Gerő Bernát és fia Budapest, Kigyó-tér 1.; Rubig Sándor Érsekújvár; özv. Veisz Ödöné Kiskunmajsa; Gyüre Bernát Királyhelmec.

Állatbiztosító szövetkezeti mozgalom. Hogy a földművelésügyi kormány és a gazdatársadalmi szervezetek is mind jobban és jobban fölkarolják az állatbiztosítás eszméjét, az utóbbi időben egymás után szervezik a községekben az állategészségügyi és állattenyésztési szempontból oly fontos állatbiztosító szövetkezeteket.

Csődmegezüntetések. A gyulai törvényszéknél Kardos Dezső mindszenti lakos ellen. — A temesvári törvényszéknél Steiner József ottani női kalapkereskedő ellen vagyonhiány miatt. — A gyulai törvényszéknél Kardos Péter ellen.

Sorsolás. A Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság 4 százalékos zálogleveleinek augusztus 1-én történt kisorsolásánál 50 és 65 éven belül visszafizetendő zálogleveleket sorsoltak ki.

**„Jó étvágya lesz
Ha DIANA-SÓT vesz.”**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátözsde.

Budapest, augusztus 3.

A gabonátözsden még mindig igen nyugodt hangulat uralkodik. A spekuláció nagyon nehezen tudja magát elhaláloztatni, hogy mitevé legyen és ezért csekély mértékben vesz részt mostanában az üzletben. Erre vezethető vissza, hogy csak kis arányú forgalom fejlődik ki és az árfolyamok is csak mérsékelten ingadoznak. Annyi azonban bizonyos, hogy az irányzat inkább a szilárdulás felé hajlik, mit az is bizonyít, hogy ma például, annak dacára, hogy a tengerentúli tőzsdékről más fél czenttel alacsonyabb jegyzések érkeztek, nálunk az árfolyamok emelkedő irányt követtek. A Rosario és Antwerpen teljesen változatlan, Liverpool háromnyolcad pennyvel, Páris 25 centim-mal alacsonyabb, Berlin fél márkával magasabb jegyzéseket küldött. Nálunk kedvetlenül és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg a mai üzlet. A készáru-piaczon ma nyugodt volt a hangulat. Mérsékelt kínálat mellett szemben a malmok eleinte nagyon tartózkodók voltak, ami miatt igen nehézkesen indult meg a forgalom. Később mégis valamivel jobb vételkedvet mutattak és mivel az árubirtokosok sem voltak túlkövetelők, meglehetősen élénk üzlet fejlődött ki, majdnem csupa kisebb tételekben. A határidő-piaczon a tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az októberi buza 4 fillérrel, az áprilisi buza 4 fillérrel, az októberi rozs 6 fillérrel, az új tengeri 3 fillérrel emelkedett, az augusztusi tengeri teljesen változatlan maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	23.75—23.90	79	23.75—23.90
"	76	23.95—24.20	80	23.95—24.20
"	77	24.05—24.30	81	24.05—24.30
"	78	23.25—23.65	82	23.25—23.65
Tiszavidéki új	75	23.20—23.45	79	23.20—23.45
"	76	23.25—23.55	80	23.25—23.55
"	77	23.35—23.65	81	23.35—23.65
"	78	23.25—23.25	82	23.25—23.25
Fejérmegyei	75	23.55—23.65	79	23.55—23.65
"	76	23.55—3.85	80	23.55—3.85
"	77	23.35—24.05	81	23.35—24.05
"	78	23.25—23.45	82	23.25—23.45
Fejérmegyei új	75	23.05—23.30	79	23.05—23.30
"	76	23.15—23.35	80	23.15—23.35
"	77	23.15—23.45	81	23.15—23.45
"	78	22.85—23.10	82	22.85—23.10
Pestvidéki	75	23.55—23.75	79	23.55—23.75
"	76	23.75—23.85	80	23.75—23.85
"	77	23.95—24.05	81	23.95—24.05
"	78	23.30—23.55	82	23.30—23.55
Pestvidéki új	75	23.10—23.35	79	23.10—23.35
"	76	23.15—23.45	80	23.15—23.45
"	77	23.25—23.55	81	23.25—23.55
"	78	22.90—23.15	82	22.90—23.15
Bánsági új	75	23.70—23.95	79	23.70—23.95
"	76	23.85—24.15	80	23.85—24.15
"	77	23.95—24.15	81	23.95—24.15
"	78	23.05—23.65	82	23.05—23.65
Bácskai új	75	23.70—24.15	79	23.70—24.15
"	76	23.95—24.15	80	23.95—24.15
"	77	23.95—24.15	81	23.95—24.15
"	78	23.35—23.70	82	23.35—23.70
Rozs I. rendű új	—	18.60—18.90	—	18.60—18.90
középmínőségű új	—	18.40—18.60	—	18.40—18.60
Arpa takarmány I. rendű	—	—	—	—
II.	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	22.20—22.50	—	22.20—22.50
II.	—	21.60—21.80	—	21.60—21.80
Káposzta	—	—	—	—

Tengeri belföldi új — — — — — 18.—18.20

Kötetett:

Ó-buza. Tiszavidéki: 1000 q 81 k 24.60 K, 100 q 81.5 k 24.40 K, 100 q 80 k 24.40 K, 500 q 81 k 24.—K, 140 q 82 k 24.45 K, 100 q 80.5 k 24.—K.

Új buza. Tiszavidéki: 800 q 81 k 23.90 K, 500 q 80.5 k 23.90 K, 200 q 80.5 k 24.—K, 300 q 81 k 23.90 K, 350 q 80 k 23.90 K, 800 q 80 k 23.90 K, 1000 q 80 k 23.20 K, 800 q 81 k 23.80 K, 100 q 80 k 23.80 K, 300 q 80 k 23.80 K, 500 q 80 k 23.80 K, 100 q 80 k 24.—K, 200 q 80 k 23.70 K, 400 q 80 k 23.60 K, 200 q 80 k 23.50 K, 500 q 79 k 23.80 K, 1000 q 79 k 23.80 K, 500 q 79 k 23.70 K, 100 q 79 k 23.80 K, 100 q 79 k 23.80 K, 600 q 79 k 23.50 K, 200 q 79 k 23.45 K, 100 q 79 k 23.40 K.

Felsőtiszai: 100 q 81 k 23.70 K, 200 q 82 k 23.67 K, 200 q 81 k 23.67 K, 1000 q 80 k 23.67 K, 300 q 80 k 23.60 K, 100 q 80 k 23.15 K, keverék, 200 q 78.5 k 23.15 K keverék, 100 q 78.5 k 23.20 K keverék, 1000 q 78 k 23.65 K, 2000 q 78.5 k 23.10 K.

Pestvidéki: 900 q 81 k 24.—K, 200 q 81 k 23.80 K, 100 q 81 k 23.90 K, 200 q 81 k 23.75 K, 400 q 80.5 k 23.70 K, 400 q 80 k 23.40 K, 100 q 80 k 23.50 K, 300 q 79 k 23.50 K, 600 q 73.5 k 23.50 K, 200 q 79 k 23.35 K, 200 q 79 k 23.30 K keverék, 200 q 79.5 k 23.30 K, 200 q 79 k 23.40 K, 100 q 79 k 23.40 K, 200 q 79 k 23.35 K, 400 q 78 k 23.40 K, 100 q 78.5 k 23.70 korona.

Bánsági: 1700 q 78.5 k 23.80 K. Bácskai: 500 q 78.5 k 23.70 K, 150 q 78 k 23.60 K.

Felsőmagyarországi: 400 q 80 k 23.60 K, 1000 q 80 k 23.50 K, 500 q 79.5 k 23.50 K, 1000 q 79 k 23.50 K.

Bihari: 100 q 80 k 23.45 K. Új rozs: 100 q 18.85 K, 100 q 18.40 K, 250 q 18.40 K kpf. pp.

Új zab: 100 q 21.80 K, 100 q 21.80 K kpf. Az árak korona értékben 100 kilogrammonként értendők.

A határidő-piaczon kötötett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1912-re.

Buza 1913 áprilisra	11.82—11.83
Buza októberre	11.46—11.50—11.47—11.55
Rozs októberre	9.32—9.39—9.37
Zab októberre	9.62—9.61—9.69—9.67
Tengeri 1913 májusra	7.50—7.49—7.54
Tengeri augusztusra	9.07—9.06—9.11
Tengeri szept.	9.—9.11
Káposztarepeze	—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza 1912. áprilisra	11.87—11.88
Buza októberre	11.52—11.53
Rozs októberre	9.37—9.38
Zab októberre	9.67—9.68
Tengeri 1913. májusra	0.—0.—
Tengeri augusztusra	9.08—9.09
Tengeri szeptemberre	8.98—8.99
Káposztarepeze augusztusra	—

Budapesti gabonaforgalom:

1912. aug. 1-től 1912. aug. 2-ig.

Érkezett Elszállított méter mázsá

Buza	31924	5000
Rozs	2475	103
Arpa	5124	3509
Zab	1783	—
Tengeri liszt	—	25165
Liszt	102	111 8
Korpa	—	2017

Értéktőzsde.

Az értéktőzsde mai forgalma teljesen pangott. Az a körülmény, hogy a jegybank állapota rosszabbodott és a bizonytalan török helyzet a legnagyobbfokú tartózkodásra intette nemcsak az itteni, de a bécsi spekulánsokat is, kiknek részére az arbitrázs ma egyáltalán nem vett részt az üzletben. A nemzetközi, ugyszintén a helyi piacon alig volt kötés, eladni csak némi árengedménnyel lehetett, a Rima azonban megtartotta tegnapi árfolyamát. Délben a bécsi bányapiacz szilárdsága nyomán nálunk is emelkedett az árnívó, a forgalom azonban korlátolt maradt. A készáru-piaczon alig volt üzlet. A járadékpiacz kissé gyöngült. A zárlat igen csöndes maradt.

Az előtőzsdén kötötett: Osztrák hitel 652.25—653, Magyar hitel 653—853.75, Jelzálogbank 462, Rimamurányi 768.75—770.25, Déli vasut 101.50, Schwartzter 261, Általános köszen 1055, Salgótarjáni 761.

A déli tőzsdén kötötett: Osztrák hitel 654.25, Magyar hitel 854—855, Magyar korona 87.20, Jelzálog-

bank 463—464, Rimamurányi 770.75—772.75, Déli vasut 101.50, Városi villamos 410.50—411.25, Közuti vasut 767—767.75, Belvárosi takarékpénztár 661, Lipótvárosi takarékpénztár 210, Temesvári szesz 565—568.

MINDENKI

aki irodákban, hivatalokban, üzletekben és gyárakban a tisztaságot, kényelmet és előszerűséget szem előtt tartja

AZ „A. B. C.”-NÉL

hygien. tisztított kölesöntörőkészletek, portörölőknek, padlóruháknek bevezetését, nagyon olcsó kölesöntő mellett házhoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, okvetlen meg-

KEZDI.

„A. B. C.” Egyesült Fehérnemű Kölesöntő Vállalat, V., Visegrádi-utca 9. Telefon 46—86. Külön osztály vendéglők részére.

Bécsi gabonátözsde.

Bécs, augusztus 3. (Saját tudósítónktól.)

Buza 10, rozs 15 fillérrel olcsóbb, mint 8 nap előtt. Vételkedv buza iránt félig-meddig jó, rozs iránt gyenge. Jobb árpaneműekben a malátamalmosok, jórészt németek, nagyobb árakat adnak. Tengeri 20 fillérrel magasabb. Eladás vonatott. Új zab azonnali szállításra szilárd. Idő boros.

Buza: Tiszavidéki 12.30—12.55. Tótfelvidéki 11.60—11.90. Morvavölgyi 11.50—11.70.

Rozs: Tótfelvidéki 10.00—10.25. Pestvidéki 10.00—10.25. Osztrák 10.00—10.25.

Bécsi értéktőzsde

Bécs, augusztus 3. Az előtőzsde figyelme ma is, habár nem olyan intenzíven, mint tegnap, ismét a vasértékek felé fordult. Az Alpina elérte az 1010 koronás kurzust. A déli tőzsde is szilárd volt. A vasértékek itt is emelkedtek. A zárlat ugyancsak élénk volt.

Délelőtt 10 órakor: Osztrák hitelrészvény 653, Angol-osztrák bank 534, Unionbank 620, Déli vasut 102, 20 frankos 19.10, Osztrák-magyar államvasut 715.50, Magyar hitelbank 853, 4 százalékos magyar aranyjárdék 107, Alpési bányarészvény 1006.75, Osztrák koronajárdék 86.90, Magyar koronajárdék 87.50, Márka-bankjegy 117.65. Az irányzat nyugodt.

Délután 1 órakor: Osztrák hitelrészvény 653.25, Angol-osztrák bank 534.50, Magyar hitelbank 853, 20 frankos 19.10, Osztr.-magyar államvasut 716, Déli vasut 102.50, Union-bank 620, 4 százalékos magyar aranyjárdék 107.90, Osztrák koronajárdék 86.90, Magyar koronajárdék 87.15, Márka-bankjegy 117.65. Az irányzat szilárd.

Bécs, aug. 3. (Magyar értékek zárlat), 4 száza léko arany-járdék 107.75 Tiszal és szegedi kölesön sorsjegy — Magyar hitelbank részvény 85.925 Magyar leszámítoló és váltó részvény — Rima murányi 79.2— Magyar cukoripar — Adria hajózási részvénytársaság — Magyar koronajárdék 87.10, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény — Magy. nyeres.-köles. sorsjegy — Kassa-Oderbergi Vasutrézv. — Magyar jelzálogbank — Magy. kereskedelmi bank —

Bécs, aug. 3. (Osztrák értékek zárlat), 4.2 száza lékos papir-járdék 86.95, 4 százalékos osztrák arany járdék 112,275 1860-as sorsjegy — Osztrák hitel sorsjegy — Angol osztrák bankrészvény — Bécsi Bankverein 537 — Osztrák-magyar bank 20.34 Déli vasut 102.60 Dunagőzhajózási r.-t. 1300 — Arany részv. 343 — Cs. k. arany (vort) 11.38. Német bankv. 117.60 Osztr. Lloyd 573 — 4.2 száz. ezüst jár. 86.90 — 90.10 Osztr. koronajárdék 86.90, 1864-es sorsj. — Osztrák hitelintézeti részvény 654 — Union-Bank 619.80 Osztrák Ländlerbank 534 Osztrák-magyar államvasut 116 Elbe-völgyi vasut —, Alpési részvény 10.13 20 frankos 19.10, Londoni váltóár 24.08 Lipótkohó 832 — Török sorsjegy 242. —

ÚJ VÁROSRÉSZ

kelemezik a főváros VII., Erzsébet királyné-ut és a villamos mellett, hol 180—200 négyszögöles telkek

5 ÉVI RÉSZLETFIZETÉSRE

adatnak el. Az utcarendezés és egyéb közmunkák már nagyban folynak, ezek elkészültével a telkek értékei óriásilag fognak emelkedni és így minden vevő nagy nyereséghez jut. — Építkezésre már sokan jelentkeztek.

Felvilágosítást és térképet ad a tulajdonos

BÉKÉSI JÓZSEF

irodája, Budapest, VII., Almássy-utca 1.

Telefon 57-42 vagy a helyszínen az intéző Erzsébet királyné-ut 114. (Villamos végállomás)

KÜLÖNFÉLÉK.

Andante.

Mikor a vonat elindult,
Neki dültem az ablakának;
Hülsen barátként hagytak el
Az ismerős fák és a házak.

Mikor a vonat elindult,
S én ott maradtam egymagamlan,
Egyszerre fájón, hidegen,
Valami átremegett rajtam.

Mikor a vonat elindult,
Édesanyám jutott eszembe
És akik otthon maradtak,
Elvonultak előttem rendre.

Mikor a vonat elindult,
S távolba tűnt a táj egészen;
Mint sózoborrá meredt Lót,
Még akkor is mind visszandéztem.

Mikor a vonat elindult,
A szemem forró könnyel telt meg
S a fényelhullott alkonyatban
Elkezdtem sírni, mint egy gyermek...

Elekes Dezső.

(A modern ifju toilette-budgetje.) A szép nem egyik lovagja védelmébe fogadja a nőket, amennyiben egy német lap hasábjain a következő módon emel szót a pazarlás és fényűzés vádjával illetett huszadik századbeli asszony érdekében: Állandó a panasz a hölgyek toilette-luxusa miatt, amelyet rendszeren nyomon követ az általános drágaságon való kesergés és e két, állítólagos csapást olyan módon szeretik összehogozni, mintha a drágaság egyenes következménye volna a nőknek a kócsagok, prémek és csipkék iránt való előszeretetének. Ez tévedés, de ha mindjárt úgy volna is, számukra nem maradna egyéb vigasz, mint az „ugy kell nekünk!” kiáltással való bölcs megnyugvás a dolgoknak illető fordulatán. Mert elvégre miatunk viselik minde szép és drága dolgokat és mi voltunk a rossz szellemek, akik asszonyainkat a toilette-raffinement elemeibe sikerrel bevezettük. Mi gunyoltuk örökké a derék házas nőket, akik harisnyáikat maguk kötötték, mi undorodtunk a barket pongyoláktól, mi gyűlöltük a pamutból

való fehérneműt; amíg végre nőink és leányaink belátták, hogy ily módon nem képesek a konkurrencziára azokkal szemben, akik barket helyett seiyemben, gyapju helyett csipkében járnak. Tehát most már „ugy kell nekünk!” Eltekintve azonban ezen, kissé léha feifogástól, be kell ismernünk, hogy a toilette terén való fényűzés éppenséggel nem a nők privilégiuma. Mostanában volt alkalmain, némi kis indiszkreczió révén, egy modern gentleman toilette budgetjébe bepillantást nyernem és mondhatom, elképedtem! Annál is inkább érintett mélyen az ügy, mert a gentleman, a fiam, 1911-ben 300 koronát költött cipőre, ugyanannyit nyit kalapra. A szabója elképzeltetlen összeget inkasszált és nyakkendőinek árából egy kis család megélheteti volna. Egy, kissé izgatott hangon folytatott, eszmecsere meggyőzött arról, hogy ennek így kell lennie.

(Maeterlincké és Smith kapitány. Georgette Leblanc, hírneves francia színművésznő, Maeterlinck felesége, érdekesen beszélt el első találkozását Smith kapitánnyal, az elsüllyedt „Titanic” parancsnokával, akinek megjósolta a hajótörést. „A ferjemet — mondotta a művésznő — azért nem vittem magammal amerikai művészi körutamra, mert szinte bizonyosra vettem, hogy az „Olimpie” vagy a „Titanic” szerencsétlenül jár és ennek a vesztélemnek biztos előérzetében nem mertem az én nekem oly becses életet kockáztatni. Amikor Smith kapitány gyakorlott kezére bíztam életemet, meg is mondtam neki magának, hogy félek a hajótöréstől. Smith akkor az „Olimpie” hajót vezényelte. Kínzó előérzetekkel eltelve foglaltam el kabinomat az „Olimpie” első osztályában. Bemutattak Smith kapitánynak, aki azzal akarta elűzni aggodalmamat, hogy a gyönyörű uszó palota minden zegé-zugát apróra megmutogatta nekem s amikor végeztünk a szemlével, fölvezetett a parancsnoki hidra és megmutatta a mentő-eszközöket. Tizenhat mentősönök kétezer ember számára!

— Kapitány ur, — mondtam neki, aggodalmamat nem titkolva, — igazán pompás berendezés van a hajónak, semmi sem kerülte el figyelmüket, mindenről előre gondoskodtak, csak épen az utasok biztonságáról nem. Önök berendezkedtek az életre, de nem vették számításba a halált... — Az egész uton örökösen a hajótörés réme gyötört, amelyet elkerülhetetlennek tartottam, látván azt a vakmerőséget és elbizakodottságot, amelyvel az ember maga ellen hívta ki az elemek bosszúját... Maeterlincké lelkében Smith kapitány emléke és az első amerikai ut benyomásai olyan

mély nyomokat hagytak hátra, hogy nincs az amerikai milliárdosokak annyi aranyuk, amennyiért még egyszer közibük menne.

(A „repülő” autó.) A „repülő” autóval való kísérletezésről Reichel Ferenc hosszabb cikket tett közzé a „Figaro”-ban. Az ismertetésből megtudjuk, hogy az autó még nem repül ugyan, de a több éves kísérletek technikai szempontból mégis annyira érdekesek hogy megérdemlik a közfigyelmet, ha mindjárt sok javítást kell is tenni a gépen odáig, amíg a repülő kocsik csodája valóra válhatik. Közönséges autóról van szó amelynek 40 lóerős, a végén fogaskerékkel ellátott, motorja ugynevezett forgó szárnyai van összekötve. Ez a szárny nem afféle közönséges légesavar, hanem a madárrepülés alapelvei szerint készített forgó szárny, amely erőre és hatásra a madárrepülést 70 százaléknyra megközelíti a közönséges légesavart azonban erőre 40 százalékkal meghaladja. Ennek a szárnynak segítségére kellene a kocsinak a levegőbe emelkednie. Lesseps Bertrand, a kocsit építője, hosszas kísérleteket végzett a svéd hőmezőkön s a kocsit 90—100 kilométeres bámulatos sebességgel száguldott a légsíkságon. A forgó szárny egy perc alatt 2100 forgást tett meg. A repülés talán az autó tulságos nagy terhen akadt meg. Az autó 660 kilogrammot, három utassal és a felszereléssel együtt 990 kilogrammot nyom. Am a kísérletek a repülőképesség elérése nélkül is nagy eredménnyel jártak: ott, ahol se lóval, se rendes autóval vagy egyáltalán nem, vagy csak nagy nehézséggel lehet elérjütni például a nagy hőmezőkön, ott a repülő autó pompás közlekedő eszköz. Mivel a kerekek egészen szabadon vannak s a motorral nem függnek össze, hanem az óriási szárny hajtja a kocsit, az új találmány a gyors és biztos haladásra nyújt módot.

(A milliomos lepkegyűjteménye.) A newyorki természetrajzi muzeum nemrég rendkívül értékes lepkegyűjteményt kapott ajándékba. Pennsylvania-ban élt egy Strecher nevű milliomos, aki gyönyörű lepkegyűjteményt rendezett be magának, amelyet most bekövetkezett halálakor a newyorki természetrajzi muzeumnak ajándékozott. Szakértők a gyűjtemény értékét legalább négy millió koronára becsülik. A gyűjteményben sok igen ritka lepke van, amelyek közül a legritkább 40.000 koronájába került Strechernek. Ez a lepke ugyanis csakis Guineában, a Sierra Leoneban fordul elő esekély szűzben és Strechernek valóságos expedíciót kellett indítani Amerikából Afrikába, hogy egy ilyen lepke birtokába jusson.

BENYOVSZKY EZREDES ELTŰNÉSE

— Történelmi regény az alkotmányosság első éveiből. —

IRTA: DÉRI GYULA.

31

Bárminth legyen is azonban a dolog, — s igyekezni fogok ezt holnap megvizsgálni minden oldalról — a rendőrség sem nagy jelent adja életrevalóságának és tevékenységének. Budán, jelesen, a múlt pénteken órákig kellett kutatni a rendőrkapitányt és hivataltokait, míg végre feltaláltattak, nem tudom hol; Pesten pedig tegnap még nem voltak kihallgatva a bérkocsisok és elillanhatott a legterhesebb gyanu alatt álló egvén.

Vigyázzon a hatóság, nehogy gyámoltalansággal, vagy éppen hanyagsággal vádolathassék ez ügyben, mert ez ügy nagyon komoly s lázas figyelemmel kíséretetik minden mozzanata az egész ország s így a sajtó által is.

A kormányt pedig kérjük, hogy tüzzön ki pénzjutalmat — s nem csekély, hanem tekintélyes összeget — annak vagy azok részére, aki, vagy akik a titok megfejtéséhez vezetnek s a gyilkost — ha van gyilkos — felfedeztetik.

A „Hon” július 23-iki esti lapja aztán már közli gróf Ráday, országos rendőrfőnök rendeletét, melyben a gyilkosság kiderítőjének 500 forint jutalmat ígér.

A „Hon” július 25-iki reggeli lapjában Csernátony ismét vezérezikben foglalkozik Benyovszky eltűnésével és hibáztatja, hogy csak 500 forintos díjat tűztek ki a feljelentőnek és hogy a bünrészesnek, ha a főbűnöst feladja, büntetlenséget nem biztosítottak.

Éles támadást intéz továbbá a rendőrség ellen, mely nyomozásának eredményéről még mindig nem tette közzé az egybefoglaló jelentést.

„Ez az értesítés ma sincs előttünk és az igazat megvallva — ugymond — nem is igen

csodálkozom a pesti rendőrség hallgatásán. A rendőrség hallgatása nem gátolna engemet a Benyovszky-rejtély elemzésének részletezésében. Van azonban egy más okom e kérdés fejtegetésének elnapolására: a nehézség, úgy elemezni e tárgyat, hogy a talány megfejtésére törekvő okoskodás célzástalan és higgadt feltevései ne vétessenek sem egy sem más irányban elfogultságnak vagy gyöngédtelenségnek.”

„Hon” július 25. r. sz.

— (Benyovszky Lászlóról) a délutáni órákban azon hír szárnyalt, hogy tetemét Harasztiban kivetette a Duna, három szurással az oldalán és a feje összezúzva. Ösmerősei Polgár h. főkapitány és Rókásy megyei főjegyző azonnal siettek a helyszínére, honnan esti 7 órakor azzal a hírrel érkeztek vissza, hogy e tetem nem Benyovszkyé.

A „Hon” július 30-iki számában egy névtelen levélről van szó, melyben Csernátont azzal fenyegetik, hogy társaival együtt Benyovszky sorsára jut, ha eddigi magatartásával fel nem hagy.

A „Hon” augusztus 1. esti lapjában a következő közlemény jelent meg:

— (A Benyovszky-ügyben) a következő legújabb értesülések vannak: Egy budabáni gyanus házban e napokban ismételt kutatásokat tettek, de minden siker nélkül. Azonban egy átellenben fekvő nyilvános ház lakóitól megtudták, hogy mintegy 14 nap előtt az említett gyanus házban több napon át emberek jártak ki s be, ami azután egyszerre megszűnt. Az illetők ráismernének azokra az emberekre.

Egy más tény tegnapelőtt estéről datálódik. Az Újpesten lakó Benyovszky Antalnak, az eltűnt honvédezés unokaöcsésének szolgálója tegnapelőtt este 10 és fél órakor hallá, amint valaki a lakás előtt egy számlayon keresztül bukott.

Hirtelen ajtót nyitott, kezében gyertyával s egy karesu, világos ruhába öltözött

férfit látott, hosszukás arczczal és bajusszal.

A férfi, kinek a gyertyavilág az arczára esett s akit a szolgáló talán újból felismerne, elszaladt és gyorsan eltűnt a még nyitott kapun át. A kutya ekkor nem ugatott és másnap beteg volt, nem akart enni, alkalmasint bódított kapott.

Reggel a szolgáló czédulát talált az ajtó előtt, melyre írónnal ez volt írva:

„Benyovszky Antal ur!

Ha Benyovszky László hullája felkeresésével fel nem hagy, kénytelen leszek önt is láb alól eltenni, hogy többé ne alkalmatlankodhassék. Szolgáljon ez óvásul.”

Aláírás helyett egy nagy görbe vonal.

Az írás láthatóan ferdített, de egy-két szó rendszabályosnak látszott.

Fél óra múlva Megyeren, Benyovszky László lakása ablakán koczogtattak, de a bennlakók nem ügyelték meg, hogy ki volt, csak másnap emlékeztek rá.

Benyovszky László kutyája szintén beteg lett. Ugyanazon éjjel az újpesti közúti pályva öre két embert látott, kik a pályaudvaron átsietve, kérdésére azt felelték, hogy: „Pestre sietnek.”

„Vasárnapi Ujság” 1868. július 24.

„Benyovszky a pesti honvéd-egyletnek volt az elnöke. Mint ilyen, ő hívta össze az ország minden honvéd-egyletét szervezködő gyűlésre és ő vezette az első központi gyűlést. Ekkor központi bizottságot alakítottak s ebben Benyovszky alelnök lett.

Elnökké Peregely Mór választották. Peregely belement a delegációba, mire a központi bizottság Benyovszky indítványára rosszalását fejezte ki. Peregely azzal felelt, hogy feloszlatta a központi bizottságot s a pesti egyletben és a sz.-fehérváriiban Kosuth ellen szenvedélyes támadást intézett, kijelentvén, hogy Benyovszky irányában forradalmi törekvéseket lát.

(Folyt. köv.)

Idegenek Utmutatója!

Bankok, takarékpénztárak.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület.
Budapest.

Alapított 1840-ben. Befizetett részvénytőke 20.000.000 K. Tartalék 59.629.862 K 89 fillér. Könyvecskére és folyószámlára elhelyezett betétek álladéka 1910. december hó 31-én 369.403.373 K 18 fillér. Forgalmában levő saját kibocsátványok 333.571.450 K. A takarékpénztár 4 százalékos és 4½ százalékos zálogleveleket, valamint 4 százalékos és 4½ százalékos községi kötvényeket bocsát ki. Ezen czimletek teljesen adómentesek, minden ekinetben kauczióképesek és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzeinek elhelyezésére, valamint hitbizományi és letéti pénzek gyümölcsöző elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a községi kötvények alkalmassáknak nyilvánítottak továbbá katonai házassági óvadékok czéljaira s a záloglevelek ezenfelül árvapénzek elhelyezésére is. A takarékpénztár ezenkívül 1906-ban 30.000.000 K összegű, egyenkint 100 K névértékű nyereségmentes kötvényt bocsátott ki.

Budapesti Bank Részvénytársaság,

VI., Teréz-körút 22. szám.

Alaptőke 10 millió korona. Fiók: V. kerület, Zoltán-utca 16. szám. Elfogad betéteket folyószámlára és takarékkönyvecskére. Előleget ad értékpapírokra. Külföldi pénzek vétele és eladása. Tőzsdei megbízások, Safe deposit a Zoltán-utcai fiókban.

Első Magyar Iparbank váltóüzlete,

Budapest, V., József-tér 1. szám.

Értékpapírok, sorsjegyek, ércpénzek vétele és eladása a hivatalos napi árfolyamon. Tőzsdei megbízásoknak úgy az érték-, mint a gabona-tőzsdén a legelőnyösebb feltételek melletti eszközzése. Szelvények és kisorsolt értékek díjmentes beváltása. Olcsó magas előleget értékpapírokra és sorsjegyekre. Sorsjegyek részletfizetésre. Igérvények minden huzásra. Osztályosorsjegyek eredeti áron. Sorsolási ellenőrzés költségmentesen. Katonai házassági óvadékok ügyében minden utbaigazítás és eljárás ingyen.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank.

V., Dorottya-utca 6. szám.

Fiókinézetek: Budapest, IV., Múzeum-körút 1. — V., Nádor-utca 25. — V., Lipót-körút 32. — VII., Erzsébet-körút 41. — VI., Andrássy-ut 30. — Vidéki fiókok: Fiume, Kolozsvár, Kassa, Pozsony. Közraktárak: Budapest és Barsen. Alaptőke: 40.000.000 korona.

A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe.

Budapest, V., Nádor-utca 4. szám (saját házában.)
Belvárosi osztály: IV., Koronaherczeg-utca 10. — Terézvárosi osztály: VI., Deák Ferenc-tér 6. — Központ: Wien, I., Herrngasse 8. Teljesen befizetett részvénytőke 130 millió korona. Tartalékok 40 millió korona. A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe a folyó banküzlet összes ágával foglalkozik.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölesön Részvénytársaság.

Befizetett részvénytőke: 20 millió korona. Központ és Magyar kir. szab. osztályosorsjáték fő-elárúsító helye: VI., Andrássy-ut 5. — Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18. — IV., Ferencztelek-tér 4., Irányi-utca sarkán. — V., Lipót-körút 27. — VII., Király-utca 57. — VII., Rottenhiller-utca 1. — VIII., József-körút 2. — VIII., Üllői-ut 6.

Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára.

V., Béla-utca 5. szám.

Alaptőke: 9.300.000 korona. (46.500 darab 200 korona névértékű részvény).

Lipótvárosi Bank mint szövetkezet.

V., Erzsébet-tér 7. szám.

Szövetkezeti tagok 6 éves évtársulatokban. 1911-ben a VII.-a. évtársulat 378 üzletrésztársa egyenkint 60 korona nyereség jutott.

„Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T.

IV., Koronaherczeg-utca 5. szám.

Fiókok: V., Dorottya-utca 8. — V., Nádor-utca 25. — Bécsi fiók: Wien, I., Stock am Eisenplatz No 3. — Alaptőke 5 millió korona. Értékpapírok és sorsjegyek vétele és eladása. Betétek takarékkönyvecskére és folyószámlára. Utalványok és hitellevelek az összes piacokra. Osztályosorsjáték, Safe deposit.

Központi Bank Részvénytársaság.

V., Sas-utca 24. szám.

Az Ustredni banka csekyh sporitelén, Prága (alaptőke 25.000.000 K, tartalékok 2.000.000 K) affiliált intézete. Elvállal a banküzlet körébe vágó minden megbízást. Elfogad betéteket takarékkönyvecskére 4—4½ százalékkal, folyószámlákra a legelőnyösebben. — Sorsjegyszámla foglalkozik a sorsjegyeknek részletfizetés mellett való eladásával. — Amerikai osztlálya az összes átutalásokat, követelés-behajtasokat, örökségi és más jogi ügyek rendezését, newyorki testvérintézete, a Bank of Europe után eszközli.

Mercur Váltóüzleti Részvénytársaság.

V., Fürdő-utca 3. szám.

Alaptőke 6 millió korona. Ajánlkozik a banküzlet körébe vágó mindennemű megbízás lebonyolítására. Sorsjegyek és értékpapírok vétele, eladása és biztosítása árfolyamvesztés ellen. Tőzsdei megbízásokat elfogad a budapesti és valamennyi külföldi tőzsdére. Kisorsolt értékpapírok beváltása. Takarékbetétek. Különlegesség: vidéki pénzintézetek és tőzsdén nem jegyzett részvények adásvétele.

Magyar-Cseh Iparbank Részvénytársaság.

V., Sas-utca 27. szám.

Főbb üzletágai: betétek elfogadása könyvecskére 4½% netto kamatozás mellett, valamint csekk- és folyószámlára; behajtás; bel- és külföldi hitellevelek kiállítása; értékpapírok, külföldi pénz- nemek, devizák vétele és eladása; lombardirozás, tőzsdei ügyletek lebonyolítása; sorsjegyeknek részletfizetésre való eladása, stb.

Budapesti Kereskedelmi Részvénytársaság,

VIII., Rákóczi-ut 9. szám.

„Palace pezsgőgyár“ elnevezés alatt Budafokon modern berendezésű pezsgőgyára van, ahol francia minta szerint elsőrangú magyar pezsgőt gyárt. E mellett borkereskedelemmel, főleg fajborokat palackokban, likör, rum, cognac és gyümölcs-pálinka gyártásával foglalkozik. Tokaji borkok Tokaj-hegyláján külön pincéi vannak és a legmegbízhatóbb szamorodni- és asszu-borokat árusítja. Importál kínai és japán teákat, amelyeket Nippon-tea elnevezés alatt hoz forgalomba. A részvénytársaság pénzüzletet lebonyolít és takarékbetétet elfogad. Telefon: 141—83.

Szállítványozási és Iparbank R.-T.

VI., Váci-körút 37. szám.

Alaptőke 400.000 K. Telefon: 21—29.

Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság.

IV., Kigó-tér 1. szám.

Alaptőke 16.000.000 korona. Tartalék 4.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére, pénztári jegyekre és csekk-számlára. Leszámitol váltókat. Jelzálogkölesönöket nyújt földbirtokokra. Előleget ad értékpapírokra s azok vételét és eladását lelkiismeretesen és legmegtartósebb feltételek mellett eszközli. Tőkebefektetésül ajánlja 4½ és 4¼ százalékos adómentes zálogleveleket.

Budapesti Kölesönös Segélyező Egylet m. sz.

V., Arany János-utca 18. szám.

Takarékbetétek gyümölcsözletését elvállalja heti befizetések mellett. Kölesönöket folyósít olcsó kamat és előnyös visszafizelési módzatok mellett.

Budapesti Iparbank Részv.-Társ.

IV., Eskü-tér 8. szám.

Kölesönöket folyósít váltóra vagy kötelezvényre; leszámitol folyószámla-követeléseket és elvállal minden, a banküzletbe vágó megbízást előnyös feltételek mellett. Telefon 25—65.

Budapest III. ker. Takarékpénztár.

III., Lajos-utca 183. szám.

Alaptőke 1 millió korona. Alapított 1872. Telefon 41—82.

A Magyar Pénzüzetek Földhitel- és Ingatlanbankja Részvénytársaság

V., Országház-tér 4. szám.

Mely az Angol-Osztrák Bank és a Magyar Pénzüzetek Központi Hitelbankja alapítása, foglalkozik a földhitelügyletek minden fajával, birtokokat vesz és elad, parcellázásokat, illetőleg azok finanszírozását ellátja. Hivatalos órák: 9-től 2-ig.

Magyar Fekereskedők Hitelintézete R.-T.

V., Széchenyi-utca 1. szám.

Alaptőke 3.000.000 korona. Alapítási és részesei: Egyesült Fatermelők R.-T., Kisjenői Fatermelők R.-T., Központi Faértékesítő R.-T., Magyar Fekereskedelmi R.-T. Elvállal minden a fatermelés és fekereskedelem ágába tartozó pénzügyi műveletet, felbecslést, erdőértékesítést, vételt és eladást előnyös feltételek mellett. Felvilágosítás: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca.

Általános Iparbank Részv.-Társaság

VII., Erzsébet-körút 39. szám.

Alaptőke 8 millió korona.

Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár R.-T.

VI., Andrássy-ut 47. szám.

Alaptőke 1.200.000 korona. Elfogad betéteket betétkönyvekre, pénztárjegyekre, valamint csekk- és folyószámlára. Leszámitol váltókat a legelőnyösebb feltételekkel bank-uton és hitelegyletben; előleget ad értékpapírokra; elfogad megbízásokat értékpapírok vételére és eladására.

Budapest-Lipótvárosi takarékpénztár r.-t.

V., József-tér 13.

Alaptőke 8.000.000 korona. Alapítási év 1895. Elfogad takarékbetétet és a banküzlet körébe vágó mindennemű megbízást.

Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár Részvénytársaság.

V., Váci-körút 22. szám (saját ház).

Alaptőke 3 millió korona. Tartalékok 200.000 korona. Fiókinézetek: Arad, Miskolc, Nagyvárad. Foglalkozik mindennemű, a bankszakmába vágó ügyletével, finanszírozza a vasutas fogyasztási szövetkezeteket, lebonyolít mindenféle vasutas pénzügyi tranzakciót.

Az Algemeene Bank voor Zalcijk Onderpand németalföldi (hágai) pénzintézet.

Kölesönöket folyósít haszonélvezetekre, életjáradékokra, költött tulajdonra, stb., anélkül, hogy váltófedezetet kérne. Felvilágosítás: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4., az Általános Óvadékbank helyiségében.

Országos Iparbank Részvénytársaság,

Budapest, V., Ferencz József-tér 6. szám.

(Gresham-palota.)

A Zivnostenká banka, Prága alapítása. Részvénytőke 60 millió. Tartalék 16 millió. Telefon 131—65 és 131—66. Sürgőnyezim: „Industriale“. Elfogad takarékbetétet 4½ százalékos netto kamatozás mellett. Betéteket folyószámlára megégyezés alapján kuláns tétel mellett. A bankszakma összes ágával foglalkozik. Értékpapírok vétele és eladása. Értékpapírok megőrzése és kezelése. Előleg értékpapírokra. Külföldi váltók és pénz nemek vétele és eladása. Hitellevelek kiocsátása. A budapesti és külföldi tőzsdéken megbízások kuláns eszközzése. Váltók, utalványok, stb. behajtása. Váltóüzlet: V., Ferencz József-tér 6. (Gresham-palota.)

Gadické Bankház Részv.-Társ.

A magy. kir. szabadalmazott osztályosorsjáték főelárúsítója. Játéktervek ingyen és bérmentve.

Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság.

Budapest, V., Erzsébet-tér 18. szám.

Alaptőke: 8.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére, folyó- (cheque) számlára és pénztárjegyekre. Leszámitol váltókat, utalványokat, kötelezvényeket és nyílt számlákon alapuló künnlevőségeket. Előleget nyújt értékpapírokra és az azok vétele és eladására vonatkozó megbízásokat lelkiismeretesen és legelőnyösebben teljesíti. Külföldi pénz nemek vétele és eladása. Vállal szesadóhitel-biztosítékot a kincstárral szemben és letesz mindennemű óvadékot. Elfogad letéteket megőrzés végett. (Safe deposit.) Kiállít hitelleveleket.

Hazai Bank Részvénytársaság.

V., Dorottya-utca 3. szám.
Alapítke 32,000.000 korona. Tartaléktőke 9,500.000 korona. Nádor-utcai fiók: V., Nádor-utca 18. — Oktogon-téri fiók: VI., Andrassy-ut 48. — Rákóczi-uti fiók: Rákóczi-ut 26.

Budapesti Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

IV., Koronaherczeg-utca 3. szám.
Alapítke 2,000.000 korona. Elfogad takarékbetétet 4 1/2 százalékkal. Közlisztviselői kölcsönöket folyósít 10—30 évi törlesztésre, minden előleges költség nélkül. Elvállal tisztviselőházak építését és telepek létesítését lakberletés mellett.

Budapest—Erzsébetvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság.

VII., Károly-körút 13. szám.
Befizetett alapítke 5,000.000 korona. Elfogad betéteket takarékkönyvekre és folyószámlában. Tőzsdei megbízásokat teljesít, értékpapírokat, csekkeket, külföldi pénznemeket vesz és elad.

Industria-Bank Részvénytársaság.

Budapest, V., Zrinyi-utca 9. szám.
Alapítke 300.000 korona. Elvállal a banküzlet körébe vágó mindennemű megbízást.

Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár.

Központi osztály: Budapest, V., Dorottya-u. 4.
Fiókok: I., Fehérvári-ut 1., II., Fő-utca 2., VIII., Rákóczi-ut 11., VI., Andrassy-ut 2., V., Nádor-utca 23., VII., Erzsébet-körút 58. Alapítke: 15.000.000 K. Tartalékalapok: 26.000.000 K. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, pénztári jegyekre és folyó számlára. Leszámitól váltókat és hitelpapírokat. Kauzióképes 4 és fél százalékos zálogleveleit ajánlja tekebefektetésül.

Budapesti Kereskedők Bankja Részvénytársaság.

Budapest, V., Erzsébet-tér 7. szám.
Erzsébetvárosi fiók: VII., Baross-tér 18.
Alapítke 2,500.000 korona. Elfogad minden a banküzlet körébe vágó megbízást.

Magyar Telepítő- és Parcellázó-Bank R-T.

Budapest, V., Nádor-utca 9. szám.
Alapítke 5,000.000 korona. Működési köre: Telepítések és parcellázások finanszírozása, saját számlára vagy bizományban. Mezőgazdasági ingatlanok vétele és értékesítése. Közreműködés a telepítési és parcellázási ügyek minden fajtájánál. — Parcellázásokat és telepítéseket saját műszaki, gazdasági és telekkönyvi szervezete segítségével, a tulajdonos minden közreműködése nélkül, teljes felelősséggel lebonyolítja.

Magyar Jelzálog-hitelbank

V., Nádor-utca 7. szám.
Részvénytőke 20,000.000 aranyforint. Az invezet kibocsát zálogleveleket, községi kötelezőket, nyereménykötvényeket.

Községi és Körjegyzők Országos Bankja Részvénytársaság.

VIII., Kálvin-tér 11. szám.
Alapítke 3,000.000 korona. Részvényeseinek túlnyomó része a jegyzői karból kerül ki. Elfogad betéteket. Leszámitól váltókat. Lebonyolít parcellázásokat. Törlesztéses és egyéb jelzálogkölcsönöket nyújt. Községi kölcsönöket folyósít.

Biztosítás.

„Duna” Biztosító Társaság.

VI., Andrassy-ut 30. szám.
Alapítke: 2,000.000 korona.

Első Leánykihazasítási Egylet m. sz.

Gyermek- és életbiztosító intézet.
Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. szám.
Alapított 1863. Legerőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi fizetések mellett is. — Tartalékok: 10,000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg 7,000.000 korona. Biztosítási állomány: 46,000.000 korona.

„Friedrich Wilhelm” porosz élet- és kezességi biztosító R-T. Berlinben.

Magyarországi igazgatóság: Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 17. Alapított 1866-ban. Telefon: 69—75. Eddig biztosítva: 1500 millió korona.

Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet m. sz.

Andrassy-ut 8. szám.
Az életbiztosítás összes neveit kultiválja, jutányos díjak és előnyös feltételek mellett; továbbá a nyugdíjbiztosítás különböző neveit és orvosi vizsgálat nélküli biztosításokat, kihazasítási biztosításokat leányok részére.

Assicurazioni Generali (Trieszti általános biztosító-társulat.)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.
Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalék-alap: 416,840,822 K 40 fillér. Az eddig teljesített kárfizetések összege: 1,063,798,459 korona 83 fillér; az érvényben lévő életbiztosítások összege: 1,189,790,207 K 74 fillér. **Életbiztosítás** minden módozat szerint, valamint **fiúellátási és leánykihazasítási biztosítások.** — **Tűz-, szállítvány-, betöréses lopás elleni és üvegbiztosítások.** — **Jégbiztosítás a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság** (Budapest, V., Nádor-utca 5.) által. — Részvénytőke és tartalék-alap **7,000.000 korona.** Egyenkénti és csoportos **balesetbiztosítások** (egyenkénti balesetbiztosítások díjviszátérítéssel is) az **Első o. baleset ellen biztosító társaság** által (V., Dorottya-utca 10.). **Kezességi és óvadék,** valamint az eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítás, nemkülönben versenylovak, teliverek és más értékesebb tenyésztéskénti biztosítása a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság (Budapest, V., Eötvös-tér 2.) által.

Kereskedelmi vállalatok.

Aufrecht és Goldschmid utóda Elek és Társa R-T.

IV., Károly-körút 10. szám.
Egyetemes áruház. Elárúsít könyveket, képeket, fényképező cikketeket, fegyvereket, mindenféle háztartási és fényüzési cikketeket, előnyös részletfizetésre.

Idegenforgalmi és utazási vállalat r-t.

IV., Vigadó-tér 1. szám.
Fiókok: Brassó, Fiume, Kolozsvár, Nagyvárad, Nagyszében, Temesvár, Zágráb. Alapítke: 800.000 korona.

Budapesti Központi Tejesarnok-Szövetkezet.

VII., Rottenbiller-utca 31. szám.
Üzletrész-tőke: 365.600 korona. (457 darab 800 koronás üzletrész). Telefon: 58—56.

Általános Berendezési Részvénytársaság.

(Billiárd, fabutor és hűtőkészülékek gyára.)
Budapest, VII., Gizella-ut 26. szám.
Telefon 65—75. Sürgőnyezim: Berendezők Budapest. Levélbeli vagy szóbeli megkeresésre költségvetéssel, rajzokkal és tervekkel készségesen díjtalanul szolgálunk.

Budapesti Közuti Vaspálya-Társaság.

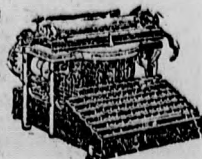
V., Lipót-körút 22. szám.
Alapított 1865-ben. Alapítke 40,477.800 K. Telefon: 24—52, 85—92, 73—06, 19—90, 22—35, 47—56, 8—78, 84—51 és 20—99.

Világjárású utazási és menetjegyiroda R-T.

Budapest, V., Fürdő-utca 1. szám.
(Bejárat a Dorottya-utca felől. Telefon 152—52.)
Utazási jegyek a világ minden részébe eredeti áron. Díjmentes felvilágosítások. Bérutók.

A Smith Premier

VI., Deák Ferencz-tér 6. szám. (Anker-palota.)
Látható írási írógép az egyedüli, azonnal és állandóan látható írással és teljes billentyűzettel. „Grand Prix” Páris 1900. és Brüsszel 1910. Árjegyzék és természetbeni bemutatás költségmentesen és minden vételkötelezettség nélkül. Telefonszám: 80—60.

Ipari vállalatok.

Gyorstalpaló ipar r-t.

V., Andrassy-ut 4. szám.
Elvállal mindennemű cipőjavítást gyorsan és olcsón. Valódi angol cipő jutányos áron. Telefon 28—33.

Hazai Likőr- Rum- és Szeszárugyár Részvénytársaság.

Budapest, VI., Forgách-utca 9b. szám.
Gázüzemű likörgyár. Magyaránnyu pálinkafőzdek. Szesz-szabadraktár. Szesz-denaturálótelep.

Hungária műtrágya, kénsav és vegyi ipari részvénytársaság.

V., Fürdő-utca 8. szám.
Alapítke 4,000.000 korona. Gyárak Zsolna és Budapest. Telefon 39—57.

Continental lemosható gallér- és kézelőgyár részvénytársaság.

Budapest, VII., Telep-utca 43. szám.
Telefon-szám: 115—92.

Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat Részvénytársulat.

V., Arany János-utca 29. szám.
Alapítke 4,000.000 korona. Ajánlja szobafűtésre az ország szerinte kedvelt **csibaji darabos szénét**, gazdáknak és iparosoknak pedig a **csibaji aknaszénét**, valamint a különö baglyasajjai **tömör és gyárszénét.**

Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasut Társaság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága.

Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám.
Vas- és aczélművek: Resiczán és Aninán. Hidépitő- és gépgyárak: Resiczán. Gazdasági gyár: Rómán-Bogsánon. Petroleum-finomító malmok, cementgyár, erdészet és gazdaság: Oravicán. Megrendelések a budapesti igazgatósághoz; IV., Egyetem-utca 1. szám alá intézendők.

Magyar Aszfalt Részvénytársaság.

V., Nádor-utca 4. szám.
Gyártelepek: Budapest (VIII., Orczy-ut 34.), Arad, Mezőtelegd, Felső-Derna, Tataros, Versecz. Alapítke 5,000.000 korona. Alapított 1878-ban.

Amerikai Czipő Részvénytársaság — American Shoe Company Ltd.

Budapest, Dorottya-utca 6. és Erzsébet-körút 42.

Unió gőzmosógári részv-társ.

Budapest, VII., Telep-utca 43. szám.
Telefon-szám: 115—92. és 80—38.

Kartonnyomó ipar és textil kereskedelmi részvénytársaság.

(Fürst Jakab és Fiai.)
V., Sas-utca 18—22. szám.
Alapítke 4 1/2 millió korona. Alapított 1906. Gyár: III., Lajos-utca 3. Központi eladási iroda és raktár: V., Sas-utca 20—22. Fióküzlet: Wien, I., Zelinkagasse 13.

Beocsini Czemmentgyári Unio R-T.

Budapest, V., Alkotmány-utca 10. szám.
Alapítke 7,600.000 korona. Czemmentgyár: Beocsin. — Málomkögyár: Ujvidék. — Kőszénbánya: Ujbánya.

Magyar keleti tengerhajózási r-t.

V., Zoltán-utca 6. szám.
Alapítke 4,200.000 korona. Hajójáratokat rendez főleg a keleti tartományokba.

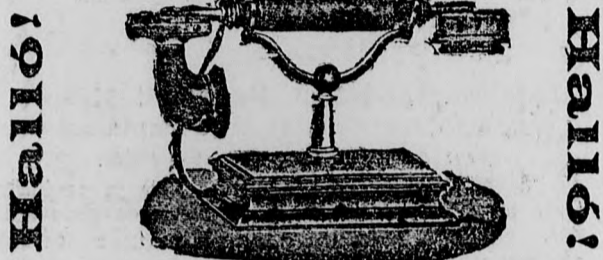
Kőolaj-finomító gyár részv-társ.

V., Nádor-utca 14. szám.
Alapítke 6,000.000 korona. Gyártelepek: Fiume, Brassó, Oderberg. Budapesti raktár: IX., Lóverseny-tér-dűllő.

Ujlaki Téglá- és Mészégető R-T
 V., Akadémia-utca 9. szám.
 Alaptőke 6.000.000 korona. Mészégető: Budá-
 Ujlak. Téglá- és cserépgyárak: Óbuda, Péterhegyi
 dűlő, Békásmegyér, Habarcsgyár; Budapest, V.,
 Vízafogó 1465.

Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya
 Részvénytársaság.
 Budapest, V., Nádor-utca 19. szám.
 Telefon: 38-83. Sürgőnyezim: Urikány-Buda-
 pest. Bányák: **Lupény**. (Hunyadmegye). Termel:
 darabos szén, kockaszén szoba-, gőzcseplő-,
 gép- és gőzeke-fűtésre, diószén, aknaszén, por-
 mentes aknaszén kazánfűtési célokra, aprószén
 körkemence fűtésre, kovácszén kovácsolási
 célokra. Lupényi kőszénműveiben gyárt: darabos
 pirszén kohászati célokra, kocka pirszén, dió
 pirszén szobafűtési, cement- és cukorgyártási
 célokra, kátrányt, kénsavas ammoniumot, magas
 halásfoku műtrágyát. **Vezérbizományos: Magyar**
Általános Hitelbank, Budapest, V., Nádor-utca
 12. szám.

Magyar Magántelefon Részvény-Társaság

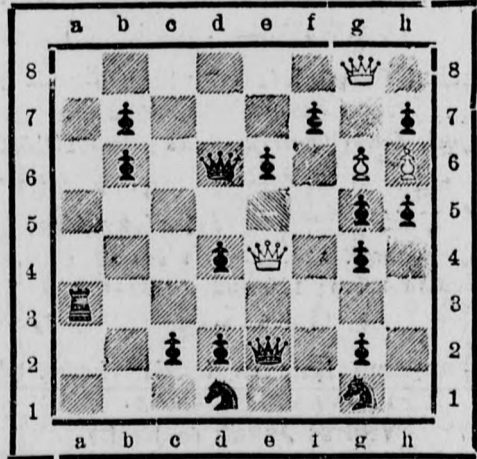

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27. szám.
 Még nem jutott eszébe, hogy sok pénzt takarít-
 hatna meg, ha házi telefonjait bevezetné? Ha
 meggondolja, hogy Önnek és alkalmazottainak
 mennyi idővesztése, hiábavaló ide-oda járkálása
 van, be fogja látni, hogy mindentől csak szabadal-
 mazott házi telefonjaink bevezetése által kímélheti
 meg magát. Levélbeli- vagy telefon-felszólításra
 (szám 10-49) azonnal elküldjük megbízottunkat,
 aki díjtalanul fog Önnek szabadalmazott házi-
 telefonjainkról költségvetéssel szolgálni.

SAKK.

164. számú feladvány.

Dr. Keidanz H., New York.
 Ajánlva dr. Gold Samunak.

Matt a harmadik lépésre.

474. számú játszma.

Játszották a boroszlói nemzetközi mesterver-
 seyen 1912. július 20.

Futárjáték.

Világos: Sötét:
 Mieses. Rubinstein,
 1. e2-e4 e7-e5
 2. Ff1-c4 Hg8-f6
 3. d2-d4 e5xd4
 Nem rossz 3... Hf6xe4 4. d4xe5, He4-c5 s.
 4. Hg1-f3
 Világos a támadás érdekében gyors fejlődéssel
 gyalogot áldoz.
 4. Hf6xe4
 Másik jó folytatás 4... Ff8-c5, míg 4...
 Hb8-c6 a kettős huszárjátékba vezetne. Valami-
 vel gyöngébb volna 4... Ff8-b4, mire következ-
 nek 5. c2-c3, d4xc3 6. b2xc3, Fb4-c5 7. e4-e5,
 Vd8-e7 8. 0-0 stb.
 5. Vd1xd4 He4-f6
 6. Fc1-g5 Ff8-e7

7. Hb1-c8 Hb8-c6
 Valószínűleg erősebb 7... c7-c6, mire Faeh-
 drich és Steinitz között egy 1897-ben játszott játs-
 mában 8. 0-0-0, d7-d5 9. Bh1-e1, Fe8-e6 10.
 Fc4-d3, Vd8-a5 11. Kc1-b1, Hb8-d7 következ-
 zett. Sötét sánccolhat is; egy 1904. Schlechter-
 Neustadt és Tietz játszmában 7... 0-0 8. 0-0-0,
 c7-c6! 9. Bh1-e1, d7-d5 volt a folytatás.
 8. Vd4-h4 d7-d6
 9. 0-0-0 Fe8-e6
 10. Fc4-d3
 Egyelőre akadályozza sötét sánccolását.
 10. Vd8-d7
 11. Fd3-b5 0-0
 12. Hf3-d4 a7-a6
 13. Fb5-d3 He6-e5
 14. f2-f4 He5xd3+
 15. Bd1xd3 e7-c5
 Ez időt ad világosnak támadásra.
 16. Bd3-g3! Kg8-h8
 17. Hd4-f3
 A támadásra 17. Hd4xe6, f7xe6 18. Bg3-h3,
 Bf8-f7 19. Fg5xf6, g7xf6 nem volna elég.
 17. Hf6-g8
 18. Fg5xe7 Vd7xe7
 19. Hf3-g5 Hg8-h6
 Nagyon számításba jön 19... h7-h6.
 20. Bh1-e1 Ve7-d7
 21. Bg3-e3 Bf8-e8
 22. Hc3-e4 Fe6-f5
 23. He4-f6
 Közel fekvő, de mindenesetre érdekes kom-
 bináció.
 23. g7xf6
 24. Vh4xb6 Ff5-g6!
 25. Hg5xh7!
 Ez biztosítja a remist.
 25. Fg6xh7
 26. Be3-g3! Be8xe1+
 27. Kc1-d2 Be1-e2+
 28. Kd2-d1 Be2-c1+
 remis.

Sakkhírek.

Temesvár. Mint már jelentettük, az országos
 sakkverseny mellékturnái augusztus 5-én veszik
 kezdetüket. Az A) mellékturnára Juszt László,
 Nemecsek József, Patay Gyula, Tatarik E., Vécsei
 Özséb (udapest), Antal A. (Hunyadfalva), Fischer
 A. (Gyulafehérvár), Kulcsár K. (Debreczen), Ba-
 log János (Kézdivásárhely), Ludwig Péter, dr.
 Strobl Márton (Temesvár), Schwarz J. (Ujpest)
 jelentkeztek. A B) mellékturna jelentkezői Bi-
 kács B., Agliczer R., Buschmann Gy., dr. Györ-
 bíró J., Neczó E., Niciphor B. (Temesvár), Jo-
 vanovics M. (Pancsova), Hódy János (Orosháza),
 Matievich J. (Szabadka) és Tóth L. (Kecskemét).

Boroszló. A német sakkszövetség A) főturná
 jára 18 résztvevő közül az első díjat és mesteri
 címet a berlini Gregory nyerte 11½ egységgel.
 II-III. Hromadka és Rosenthal 10, IV-VI.
 Hrdina, Palits és Maljutin 9½, VII-VIII. Aszta-
 los és Eljaschoff 9. A B) főturna győztes-csoport-
 jából 10 résztvevő közül a hamburgi Krüger került
 ki győztesen, ki szintén mesteri diplomát nyert.

Dr. Gold Samu, kiváló magyar feladvány-
 szerző, ki rovatunknak évek óta buzgó munkatársa
 is, július 2-án ünnepelte születésének hetvenedik
 évfordulóját. A jubiláló veterán sakkbajnokot ez
 alkalomból az összes amerikai lapok meleg ünne-
 peltelésben részesítették, hasábos cikkekben méltat-
 ván érdemeit. Különösen kitett magáért a
 „Pittsburg Leader” című lap, melynek sakkrovata
 hatalmas ünnepi számot adva közölte dr. Gold
 fényképét és 22 feladványt, melyeket az amerikai
 komponisták gárdája ajánlott a bajnoknak. Ezek
 egyikét közöljük mai rovatunkban.

Lissner Mór, ismert nevű német-amerikai fel-
 adványszerző, kitől nagyon sok problémát közöl-
 tünk rovatunkban, július elején 67 éves korában
 meghalt Newyorkban.

FELTALÁLÓK
UTMUTATÓJA
 SZABADALMAZÁSHOZ ÉRTÉKESÍTÉS-
 HEZ NÉLKÜLÖZ HETETLEN!
 DÍJTALANUL KÜLDI:
ÁRON ÉS MOLNÁR
 SZABADALMI ÉS ÉRTÉKESÍTÉSI IRODA
 BUDAPESTI JÓZSEF-KÖRUT 9. SZÁM.
 PATENT
 VERWERTUNG.
 TELEFON: 140-55.
 KONTINENTÁLIS ÉRTÉKESÍTÉS KÖRUTAZÁSOK FÉLÉVENKINT!

BELATINY PEZSGÓ

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza
 — Névtelen levelekre nem válaszolunk. —

P. M. Hódmezővásárhely. A műlegyetemen a ve-
 gyésmérnökhalgatók csak az első esztendőben végzik
 akonstruktív és a szabadkézi rajtot a többi szakosztá-
 lyokkal.

Egy előfizető fia, Sátoraljaújholly, „Amatőr”, Dam-
 janich-utca 52.

J. L. né. Újvidék. Forduljon a felettes tanügyi ha-
 tóságához.

Trapper. Intézzen kérdést a Budapesti űgétöve-
 seny-egyesülethez (VII., Dohány-utca 36.)

M. B. Sajócség. A kéreztet VIII., Reviczky-tér 5.
 sz. alatt lakik, de csak e hó közepén lesz Budapesten.

Örv. M. J. né. Ada. A címert azért fordították
 meg, mert báró Gromon Dezső a család bárói ágának
 utolsó sarja volt. Igaz, hogy az első is, mert a bárói
 méltóságot ő kapta.

Sorsjegyekről.

Vasuti. A szatmár-mátészalkai h. é. vasut elsőb-
 ségi részvényének ezidei huzása a mult hóban volt. Ot
 sorozatot sorsoltak ki. Az Öné nincs közöttük.

E. J. Daruvár. Már elévült. A nyereiményt tehát
 már nem folyósítják.

Nem nyertek a következők: F. K. Dabas, J.-N.
 Magyarlajos, K. J. Budapest.

Sorsjegyekről és értékpapirokról a legmegbízhatóbb
 díjmentes felvilágosítást a Budapesti Iparbank Rész-
 vénytársaság, Budapest, IV., Eskü-tér 8. adja.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 3. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi mi-
 niszter Kiss Károly budapesti tudományegyetemi klini-
 kái betegfelvételi hivatali irodatisztet ugyanazon hi-
 vatalhoz irodafőtiszté, özv. Deák Jánosné, szül. Kriz
 Gizella budapesti tudományegyetemi gazdasági hivatali
 apidijas gépirónót ugyanazon hivatalhoz írógépkezelő-
 nővé, Szőke Árpád, Pászti Elemér és Baráczy Béla bu-
 dapesti tudományegyetemi gazdasági hivataliapidija-
 sokat fizetés nélküli gazdasági hivatali segédtisztéké,
 Guezul Lukács budapesti tudományegyetemi klinikai
 betegfelvételi hivataliapidijaspedig ugyanazon hiva-
 talhoz fizetés nélküli irodasegédtiszté; Tóth János köz-
 alapítványi vízmerest a XI. fizetési osztályba közala-
 pitványi műszaki tiszté;

a pénzügyminiszter Szabó József topánfalvi lakosé
 ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakor-
 nokká a tordai pénzügyigazgatóság mellé rendelt szám-
 vevőséghez;

a dohányjövédéki központi igazgató dr. Csipka
 Pált, a dohányjövédéki központi igazgatóság mellé ren-
 delt számvevőséghez beosztott pénzügyi számtisztet a
 X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű dohányjövé-
 déki központi igazgatósági fogalmazóvá nevezte ki.

Pályázatok. A nagyváradi pénzügyigazgató-
 sághoz pénztárnoki, számtiszi, ellenőri, adótiszi és
 hivatalsszolgái állások két hét alatt, illetőleg az utób-
 bira augusztus 31-éig; a budapesti kiérődfelügyelő-
 séghez beosztási állásra két hét alatt nyújthatók be a
 szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZÁLLÁS.

aug. 3		aug. 2		aug. 3		aug. 2		
m é t e r		m é t e r		m é t e r		m é t e r		
Inn	Schärding	2,40	2,77	Tisza	M. Sziget	0,02	0,38	
Duna	Passau	3,26	3,41		Tekélyháza	1,34	0,17	
	Linx	0,60	0,84		V. Namény	0,76	0,02	
	Bécs	0,68	1,52		Tökaj	0,72	0,28	
	Pozsony	3,05	3,38		Tiszafüred	0,83	0,32	
	Komárom	4,03	3,33		Szolnok	0,24	0,36	
	Budapest	3,46	3,10		Csongrád	0,60	0,29	
	Paks	2,60	2,52		Szeged	—	1,14	
	Mohács	3,73	3,88		T. Becse	0, —	1,55	
	Gombos	4,84	0, —		Titel	0,28	2,95	
	Ujvilék	3,56	3,57		Hoór	0,02	1,18	
	Pancsova	2,00	2, —		Tapoly	0,64	0,98	
	Orsova	2,26	2,40		Bodrog	Ladmozsa	1,46	1,34
Morva	Morvafalu	2,68	1,60		Sajó	Zsoltca	3,30	1,23
Vég	Zsolna	0,28	0,34		Hernád	H. Némestl	0,24	0,32
	Trencsén	0,60	0,60		Berettyó	Margitta	0,03	0,14
	Szered	0,77	0,88		B. Újfalu	0,44	0,40	
Rába	Szt.-Gotthárd	0,24	0,26		Körös	Csucsca	1,50	0,18
	Sárvár	0,01	0,05			N. Várad	1,54	0,48
	Győr	3,52	3,36			Belényes	0,28	0,03
Dráva	Varasd	1,80	1,95			Tenke	0,30	0,45
	Zákány	0,04	0,38			Gurabone	0,38	0,01
	Barcs	1,00	1,10			Borosjenő	0,50	0,46
	Eszék	0, —	1,70			Békes	0,23	0,40
Mura	M.-Szerdah.	0,90	0,96			Gyoma	1,00	1,42
Száva	Zágráb	0,84	0,88			Gy.-Fehérvár	0,44	0,20
	Sziszek	0,42	0,50			Branyicska	0,84	1,34
	Mitrovicza	1,12	1,18			Soborsin	0,20	0,08
Szamos	Deés	4,03	0,11			Arad	1,23	0, —
	Szatmár	1,20	0,60			Makó	0,65	1,18
	Kraszna N.-Majtény	0,50	0,74			K.-Kostély	0,83	0,29
	Latorczalmunkács	0,08	0,62			Kiszető	1,68	0,38
	Laboroz Homonna	0,5	0,02			Temesvár	0,61	0,56
Ung	Perecseny	0, —	0, —			Becskekerek	0,24	0,60

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1912. augusztus 4-én.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ. (BUDAI SZINKÓR)

Délután mérsékelt helyárak

Luxemburg grófja.

Operette 3 felvonásban. Írták: A. M. Willner és R. Bodanzky. Zenéjét szerzte: Lehár Ferencz

Személyek:

René gróf Bálint
Barilovic herceg Virág
Frisard Ocskay
Didier Angéla Haller I.
Vermont Juliette Albert E.
Mencsikoff Solti

Kezdeté 3 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ (BUDAI SZINKÓR)

Este rendez helyárakkal.

A koidusdiák.

Operette 3 felvonásban. Írták: Zell és Gendó. Fordították: Evva L. és Fáy J. Béla. Zenéjét szerzte: Millőcker Károly.

Személyek:

Palmaticza L.-Mihályfi J.
Laura Bejczyne
Bronislava Bartkó E.
Jan Janiczky Ocskay
Rimanozszky Bejczy

Kezdeté 8 órakor.

A nm. vallás és közokt. miniszter elismerő leiratával kintüntetve:

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső FOGORVOSI INTÉZETE

Áthelyezve: Károly-körút 10. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása

Tartós fogtömések.

Foghuzások (altatásban is).

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.

Vidékiek félnap alatt megkapják műfogaikat.

Szájpadlásánküli műfogak, aranyhidak, koronák.

Jól használható fogszorok elkészítése és behelyezése.

Szt. Lukácsfürdő nagyvendéglője

Budán FREY GYULA vendég-lős, a parlamenti Árkád-vendéglő bérloje személyes vezetése alatt.

Elsőrangú vendéglő és kávéház.

Háromszor naponta hangversenyez

SILVING BERTHOLD

karmester vezetése alatt

a Budapesti Filharmonikusok Társasága

CIRKUSZ-BEKETOW

Városilget. Telefon 107-46

Ma vasárnap
2 előadás 2

Uj műsor! Hagenbeck Károly stettingeni (hamburgi) állatpark tulajdonos legnagyobb ideitett vagyis vadállatosportja. Oroszlánok, tigrisek, jeges-medvék, malaji medvék. — All Ben Hamad 24 tripolitániai benszültöt 24. Eredeti produkció. Bámufatos ügyesség.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

(Főpostával szemben)

ABBAZIA.

BRISTOL-SZÁLLODA

ELSŐRANGU HÁZ.

MÉRSÉKELT ARAK.

CSILLAG BELA SZÁLLODÁS.

„Kulátár”

szobrász és építőművészek által tervezett kész művészi sírművek állandó kiállítása
BUDAPEST, VIII., Köztömö-t 4.
TELEFON 91-76. IRÓDA:

BLUM LAJOS

szirkóraktárában

Tudja

azt manapság mindenki, hogy a legrégebb időtől származó viszketegségi bőrbajok és izzadás ellen csak az „Erényi Ichthiol Salicyl” bizonyult teljesen megbízhatónak. Ki tudja,

hogyan

hány viszketegséges ember használna szívesen az „Erényi Ichthiol-Salicyl”, ha birtokában lenne ennek a hirdetésnek;

nincs

olyan lény a világon, aki megtüri arcon, kezén vagy a test bármely részén a bőrbántalmat. Igaz, hogy akadtak ezelőtt

köztünk

egyesek, akik lábizzadásban, kézizzadásban, hónaljizzadásban szenvedtek és mit sem tettek ellene. Ma

már

vége ennek az időnek. Mert a valódi „Erényi Ichthiol Salicyl” néhány nap alatt tökéletesen megszabadítja az embereket a fent leirt kellemetlen bőrbántalmaktól;

semmi

sem bántja az emberiséget annyira, mint a viszketegség, bőrbántalom, kipállott testrészt, hónaljizzadás, lábizzadás és az ezekhez hasonló bőrhíák. Éppen ezért rendeljen egy nagy doboz eredeti „Erényi Ichthiol Salicyl-t. Ára 3 korona. Főraktár: Diana-gyógyszertár, Budapest, Károly-körút 5.

Jardin de Paris

Erzsébet királyné-ut 1. Telefon: 167-25.

Kezdeté 9 órakor.

Kezdeté 9 órakor.

Augusztusi új műsor !!

ALWIN NEUSS

a berlini Deutsches Theater v. tagja
vendégszerepel szenzációs színdarabokban
és a „Romeó hucsuja” c. szkecsben.

Clair Kretschmer Sajó Géza
Kornai Berta Ferenczy Károly

Maud Hawley, Erna Alberty, dr. Erdélyi, Rombai Lili, Szentirmai, „Szerelem részletfizetésre” operett. „A patronázs”, Képviselek a börtönben” stb. stb.

A Tabarin: Tonny and Chica, Oyra-Oyra, Just and Gabriella, La belle Ferrero stb. stb.

Városmajor szanatórium és vizgyógyintézet

Budapest, Városmajor-utca 64. szám.

Telefon 88-99.

Telefon 88-99.

A kis Svábhegy lankás hegy-
oldalán, ősrégi aranyas park
közepén, remek kintással a
budai hegyekre. Ozondus le-
vegő. Budapest legesendesebb
területe. Hátminőz, kényelem-
mel berendezett szoba, közös
és társalgó-helyiség, előkelő
és meleg családi otthon. Nagy
vizgyógyintézet. A vizgyógy-
kezelés összes eljárásal. Szén-
savas, sós, mór, fenyő, villamos
és fényfürdők. A szanatórium-
ban rendelkeznek: emésztőszervek
betegségel, anyagcsere bántal-
mak, cukorbetegség, máj, epékó-
bak, vesobajok, neurasthenia,
hátgerincszorvadás olyan, sovány-
nyitó- és hizalókúrák esetére.
— Igazgató-főorvos: eszterya-
falvi dr. Komutza Béla. Folyóval
a szanatóriumban egész nap-

Hegedük minden nagyságban

Gondos munka, javorfából rezonánsetető és hangfokozó gerendával ellátva, vonóval és tartalék hurokkal együtt 8 korona. Jobb minőségű iskola-, mester- és régire imitált hegedük kizárólag kaphatók:

HANGSZER OTTHON FEKETE MIHÁLY

Budapest, VIII. ker., József-körút 9/E. sz.
Kérjen ingyen gramofon és lemezjegyzéket.

PETROLNERUDA A LEGJOBB HAJAPOLOZER Neruda Nándor C. S. KIR. UDV. SZÁLLÍTÓ BUDAPEST, IV. KOSSUTH LAJOS U. 7.

Teljes Butorkiárusítás

csak ez év augusztus 1-éig

Teljes lakberendezések, csillárok, szőnyegek, képek stb. stb. minden elfogadható árban.

kiárusítottak.

József-utca 4. II. em. 10. sz.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1912. augusztus 4-én.

BUDAPESTI SZINHÁZ

Délután mérsékelt helyárak
Rózsahegy Kálmán felléptével:

Én vagyok a néni.

Aug. Bohózat 3 felvonásban.
Ira Brandon Thomas. Fordította
Fai J. Béla.

Személyek:

Frank Babberley Rózsahegy
Jack Chérney Fekete
Spilligene Szabolcs
Francis Cbeinep Török
Charlie Wykeham Pámszky
Lucia D. Alvaderez Veszpréminé
Elli Szőlősy R.
Annie Ötvös Jenny

Kezdeté 1/2 órákor.

BUDAPESTI SZINHÁZ

Este rendezés helyárakkal.

Kristóf, te csalsz!

Enekes bohózat 4 felvonásban.
Irtá: Lauf Károly.

Személyek:

Zatkuretzky Kristóf Szerény
Anna Veszpréminé
Eva Szőlősy R.
Dr. Kovács Rózsahegy
Csiz Muki Ferenczy
Csendes Richárd Szabolcs
Csallárdi Fekete
Zokogó Fifi Pataky V.
Kövért Tótor Fenyvesy
Sarolta, neje Dellinó

Kezdeté 7/8 órákor

Heti műsor:

Augusztus hó	Budapesti Színház	Fővárosi Nyári Színház (Budai Színkör)
5 Hétfő	Kristóf te csalsz	Györgyike, drága gyermek
6 Kedd	Kristóf te csalsz	Abrahám a monyorozághán
7 Szerda	Kristóf te csalsz	Herceg-kisasszony
8 Csütörtök	Kristóf te csalsz	Ocskay Frgadéros
9 Péntek	Kristóf te csalsz	Az ezred apja
10 Szombat	Kristóf te csalsz	Ártatlan Zeuzsi
Délután:	Az asszonyfaló	N bánsvirág
11 Vasárnap	Este Kristóf te csalsz	A piros bugye loris

Kartellen kívül!

T. c.
Van szerencsém szíves tudomására adni, hogy
VIII., Karpfenstein-utca 31-33. sz.
slatt a mai kor igényeinek megfelelő

sörnagykereskedést

nyitottam.

Miért is azon kellemes helyzetben vagyok, hogy
úgy ár tekintetében, mint sörminőségben bármely más
céggel a versenyt felvehetem, kérem nagybecsű meg-
rendelésével engem új vállalatomban támogatni, mely-
nek pontos és lelkiismeretes kiszolgálásáról előre is
biztosíthatom.

Maradok kiváló tisztelettel

SZIMANDL JÓZSEF

vendéglős és sörnagykereskedő.

Mátyás király-kávéház

Rákóczi-ut 19. szám.

A főváros legelegánsabb terrasse-ja.
Minden **Vörös Misi** muzsi-
este .. kál.

BUTOR

késpénzért és részlete
Nem kell banknál törleszteni
és semmiféle kamat nem számí-
tatik. Háló, ebédlő, úri és
szalonberendezések, óriási vá-
laszték, egyszerű és
modern kivitelben.

FUCHS BÓDÓ butornagykereskedő
Budapest VII. Erzsébet-körút 32. Árjegyzék ingyen.

Csokrok, koszorúk

kerti és egyéb díszítések a legszebb ki-
vitelben, mérsékelt árakon készíttetnek

Kmoskó Mihály

virágkereskedése

Budapest, VI., Eötvös-utca 6. szám.

Növénytelep és kertészet

Budapest, I., Budafoki-ut 48. szám.

Alapítva 1881.

Telefon 99-72. sz.

Szenzációt

kelt

az egész világon, hogy a valódi
Diana-krém, Diana-szappan és
Diana-puder

50

filléért kapható. Főleges te-
hát ezután vazelint, glicerint,
kremzeleszt, tejkremet vásárolni
és esténként ily értéktelen sze-
rekkel kezeinket vagy arcunkat
bekenni és tönkretenni. A Diana-
krém ezután 50 filléért ere-
deti porcellántégelyekben kap-
ható. És pedig: száraz Diana-
krém, zsíros Diana-krém, glice-
rines Diana-krém. Legjobb kéz-
fehérítő, bőrápoló arckenőcs:
A szeplő és pattanás egyedüli
ellenszere a Diana-krém és
szappan.

Mindenütt kapható. Egyedüli
készítő: Erényi Béla Diana-gyógy-
szertára. Budapest, Károly-körút
5. Postán legkevesebb 3 koro-
nás megrendeléseket szállítunk.

Csak

DIANÁT

fogadjon el.

Minden nőnek felhívjuk figyel-
mét a Diana-puder használatára.
Eredeti dobozokban 50 filléért
mindenütt kapható.

Az önműködő

FROMMMER-PISZTOLY

a szakértők
zsebpisztolya!

Kilenclövetű.
7-65 mm. kaliberű.

Az egyedüli pisztoly a világpiacra, amelynek csőve
lövés közben épp olyan erősen és megbízhatóan van elzárva,
mint a legújabb katonapuskáké, tehát a lövének

a legnagyobb biztonságot

és a legkitűnőbb lövési eredményt nyújtja és emellett
kényelmesen zsebben hordható. Háromszoros biztosítója
van legtekélyesebb kivitelben. Félkezettel kényelmesen felhuz-
ható és bármikor leereszthető kakasa.

Minden részében teljesen kicserélhetően gépmunkával készült a

Fegyver- és Gépgyár R.-T.
Budapesten.

Kapható a bel- és külföld minden jobb fegyverkereskedésében.
Különböző nyelvű leírás díjmentesen rendelkezésre áll.

Közvetlen keleti behozatal.

Valódi **Perzsa és Smyrna** szőnyegek

nagy választékban kaphatók, budapesti la-
kóknak árfel-
emelés nélkül **részletfizetésre is.**

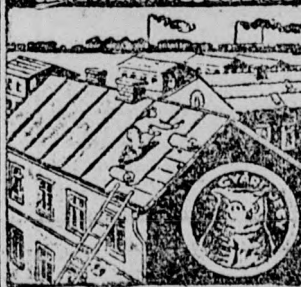
SZONYEG-UDVAR BUDAPEST, KIRÁLY-U. 32.
(az udvarban.)

Finom ural fehérneműek
legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat czégnél
VI., Budapest, Andrassy-ut 50. sz.

KOLLARIT

Kollarit bőrlemez

kaucsuk composicióval
bevontruganyos, vihar-
biztos, szagtalan fedél-
lemez mezőgazdasági
és gyári épületekre a
legalkalmasabb. Víz-
hatlan, a legnagyobb
viharnak ellentáll. Nem
kell mázolni és így fen-
tartási költséget nem
igényel. — Gyártja

Kollarit és Társa

Budapest. Központi iroda: V., Pozsonyi-
ut 2/c. Törzsgyár: Kohn és Fried Ujpest.

Weinberger és Fodor

az összes

sportcikkek áruhaza.

FOOTBALL

czikkeken az ország
legnagyobb raktára.

IV., Harischbazár 4.

Telefon 113-59.

Minden sportágról külön
árjegyzék ingyen.

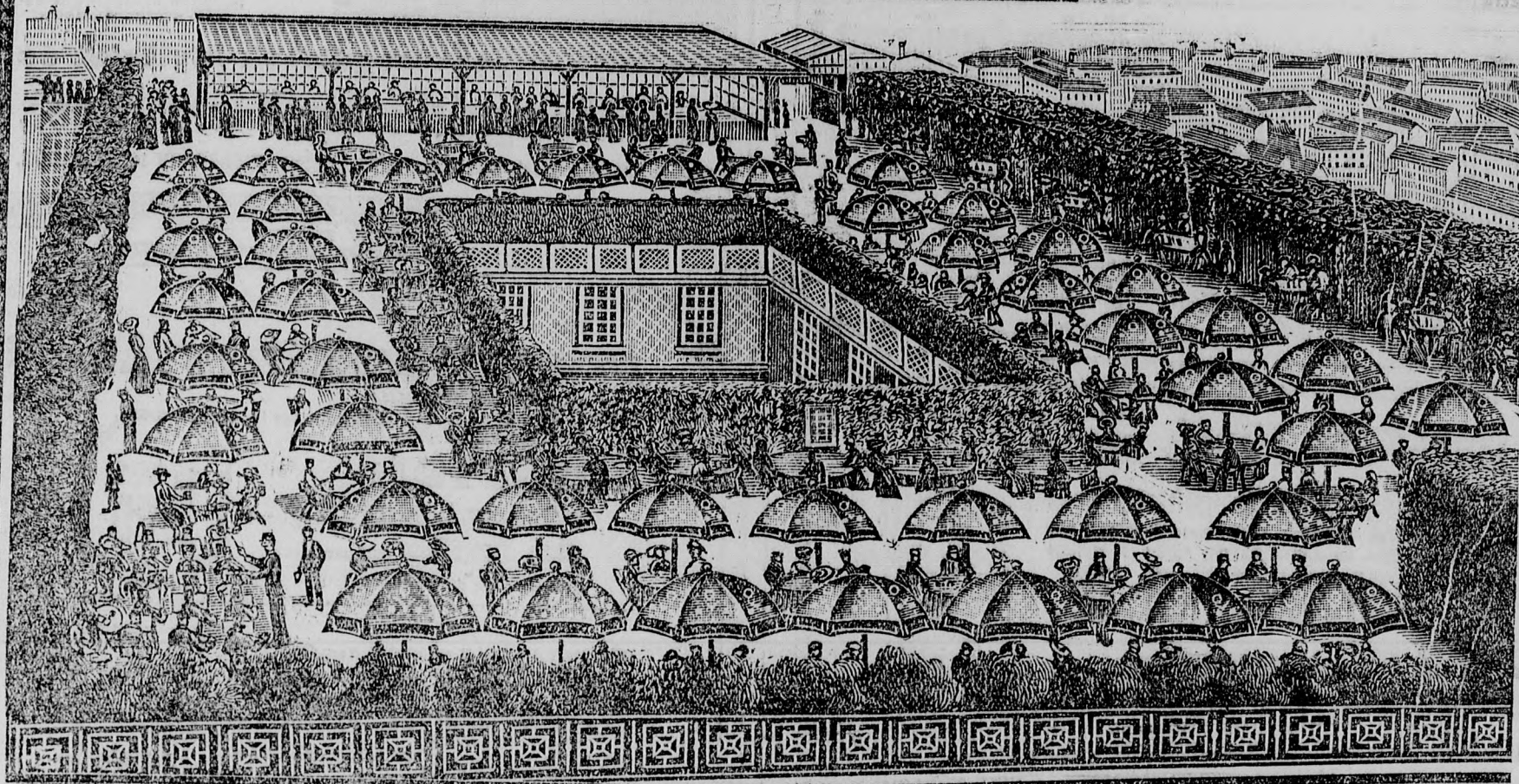
Nyári üdülőkert a háztetőn!

PÁRISI NAGY ARUHAZ, ANDRÁSSY-ÚT 39

Remek kilátás!

Délután 5-7-ig **KATONAZENE**

Tiszta levegő!

E héten egész napon át
eszközöit bevásárlások után

TAKARÉKBÉLYEGET

adunk.

Képes nagy árjegyzék az összes cikkekről ingyen és bérmentve.

Elismert kitűnő fényképező készülékek

saját és idegen szerkezetben. — Összes amatőr-felvételek kidolgozása saját műtermünkben. Ajánlatos bármely készülék bevétele előtt tanácsunkat kikérni. Közkeletű „Austria” kamaránkes Austria lemezeink minden fényképezőben használhatók. **Árjegyzék ingyen.** Kereskedők forduljanak kivitteli házuukhoz: „KAMERA INDRUSTRIE” Wien, VII.

R. LECHNER (WILH. MÜLLER)

fényképező készülékek gyára Wien, I., Graben 30. és 31. Nagy raktár mindenféle fényképezési kellékekben. ☎☎☎ Műhely amatőrök számára.

DÉNZKÖLCSÖN

Sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki tak. pénzt. részv.

Erzsébet sorsjegyre 0.- K	Olasz v. f. sorsjegyre 45 K
Jósziv 12.-	Osztók v. f. 45.-
Bazilika 24.-	Házai 110.-
Magyar v. f. 28.-	Konv. jelzalog 150.-

A kölcsön apró részletekben törleszhető. — Ha sorsjegyet bárhol zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre fölemeljük. — Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltunk és rájuk fenti kölcsönt adjuk. — A sorsjegyszámokat a zálogjegyre rávezetjük. — Olesó kamat és azonnali elintézés.

BEIFELD BANKHÁZ Budapest, Károly-körút 1. Alapított 1874.

„PALLAS”

nyugdíj-, élet- és katonai biztosító részv.-társaság

Erzsébet-körút 24

köt felette előnyös feltételek mellett nyugdíj-, élet-, hozomány, nép, katonai szolgálati és

orvosi vizsgálat

nélküli élet-

biztosításokat.

Képviselőik kedvező feltételek mellett alkalmaztatnak.

KÉRJEN PROSPEKTUST

Költözködés előtt.

A raktáromon levő órákat, evőeszközöket valódi 13 próbás ezüst valamint alpacca-ezüst dísz tárgyakat, arany ékszereket :: ::

gyári áron árusítom.

Polgár Kálmán műórás és :: :: ékszerész

Budapesten, Erzsébet-körút 29., I. em.

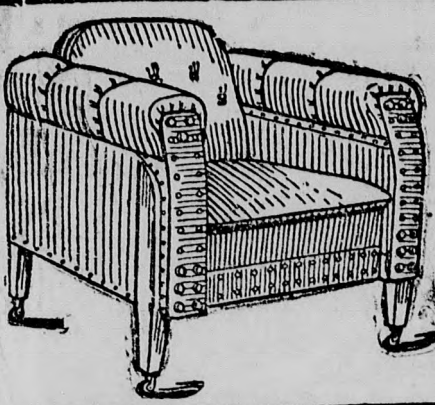
Nagy képes album-árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

„OLLA”
bebizonyíthatóan a legjobb higiénikus **GUMMI**
3 évi jóállás minden árért.
Ára 4, 6 és 8 K tucatjéért.
Mintagyűjtőmenyek 12 db válogatva 5 K

„OLLA”
GUMMIT több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja. OLLA kapható minden gyógyszerertárban a jobb drogertárban érdekes árjegyzéket küld **OLLA** Gummigyár, Wien, II/817. Praterstr. 57.

**„A köztudatba ment át“, u hogy csakis
KALLAI LAJOS motorgyára**

Budapest, VI., Gyár-utca 28.
szállítja teljes jótállás mellett a leghírnevebb motoroséplő-készleteket.
Saját érdekében kérjen minden gazda dísz-főárlapot, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár!
Fontos figyelmeztetés! Kallai Lajos hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kallai nevű cégekkel.

Bőrbutoripar!

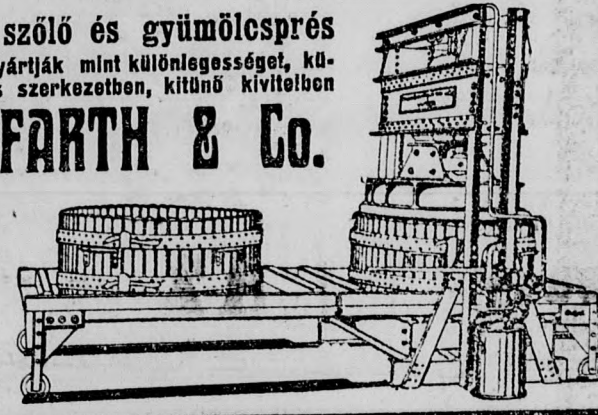
Kendi Antal,
Bpest, IV., Semmelweis-u. 7.

Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivitel és árak tekintetében különös előnyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédli székek, fonteulok, férfszobák és irodahelyiségek butorzása!
Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

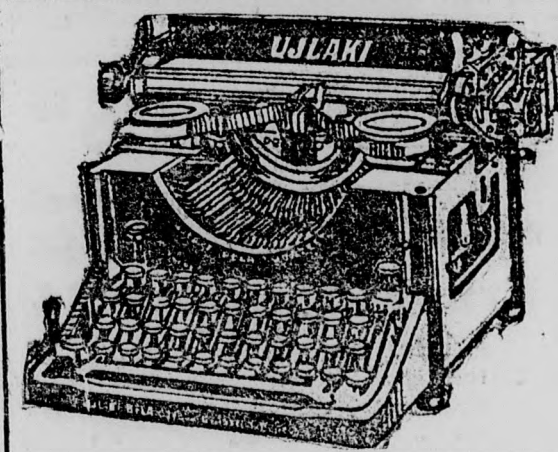
Viznyomású sajtók

szőlő- és gyümölcsnedv nyeresérső-nagybani üzemre, 1, 2 vagy 3 :: kitolható gyűjtő-medencével ::
„HERCULES“ szőlő és gyümölcsprés kétféle nyomóművel. Gyártják mint különlegességet, különféle nagyságban és szerkezetben, kitűnő kivitelben
PH. MAYFARTH & Co.
WIEN III.

Különleges gyár szőlő- és gyümölcsértékesítő gépekre
Kitüntetve több mint 700 első díjjal.
A most megjelent 16-430/a számú képes kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve megküldetik.

Részletfizetésre is!

Amerikai redőnyös íróasztalok. — Összerakható könyvszekrények. — Angol hörgarnitúrák. — Redőnyös aktaszekrények. — Teljes irodaberendezések.
UJLAKI BELA modern amerikai irodabutoritölepe,
Budapest, VII., Erzsébet-körut 28. sz.
Árjegyzék ingyen. Telefon 122-60.

VÉTKEZIK

önmaga ellen, minden nemi betegségben vagy nemi gyengeségben szenvedő, ha nem olvassa el **Dr. GARAI** hírneves szakorvos
Hasznos tanácsadó minden férfi és női nemi betegségben
című számos ábrával ellátott könyvet, mely az összes férfi és női nemi betegségek leírását, okait és gyógyítását tárgyalja népszerű előadásmódban. A könyv ára 3 korona, mely összeg 10 filléres levelelőnyekben is beküldhető. Zárt borítékban bérmentve küldi a szerző.

Dr. GARAI,
Budapest, Andrassy-ut 24. sz.
Rendel. húgyszervi, bőr, és nemi betegnek délelőtt 10-11 délután 4-ig és este 7-8-ig.

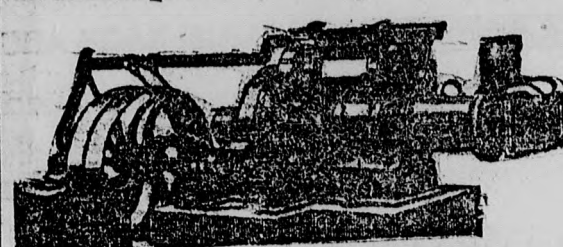
Négyszobás
urilakás, minden kényelemmel, kerthasználattal, gyönyörű kilátással a budai hegyekre, augusztus 1-re kiadó. II. kor., Bimbó-utca 9. szám.

MAGYAR-MORVÁT Tengeri Gőzhajózási R.-T., FIUME.
Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.
A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.
Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusia) Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.
Fiume-Venzia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.
Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.
Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.
Ezen gőzöcskő közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Venzia-ban és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Roma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé, stb. stb.
A gőzhajók modern kényelemmel, hálfűtőkkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellekivel vannak felszerelve.
Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi Menetjegy-iroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókirodái.

DARANYI LEGJOBB MODELLO Számoló ES LÁTHATÓ IRÁSU összeadógépei
nem szorulnak reklámra.
Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén.
Telefon 139-54.
DARANYI MIKSA
Első Magyar Számoló- és Összeadó-gép Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénytársaság arcosztálya
Budapest, VI., Váci-körut 37.

HIRSCH és FRANK

Budapest-salgótarjánli gépgyár és vasöntő részv.-társulat.
Budapest VI., Aréna-ut 130. sz.

Külön osztály: téglagyári gépek.
Gyárt: Falitöglá és cserépsajtókat, téglagyártó-és agyag megmunkáló-gépeket, legújabb és legjobban bevált szerkezetekben.

Elvállalja anyagvizsgálatok kivitelét és teljes téglagyári telepek létesítését.
Tervek és költségvetések díjtalanul. **ELSŐRANGU REFERENCIÁK.**

Az ATHENAEUM-KÖNYVTÁR

legújabb kötetek:
Minden idők legnagyobb írójának két lemeretlen remekműve:
TOLSZTOJ:
Hadzi-Murát (Regény)
Az ördög (Elbeszélés)
374 old. Ára díjazáson kiállított kötetben

Eddig megjelentek:
KÓBOR TAMÁS: Komédiák. Novellák (424 oldal).
DIRÓ LAJOS: Glória. Novellák (448 oldal).
BALZAC: A száműzött. Regény. Fordította Harsányi K. (387 oldal).
ZOLA: Pascal orvos. Regény. Fordította Gerő Attila (448 oldal).
DICKENS: Két város. Regény. Fordította Bálint Mihály (448 oldal).
Anatole France: A Pinguinek szigete. Regény. Ford. Bölöny György (320 oldal).
CSEKOV: Az orvos fetelege és más novellák (324 oldal).
BÖLSCHÉ: Szeretem az éjszaki világban. Két kötet. (1152 oldal).

Kiadja az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvénytársulat. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Csak K 3.80

Legújabb extra lapos, duplafedelű, úri **Chronos-óra**, nikkal szebbeli tűrszerkezettel és amerikai dubló arany órafélcével felszerelve, legmodernebb szemes fazonnal és pompás függővel 3 évi jótállás mellett Mindegyütt utánvéttel csak **K 3.80.**
L. SCHÄCHTER
órákivitel, WIEN, 902, XVI/2.
Lerchenfeldgürtel 5.

THE GRESHAM

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN
Alapítva 1848-ban.

Magyarországi Igazgatóság Budapeston
V., FERENCZ JÓZSEF-TÉR 5-6. SZ.
(Saját palotájában)

Élettartam életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint, előnyös és díjaz feltételek mellett. A „Gresham“ kötvényfeltételei kiválóan liberálisak. Kötvényelvonásokkal és megállíthatatlanok. Lőghajózás (aviatika) következtében előálló halálesetekben — ha a biztosítás már 3 évig fennáll — a társaság feltétlenül kártérítést nyújt, pótdíj fizetés kötelezettség nélkül. Fedezetül letett kötvényeknél felelő kivánságára a biztosítás érvénybelépésekor azonnal kártérítést kötelezettséget vállal: öngyilkosság, pártaj vagy bírói ítélet folytán előálló halálesetekben.

Vagyondíjazás 1910. decz. 31-én	251.866.657.10
Érvényben levő biztosítások	610.000.000.—
Biztosított feleknek kifizetett kártérítés	648.920.227.02
A magyar üzletre tartalékba helyezendő összeg	26.764.941.50
Magyar értékben tényleg elhelyezett díjtartalék	28.042.252.10

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. **tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonál 20% engedmény.**

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönlegesség tucatszám 12. — korona. 3 tucatonál 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 kor.

PESSAR-OGL. orvosilag rendelve 2, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Meghívó
a Hitel és Közvetítő Bank Részvénytársaságának 1912. augusztus hó 12-én Budapesten, VI., Teréz-körút 5. szám alatt d. e. 11 órakor tartandó **rendkívüli közgyűlésére.**

Napirend:
1. A cégszöveg megváltoztatása.
2. Az alapszabályok módosítása.
Budapest, 1912. augusztus hó 1-én.
Az igazgatóság.

Ön már tudja? hogy minden árban kaphatja a legjobb és legolcsóbb világgépjárműveket. **amerikai cipőket.** Széleskörű az ország minden részében. Még nem feleltél kisorsolónak. 20 K-án felül bérmentve. — Kérjen ingyen árjegyzéket. Széleskörű pontokiszolgálás. Kivonat az árjegyzékekből:

Elegáns férfi-cipők
box- és chevro-bőrből, utolsó dívatu, dugós, fűzős 10, gombos 1 K és feljebb.

Amerikai és angol cipők, elszármaztatlan 14, 16, 18, 20 és felj.

Gyönyörű női-cipők
box- és chevro-bőrből, dugós 9, fűzős 9.50, gombos 10 és felj.

Silkés amerikai és angol cipők, fűzős és gombos 13, 16, 18, 20 és feljebb. 12922

Hygienikus gyermek-cipők minden árban.

Mérték utáni készítés legfinomabb kivitelben.

„Uj módszer!” Orthopéd-cipők fájós lábra ábráz után készülnek

Pongrácz S. Sándor Budapest, VII., Szondi-u. 23a. nyugati pályaudvar közelében.

Eredeti angyalvédjegyű **Grammofonok** és eredeti **Grammofonlemezek** óriási választékban.

Készpénzfizetés ellenében gyári áron és mintegy 15% árfelemléssel **csekély havi részletfizetésre.**

Legjobb kimerítő grammofon- és lemezjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Elek és Tarsa r-t.
Iroda: V., Bálvány-utca 18.
Budapest, Üzlet: VI., Andrássy-ut 1.

készpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban **Butor EHRENTREU és FUCHS** testvérekkel

Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

Csak K 1.80.
Legjobb amer. fényképező készülék: **MIGNON.**
Elegáns és precíz kivitel, ultra és kirándulásra is használható, 4x4 cm. nagyágyú, teljesen felszerelve. Próbá kép és látni minden kezdő azonnal, előismeretek nélkül használhatja és pompás fényképeket készíthet. Ára utánvétellel **csak K 1.80.** A képek aztán könnyen eladhatók. Bővebbet a készülék megrendelése alkalmával.

LEOP. SCHÄCHTER. Wien 815. XVI/2 Lerchenfeldgürtel 5.

Modern tőkeértékesítés.
Magánosan álló egyének, gyermektelen házaspárok és olyanok részére, kiknek szükségletei túlhaladják vagyonuk kamatait, kiknek inkább áll érdekükben, hogy maguknak minden veszteség nélkül élethossziglan nagyobb évi jövedelmet biztosítsanak, mint az, hogy tőkéjüket örökösök részére megőrizzék, legalkalmasabb egy **életjáradék** megszerzése. Például egy 65 éves egyén 10.000 K betét után a takarékpénztártól **kamatokban 3,5% = 350 K-t** kap évente, ellenben **életjáradék fejében 10,68% = 1068 K-t** kap évente, tehát több, mint háromszoros **jövedelmet** szerez magának, ha a szerszöveget

„AZ ANKER”
élet- és járadék-biztosító társaságnál
Budapest, VI., Deák-tér „Anker-palota”
köli meg.

Alomány 1910. végén
Összes vagyon — 195,116.550.02 korona.
Biztosítási állomány 90.008 Kötvény
596,142.373.27 korona biztosítási tőke
1,701.779.11 évjáradék

Heveny vagy idült bujakór - bántalmak
az a görvélőkór, borbajok, rheuma, (izag, fekélyek stb) a romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint mirigydaganat, rheumatizmus, a száj, gége gennyesei, daganatok, onosztosis, tohéztelenség és mindenféle szerzett vagy örökös bujakóros bántalmak esetében, a legmerőzöttebb és minden gyógyszerrel daczoló betegségből biztos és gyors gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái
melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és ma számos kitüntetésben részesült.

Ára egy kis doboznak 26 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11. — kor. Minta és prospektus rendelésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 22. szám.

A világhírű eredeti angol **The Champion és Premier** kerékpárokat dupla harang-csapágyval és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemléssel nélküli szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és **kerékpár-alkatrészeket**

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, kónuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított **nagybani eredeti gyári árban szállítunk** vidékre is **LÁNG JAKAB és FIA** kerékpár- és alkatrész-kereskedők Budapest, VIII., kerület, József-körút 41. sz.

Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Diszárjegyzékünk 1300 képpel kerékpár- és alkatrészkekről ingy. és bérn.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

GRÓF MONTE CRISTO
DUMAS nagy regénye **négy kötetben teljesen megjelent.**

Mindazok akik előfizetnek az **UJ IDŐK-re** **ingyen kapják**

a rendkívül érdekesítő 1200 oldalra terjedő munkát. — **AZ UJ IDŐK** előfizetési ára félévre 10. — korona. — Kiadóhivatal: Bpest, VI., Andrássy-ut 10.

EREDETI BENZ

Elismert legjobb gyártmány álló- és fekvőrendszerű benzinkomobílis cseplőkészleteket teljes jótállás mellett szállítja a

BENZ

MAGYAR AUTOMOBIL ÉS MOTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
Központi iroda és gyártelep: **BUDAPEST, VII. KER., ILKA-UTCZA 31. SZÁM.**
Telefon: 168-79. és 81-41.

Árjegyzék ingyen és bérmentve! Kérve van fizetési feltételek! Szakszerű kiszolgálás! Képviselek és ügynökök felvételnek!

MAGYAR KÖNYVTÁR Szerkeszti **RADÓ ANTAL.**

Juniusi ujdonságok:

667. szám. **Kozma Andor**
IRÓI ARCKÉPEK. IV.
Gyulai Pál, az ember és a költő.
Ára 30 fill.

668-669. szám. **Molnár Ferenc**
BÁRÓ MÁRCIUS ÉS EGYÉB ELBESZÉLÉSEK
Ára 60 fill.

670. szám. **Strindberg**
TÖRTÉNELMI MINIATÜRÖK
Fordította Schöppin Aladár. Ára 30 fill.

Kaphatók:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodjener F. és Fiai) részvénytársaságnál
Budapest, VI., Andrássy-út 21.
és minden könyvkereskedésben ahol a gyűjtemény teljes jegyzéke kívánatra ingyen megkapható.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintaraktár V., Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákos-utca 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Gazdag
brazíliai hölgy, egyedül álló fiatal, gyermektelen özvegy, szép és derék, gyorsan házasságra lépne egészséges, jellemes emberrel, akár vagyontalanul is. Fides, Berlin 18.

Ananászbarack
nagy megy, szivesseresznye esomegekörte, szilva, ribizli postakosaranként 4.50, vajbab, káposzta, ugorka, tök, kalarabé 2.50. Ismételtadónak előnyös ajánlat Szabó Csongrád-fő.

Iobb házból
való, ügyes irodaiyakor-nok felvételik. Kulcsár csillárgyár, Dessowffy-u. 9-11.

Tátrai málnaszörp
5 kilós postakosarakban K. S. — Barta József konzervgyára Felka (Szepes-megy).

Őszi duránci barack
kilója 2.40, kajszi-barack, nagy megy, szivesseresznye, esomegekörte 90, ribizli, szilva, egres 70, rózsabur-gonyának mázsáját 16, vaj-babnak 70, paradicsomnak 90, fejaskáposztának drb-ja 70, salátaugorka 36, kovácsolandó 12, tölthető paprika 12, kolkáposzta 6, karalábé 4. Agrárius Budapest, Mátyás-utca 9.

Még nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételekkel szállítunk háló-, ebédlő-, uriszobák és szalonbutorokat, szál-loda-, kávéházberendezé-seket, rézbutorokat, csillá-rokat, zongorákat helyben és vidékre. Butoralbum 1 korona. Butorhittel lak-berendezési vállalat. VI., Király-utca 8. 12365

Gyorsírás
és gyorsgépirás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamát lényege-sen megagyhíthított mo-deren higiénikus új helyi-ségelnkben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legalap-sabb kiképzés gépirás-magyar- és német gyors-írásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Be-íratkozás naponként. Tan-díj igen mérsékelt. Díj-mentes tantárgyak: ma-gyar-német helyesírás, „Karlóchok” amerikai köny-velési és nyilvántartási rendszer, üsszadó- és szá-mológépek kezelése. Pár-huzamosan esli tanfolya-mokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk Glogowski és Társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Ajtók, Ablakok
vasredőnyök, használták és ajak, bármily méret-ben és alakban, igen ol-esőn kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÖLLŐI-UT 123.
Telefon: 62-80.
Alapított 1886-ban

Könyvtár,
urásoknak, műkedvelők-nek, magánzóknak több száz kötetből álló kézi könyvtár, tudományos és szépirodalmi művek, köz-tük értékes kiadások és hungarikák, kisebb részle-tekben is eladó. Szíves megkeresések a kiadóhi-vatal utján **Könyvtár** jellegével kértnek.

Herefejtőgépek
minden nagyságban, leg-teljesebb szavatossággal azonnali szállításra leg-előnyösebb árakban meg-vételre ajánlatnak. Szücs Ödön Budapest, Nagy-mező-utca 66. sz. cég által.

Kitűnő fegyverek
öröknek, önvédelemre, vadászatra és szoba-dísznek. Wernld gyalo-golsági fegyver 5 kor., szurony hüvelyvel 1 K Wernld lovassági kara-bély 16 korona, Kro-patschek-karabély, 8 golyóra tölthető, szu-ronnyal 25 K. fegyver-szifj 1 korona, tölthény darabja 10 fill. Katonai puskaműves által ki-próbált jó fegyverek. Tiller Mór és Társa udv. szállítóknál, Buda-pest, Váci-utca 35. Fegyver árjegyzék kívánatra díjmentesen.

Német szóra
elfogad szépeességi nri család elemibe járó gyere-keket. Gondos ellátás és nevelés. A német szó el-sajátítása biztos. Egész-séges, szép vidék. Cim a kiadóhivatalban meg-tudható. 6196

Zálogczédulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüst-t és régiséget vesznek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz csonttár-gyakat, szobrokat és olajfestményeket ves-znek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövék

Felhalálók
Ütumlátója szabadalmazá-s-hoz értékesítéshez nélkül-özhetetlen. Díjtalanul küldi Áron és Molnár szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest, József-körút 9. földszint.

Soha nem létezett
rendkívül ked-vező fizetési feltételek mel-loit szállítunk helyben és vi-dekre teljes lakberendezé-seket, valamint egyes butorda-rabokat rész-letfizetésre.
Modern lakberen-dezési vállalat ::
Budapest, IV. kor., Gerőczy-utca 7. sz.
D izses butor-album 1 kor.

Zálogczédulákat
vesznek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyö-keket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 koronáig költségmen-tesen kiváltok és tel-jes értékét kifizetem.
Singer Jakob
ékezerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.

MIKSZÁTH KÁLMÁN
utolsó könyve:
Tövískes látogatóban
Elbeszélések
(Az író könyvalakban még meg nem jelent, utolsó el-beszélései és regénytöre-déke.)
Ára füzve 5 korona,
vászonkötésben 7 kor.

Kapható:
LAMPEL R. könyv-kereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyv-kereskedésben.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferencziok-tere 3 télelelet. Vétel és eladása használt és új polgári, urasági lakberen-dezéseknek, mahagoni és palisander butorok, nri szobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti sző-nyegok, csillárok.
Telefon 82-13. 2859a

AZ
ATHENAEUM
KÖNYVTÁR
legujabb kötete:
Minden idők legnagyobb írójának két ismeretlen romekműve:
TOLSZTOJ:
Madzsi-Murát (Regény)
Az ördög (Elbeszélés) 190
374 old. ... Ára
Eddig megjelentek:
KÓBOR TAMÁS: Komé-diák. Nov. (424 old.)
BIRÓ LAJOS: Glória. No-vellák (448 old.)
BALZAC: A számárbör. Regény (337 old.) For-dította Harsányi K.
ZOLA: Pascal orvos. Ref. (448 o.) Ford. Gerő A.
DICKENS: Két város. Reg. Ford. Bálint M. (448 o.)
ANATOLE FRANCE: A Pin-guinek szigete. Regény. Ford. Bölöny Gy. (320 o.)
CSEHOV: Az orvos fele-sége és más novellák. (384 oldal)
BÖLSCHKE: Szeretem az élek világában. (1152 oldal). Két kötet.
Minden kötet 190
Ára
Kapható minden könyvárusnál. Kiadja az Athenaeum irod. és nyomdai r.-társ.

Cseplőkészletek
minden nagyságban, leg-kiűnőbb szerkezetben, tel-jes szavatossággal, ked-vező árban és előnyös fizetési módokat mellet-t, azonnali szállításra ajánl Szücs Ödön gépkereske-dkedelmi vállalata. Buda-pest, Nagymező-utca 66.

Különbejárati
szépen berendezett nagy utcai szoba, villanyvilági-tással és fürdőszoba-hasz-nálattal azonnali kiadó. Cim: Vörösmarti-utca 61. I. em. 2.

Soványtság
Az egyedüli eredmén-y-től kísért háziszor a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyer-nek — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jol-állást. Verszegényes, gyongeség, idegesség ellen és gyomorba-jo-soknak nélkülözhetot-len tápszer. Kíttutve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden ország-ból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Ba-lázs Mór E. Budapest, VII., Isván-ut 11. II/A. Telefon 156-80.

Szingazdag
természeti leírások!
Makay Béla
Hegyen-Völgyön
Természeti és vadászképek
Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előbbihez. Hílet, költői lendület van minden le-írásában, rajongó szeretet a szabadság: a természet iránt.
Ára 6 korona.
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

Kézpénzért
vagy hiteltépes egy-eknek kedvező feltéte-lek mellett szállítok tel-jes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosthatom, hogy ilyen
olcsón
sehoh nem kap modern háló-, ebédlő, nri és sza-lon szobákat stb. Gyö-ződjön meg, tekintse meg szuffit raktárat-mat, itt jutányosna
vehet
a leggyorsabbtól a legdizsőbb kivitelig minden fajta
BUTOR
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó cég
BUDAPEST,
Váci-körút 9. szám
(Bejárati Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék in-gyen. Album 1 K.

Tokaji szamorodni
1906. évi 5 liter 11 koro-na, tokaji édes asszu bor 5 félliteres üveg 12 koro-na bérmentve, Grittner Lajosnál, Tokajban.

Csillárok
rézből és galvanizált, gáz- és villanyhasználatra a legujabb eljárás szerint gyártva, leg-jutányosabb áron szállít.
Schulz-csillárgyár
Róza-utca 109. Podmaniczky-utca mellett. Telefon 108-07.

Cseplőkészletek
minden nagyságban, leg-kiűnőbb szerkezetben, tel-jes szavatossággal ked-vező árban és előnyös fizetési módokat mellet-t azonnali szállításra ajánl Szücs Ödön gépkereske-delmi vállalata, Budapest, Nagymező-utca 66. szám.

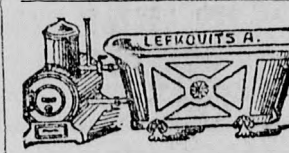
OLÁH GÁBOR:
KORUNK HÖSE
Verses regény.
Ára 3 korona.
Kiadja a
FRANKLIN-TÁRSULAT.
Kapható: **Lampel R.** Könyvkereskedésében (Wodianer F. és fiai r.-t.) Budapest, VI., Andrássy-ut 21 és minden könyvkereske-désben.

FATIME és SEMIRAMIS
Övszer-különlegességek a világ legkiválóbb minősé-gel! Válogatott 1-a para-gannmi gyártmányok. Ele-fántcsomszimbón tanállyal vagy anélkül. Fatime és Semiramis feltűnően bizton-ság nyújtanak! Elezakit-hatatlank! Több évi rak-tározó képesség! Ar tuca-tonként 6., 8., 12 kor. 20 koronát kitévő vásárlásnál 20% rabatt. Szo-t-küldés azonnali, titoktar-tás mellett.
KELETI J.,
Budapest, IV., Korona-herceg-utca 17. szám.

„Hungária
beszélő - gépek
többszernélküliek is kizárolag eredeti első-rangu gyártmány, rész-letfizetésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4.
Kérjen árjegyzéket.

Függöny
Kongresz- szövetek
85 és 110 cm. széles méterje 75 fill.-től fel-jebb. Kérjen mintákat.
Bérczi D. Sándor
kézimunka nagyiparos Budapest, VI., Dessowffy-u. 5.

**Saját gyártmányú fürdőká-dak 14 kor.-tól feljebb; fűthető ká-dak 60 kor.-tól feljebb. Elvál-latok mindenféle kitesztványok és hűzi vízvezeték-berendezé-seket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Weöresfény-u. 51/E. Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.**

A magyar memoár-irodalom érdekessége I
ZICHY GÉZA GRÓF
EMLÉKEIM
Első kötet
Ára 6 korona
Kapható:
LAMPEL R. könyvkeres-kedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám és minden könyvkereskedésben.

UJ KÖNYV!
GYULAI PÁL
KRITIKAI DOLGOZATOK
1854-1861.
Ára 5 korona.
Hét nagyobb kritikai essay van e kötetben, Gyulai Pál munkásságának az az iroda-lomtörténeti fontosságú része, melyvel irodalmunk leghatal-masabb kritikusa és felel-metes polemikusává küzdötte fel magát.
Megrendelhető:
LAMPEL R. könyv-kereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyv-kereskedésben.

INGYEN
küld örökös árjegyzéket fényképezőgépek és kollékokról
Ohmura S.
optikai műintézet
Budapest,
IV., Ferencziok-tere 2. sz.